Borgholms kommun

KALLELSE

Kommunfullmäktige

Plats och tid för sammanträdet	Tingssalen, Stadshuset i Borgholm, Borgholm, 2023-09-18 , klockan 14:00
	Kerstin Kyhlberg Engvall / Jens Odevall Ordförande / Sekreterare 0485-880 10
Förslag på justerare:	Lenamarie Wikström och Julius Winberg Sääf med Rolf Edmark som ersättare
Förslag på plats och tid för justeringen:	Stadshuset i Borgholm 2023-09-21 klockan 09:00

	ÄRENDEN		Sid
1	**Godkännande av kungörelse**		
2	**Godkännande av dagordning**		
3	**Val av justerare**		
4	**Allmänhetens frågestund**		
5	**Information från revisorerna**		
6	**Kommunchefen informerar - sommaren 2023**		
7	**E-förslag: Renodla undersköterskans arbetsuppgifter**	**2023/129 008**	**3 - 5**
8	**E-förslag: Samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen**	**2022/73 008**	**6 - 10**
9	**Insamlingssystem i Borgholms kommun**	**2023/126 456**	**11 - 40**
10	**Risk- och sårbarhetsanalys 2023-2026**	**2023/123 168**	**41 - 44**
11	**Val av nämndemän för perioden 2024-2027 i Kalmar tingsrätt**	**2023/42 116**	**45 - 49**
12	**Årsplan med budget 2023: Förändring av ramar**	**2022/95 041**	**50**
13	**Försäljning av fastigheten Högsrum 5:134 till Borgholmshem**	**2019/223 423**	**51 - 74**
14	**Inrättande av turismbolag**	**2023/127 841**	**75 - 136**
15	**Bolagsordning för turismbolag**	**2023/127 841**	**137 - 146**

16	**Val av interimstyrelse i turismbolag**	**2023/127 841**	**147 - 150**
17	**Val av lekmannarevisor och ersättare för turismbolag**	**2023/127 841**	**151 - 154**
18	**Ny organisationsform för IT-verksamheten**	**2023/128 808**	**155 - 170**
19	**Ölands IT-nämnd avtal och reglemente**	**2023/128 808**	**171 - 194**
20	**Bidrag till studieförbunden 2023: Skrivelse om att stoppa det kommunala stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.**	**2023/47 805**	**195 - 200**
21	**Motion (Erik Arvidsson SD) - om att Borgholms kommun bör skaffa sig en vänort i Ukraina**	**2022/85 109**	**201 - 203**
22	**Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen**	**2022/53 109**	**204 - 207**
23	**Motion (Per Lublin ÖP) - om kommunala trygghetsboenden**	**2022/51 109**	**208 - 214**
24	**Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad**	**2022/54 109**	**215 - 218**
25	**Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund**	**2022/113 109**	**219 - 222**

Renodla undersköterskans arbetsuppgifter

Borgholms kommun står inför en utmaning med en växande andel äldre personer som kan behöva vård och omsorg. Under flera år har det, särskilt på sommaren, varit tufft att få tag på tillräckligt med personal till omsorgen i vår kommun, både inom äldreomsorgen och för personer med funktionsvariationer. Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver och personer över 80 år ökar med nära 50 procent de kommande 10 åren samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt 5 procent. Det handlar om att få till en långsiktig lösning på kompetensförsörjningen. Det är inte hållbart i längden att använda anställdas semester som problemlösningsmetod, varken för de anställda eller för socialnämndens ekonomi.

För att klara bemanningen inom våra verksamheter framöver behöver fler personer vilja arbeta hos oss och arbetet som undersköterska behöver bli mer attraktivt. För att uppnå detta behöver arbetsuppgifterna för en undersköterska ses över och nya arbetssätt tas fram.

Den 1 juli 2023 blir undersköterska en skyddad yrkestitel. Syftet är att det ska bli tydligt vilken kompetens en undersköterska har. Undersköterskan ska arbeta med omvårdnad, det som hen är utbildad för. Andra yrkesgrupper kan utföra enklare omvårdnad och serviceuppgifter.

Vårdbiträden är en yrkesgrupp som kan ha en viktig roll i att sköta enklare omvårdnad, medan serviceuppgifterna kan utföras av till exempel kommunens servicegrupp, av sociala företag eller som RUT-tjänster. Detta kan möjliggöra att fler personer kommer ut på arbetsmarknaden.

Att renodla undersköterskans arbete kan även bidra till en avlastning för sjuksköterskorna, då undersköterskorna kan utföra en del sjukvårdsuppgifter på delegation – om bara tiden finns.

Genom att ta fram arbetsbeskrivningar för de olika yrkeskategorierna servicepersonal, vårdbiträde, undersköterska och specialistundersköterska kan arbetsuppgifterna tydliggöras och renodlas.

Det här är viktiga frågor som även de fackliga organisationerna ser som en utmaning framöver och önskar en förändring i linje med de lösningar som vi beskriver.

Med stöd av detta föreslår jag:

- att undersköterskans arbetsuppgifter renodlas till omvårdnadsuppdraget,
- att arbetsbeskrivningar tas fram för servicepersonal, vårdbiträde, undersköterska och specialistundersköterska,
- att samverkan mellan kommunens sociala omsorg och kommunens servicegrupp utökas till att omfatta serviceuppgifter inom vård och omsorg,
- att tydlig information om så kallade RUT-tjänster och möjligheten att välja sådana tillhandahålls omsorgstagarna.

Eddie Forsman

Borgholm

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-22

Ärendenummer
2023/129 008-KS

Till kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse - Renodla undersköterskans arbetsuppgifter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lämna e-förslaget till socialnämnden för beredning

Ärendebeskrivning

Eddie Forsman, föreslår följande i ett e-förslag som har fått 53 röster och 23 kommentarer:

Borgholms kommun står inför en utmaning med en växande andel äldre personer som kan behöva vård och omsorg. Under flera år har det, särskilt på sommaren, varit tufft att få tag på tillräckligt med personal till omsorgen i vår kommun, både inom äldreomsorgen och för personer med funktionsvariationer. Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver och personer över 80 år ökar med nära 50 procent de kommande 10 åren samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt 5 procent. Det handlar om att få till en långsiktig lösning på kompetensförsörjningen. Det är inte hållbart i längden att använda anställdas semester som problemlösningsmetod, varken för de anställda eller för socialnämndens ekonomi.

För att klara bemanningen inom våra verksamheter framöver behöver fler personer vilja arbeta hos oss och arbetet som undersköterska behöver bli mer attraktivt. För att uppnå detta behöver arbetsuppgifterna för en undersköterska ses över och nya arbetssätt tas fram.

Den 1 juli 2023 blir undersköterska en skyddad yrkestitel. Syftet är att det ska bli tydligt vilken kompetens en undersköterska har. Undersköterskan ska arbeta med omvårdnad, det som hen är utbildad för. Andra yrkesgrupper kan utföra enklare omvårdnad och serviceuppgifter.

Vårdbiträden är en yrkesgrupp som kan ha en viktig roll i att sköta enklare omvårdnad, medan serviceuppgifterna kan utföras av till exempel kommunens servicegrupp, av sociala företag eller som RUT-tjänster. Detta kan möjliggöra att fler personer kommer ut på arbetsmarknaden.

Att renodla undersköterskans arbete kan även bidra till en avlastning för sjuksköterskorna, då undersköterskorna kan utföra en del sjukvårdsuppgifter på delegation – om bara tiden finns.

Genom att ta fram arbetsbeskrivningar för de olika yrkeskategorierna servicepersonal, vårdbiträde, undersköterska och specialistundersköterska kan arbetsuppgifterna tydliggöras och renodlas.

Det här är viktiga frågor som även de fackliga organisationerna ser som en utmaning framöver och önskar en förändring i linje med de lösningar som vi beskriver.

Med stöd av detta föreslår jag:

- att undersköterskans arbetsuppgifter renodlas till omvårdnadsuppdraget,

- att arbetsbeskrivningar tas fram för servicepersonal, vårdbiträde, undersköterska och specialistundersköterska,

- att samverkan mellan kommunens sociala omsorg och kommunens servicegrupp utökas till att omfatta serviceuppgifter inom vård och omsorg,

-att tydlig information om så kallade RUT-tjänster och möjligheten att välja sådana tillhandahålls omsorgstagarna.

Beslutsunderlag

E-förslag inkommen 2023-08-22
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Jens Odevall
Kommunchef

Magda Widell
Förvaltningssekreterare

§ 117

Diarienummer 2022/73 008 KS

E-förslag: Samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för e-förslaget och föreslår kommunfullmäktige besluta

att e-förslaget hanteras i och med den regelbundna dialog som förs med Kalmar länstrafik om busstrafiken i kommunen.

Ärendebeskrivning

Kommunen har fått ett e-förslag om att genomföra samråd med Kalmar länstrafik om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen. Förslaget har fått erforderligt antal röster för att behandlas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-21 § 48 att lämna e-förslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

- E-förslag inskickat 2021-07-26 om samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-21 § 48 att lämna förslaget till kommunstyrelsen för beredning

Bedömning

Borgholms kommun har som mål att kollektivtrafiken i hela kommunen ska förbättras såväl vad gäller turtäthet som vilka sträckor som trafikeras. Under pandemin gick nyttjandet av kollektivtrafiken ner kraftigt. När resandet långsamt ökade igen kom de stora kostnadsökningar som följer av inflationen och det sämre säkerhetsläget i Europa. Detta har lett till att Kalmar länstrafik dras med stora förluster. Det är därför ett svårt läge att diskutera såväl förbättringar som ändringar i kollektivtrafiken. Frågan kommer dock att hållas levande i de regelbundna dialoger som kommunen har med Kalmar länstrafik.

Konsekvensanalys

Kommunen måste självklart prioritera i dialogen med Kalmar länstrafik. Det är svårt att ställa ett förslag mot ett annat då olika förbättringsförslag sällan är jämförbara. Det långsiktiga målet är dock alltid förstärkningar av kollektivtrafiken i kommunen. Kollektivtrafiken är oerhört viktig för att människor ska kunna bo och verka i hela kommunen.

Beslutet skickas till

- Förslagsställare
- Planeringschef

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-18

Ärendenummer
2022/73 008-KS

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - E-förslag: Samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar

att svara att e-förslaget hanteras i den regelbundna dialog som förs med Kalmar länstrafik om busstrafiken i kommunen

Ärendebeskrivning

Kommunen har fått ett e-förslag om att genomföra samråd med Kalmar länstrafik om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen. Förslaget har fått erforderligt antal röster för att behandlas av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade 2022-03-21 § 48 att lämna e-förslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

E-förslag inskickat 2021-07-26 om samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen

Kommunfullmäktiges beslut 2022-03-21 § 48 att lämna förslaget till kommunstyrelsen för beredning

Bedömning

Borgholms kommun har som mål att kollektivtrafiken i hela kommunen ska förbättras såväl vad gäller turtäthet som vilka sträckor som trafikeras. Under pandemin gick nyttjandet av kollektivtrafiken ner kraftigt. När resandet långsamt ökade igen kom de stora kostnadsökningar som följer av inflationen och det sämre säkerhetsläget i Europa. Detta har lett till att Kalmar länstrafik dras med stora förluster. Det är därför ett svårt läge att diskutera såväl förbättringar som ändringar i kollektivtrafiken.

Frågan kommer dock att hållas levande i de regelbundna dialoger som kommunen har med Kalmar länstrafik.

Konsekvensanalys

Kommunen måste självklart prioritera i dialogen med Kalmar länstrafik. Det är svårt att ställa ett förslag mot ett annat då olika förbättringsförslag sällan är jämförbara. Det långsiktiga målet är dock alltid förstärkningar av kollektivtrafiken i kommunen. Kollektivtrafiken är oerhört viktig för att människor ska kunna bo och verka i hela kommunen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

Skicka in ditt förslag

Ärendenummer	210726-forslag-TL43
Inskickat	2021-07-26 14:36

E-förslag

Rubrik	Samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok via Enerumsvägen
Förslagstext	Förslag: Att Borgholms kommun samråder med Kalmar Länstrafik i syfte att förbättra linjedragningen för bussarna via Enerumsvägen till och från Byxelkrok. Med detta medborgarförslag vill jag att Borgholms kommun driver det enkla och lätt genomförbara förslag som fördes fram redan 2019: Låt varannan tur till och från Byxelkrok gå via Enerumsvägen samt återställ tidigare busshållplatser längs vägen. Bakgrund: Sedan sommaren 2019 har KLT, genom ett plötsligt och illa genomtänkt beslut om linjedragningen för buss 101, drastiskt försämrat tillgänglighet och trygghet för boende och besökande längs Enerumsvägen mellan Bödasandsrondellen och Byxelkrok. Buss 101/106 som sedan årtionden trafikerat denna väg (med ibland vissa turer via väg 136) går numera endast på väg 136. Den stannar då vid två hållplatser mot tidigare 6–7 på Enerumsvägen. Samtliga dessa hållplatser på Enerumsvägen har under tidigare år utnyttjats av såväl många fastboende (varav flera barnfamiljer) som fritidsboende och besökande. Numera har dock barn och ungdomar, äldre, funktionsnedsatta och personer som av klimatskäl eller annat inte kör bil, ingen som helst möjlighet att ta bussen. Närtrafiksystemet innebär inget alternativ, då det är uselt kopplat till södergående bussars tidtabeller, har få avgångar, inte går på söndagar, kräver framförhållning och långa väntetider i telefon för beställning samt utestänger resande med husdjur. Närtrafiken är dessutom ensidigt inriktat mot Löttorp, vilket diskriminerar handel och andra verksamheter i Byxelkrok. Längs Enerumsvägen finns ett stort antal fritidshus samt flera verksamheter som, efter linjeomläggningen, inte längre kan nås utan bil (eller för vissa, med cykel): camping och inredningsaffär (Tokenäs), golfbana, padel och café (Enerum), kultur-och naturevenemang (Brokärr), massage och utställning (Hunderum), med mera. Tillgängligheten till viktiga botaniska lokaler har också försvunnit. Jag är även rädd för att de indragna bussförbindelserna gör att vissa tvekar att bosätta sig i kommunen, då det inte är lika enkelt att cykla under höst och vinter som på sommaren. KLT har motiverat omläggningen med hållbarhetsskäl, men detta utan någon tydlig analys. Konsekvensen har snarare i stället blivit en ökad klimatbelastning genom att många resor och transporter numera måste ske med bil. Vägen via 136 är marginellt kortare, men genom Torp krokigare och starkt trafikerad, och mer riskabel för cyklister och gående. Den nya linjedragningen har även inneburit en nyskapad trafikosäker hållplats i Byxelkrok, som försvårat för den lokala handeln. När omläggningen blev känd under sommaren 2019 blev chocken stor, protesterna många, med insändare och protestskrivelser och upprörda samtal till KLT. Dessa bemöttes med arrogans och argument som visat sig grundlösa och felaktiga. Därefter har coronapandemin lett till annat att tänka på. Jag inser att detta inte är en beslutsfråga för Borgholms kommun. Men KLT:s beslut har fått starka negativa konsekvenser för mångas vardagsliv i kommunens norra del, särskilt för barn/ungdomar och äldre. Därför föreslår jag att kommunen inleder samråd med KLT för att lösa upp de (prestige)knutar som förhindrar en klok kollektivtrafikförsörjning för denna del av norra Öland (och kanske även för andra delar av kommunen). Detta av hänsyn till tillgänglighet, trygghet och hållbarhet, och för en förbättrad service till kommunens medborgare och besökare. I tider av drastiska klimatförsämringar är detta en nödvändig och framsynt politik.
Ladda upp en fil	
Filnamn:	Medborgarförslag_till_Borgholms_kommun_26_juli.pdf
Namn	Barbro Adolfsson
E-post	barbroadolf@gmail.com

Samråd om förbättrad kollektivtrafik Böda-Byxelkrok

Förslag: Att Borgholms kommun samråder med Kalmar Länstrafik i syfte att förbättra linjedragningen för bussarna via Enerumsvägen till och från Byxelkrok.

Med detta medborgarförslag vill jag att Borgholms kommun driver det enkla och lätt genomförbara förslag som fördes fram redan 2019: Låt varannan tur till och från Byxelkrok gå via Enerumsvägen samt återställ tidigare busshållplatser längs vägen.

Bakgrund: Sedan sommaren 2019 har KLT, genom ett plötsligt och illa genomtänkt beslut om linjedragningen för buss 101, drastiskt försämrat tillgänglighet och trygghet för boende och besökande längs Enerumsvägen mellan Bödasandsrondellen och Byxelkrok.

Buss 101/106 som sedan årtionden trafikerat denna väg (med ibland vissa turer via väg 136) går numera endast på väg 136. Den stannar då vid två hållplatser mot tidigare 6–7 på Enerumsvägen. Samtliga dessa hållplatser på Enerumsvägen har under tidigare år utnyttjats av såväl många fastboende (varav flera barnfamiljer) som fritidsboende och besökande. Numera har dock barn och ungdomar, äldre, funktionsnedsatta och personer som av klimatskäl eller annat inte kör bil, ingen som helst möjlighet att ta bussen.

Närtrafiksystemet innebär inget alternativ, då det är uselt kopplat till södergående bussars tidtabeller, har få avgångar, inte går på söndagar, kräver framförhållning och långa väntetider i telefon för beställning samt utestänger resande med husdjur. Närtrafiken är dessutom ensidigt inriktat mot Löttorp, vilket diskriminerar handel och andra verksamheter i Byxelkrok.

Längs Enerumsvägen finns ett stort antal fritidshus samt flera verksamheter som, efter linjeomläggningen, inte längre kan nås utan bil (eller för vissa, med cykel): camping och inredningsaffär (Tokenäs), golfbana, padel och café (Enerum), kultur-och naturevenemang (Brokärr), massage och utställning (Hunderum), med mera. Tillgängligheten till viktiga botaniska lokaler har också försvunnit. Jag är även rädd för att de indragna bussförbindelserna gör att vissa tvekar att bosätta sig i kommunen, då det inte är lika enkelt att cykla under höst och vinter som på sommaren.

KLT har motiverat omläggningen med hållbarhetsskäl, men detta utan någon tydlig analys. Konsekvensen har snarare i stället blivit en ökad klimatbelastning genom att många resor och transporter numera måste ske med bil. Vägen via 136 är marginellt kortare, men genom Torp krokigare och starkt trafikerad, och mer riskabel för cyklister och gående. Den nya linjedragningen har även inneburit en nyskapad trafikosäker hållplats i Byxelkrok, som försvårat för den lokala handeln.

När omläggningen blev känd under sommaren 2019 blev chocken stor, protesterna många, med insändare och protestskrivelser och upprörda samtal till KLT. Dessa bemöttes med arrogans och argument som visat sig grundlösa och felaktiga. Därefter har coronapandemin lett till annat att tänka på.

Jag inser att detta inte är en beslutsfråga för Borgholms kommun. Men KLT:s beslut har fått starka negativa konsekvenser för mångas vardagsliv i kommunens norra del, särskilt för barn/ungdomar och äldre.

Därför föreslår jag att kommunen inleder samråd med KLT för att lösa upp de (prestige)knutar som förhindrar en klok kollektivtrafikförsörjning för denna del av norra Öland (och kanske även för andra delar av kommunen). Detta av hänsyn till tillgänglighet, trygghet och hållbarhet, och för en förbättrad service till kommunens medborgare och besökare. I tider av drastiska klimatförsämringar är detta en nödvändig och framsynt politik.

§ 107

Diarienummer 2023/126 456 KS

Insamlingssystem i Borgholms kommun

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att ett nytt system för kommunal avfallsinsamling ska införas efter 31 oktober 2025.

att det nya insamlingssystemet ska vara ett kombinationssystem med tvåfackskärl och fyrfackskärl.

att beakta investeringsbudget och eventuella framtida finansieringsbehov.

Ärendebeskrivning

1970 fick kommunerna i Sverige ansvar för insamling av avfall från hushåll. Sedan 1970 har insamlingstekniker, miljölagstiftning (ökad källsortering) och miljömål förändrats eller tillkommit. Den senaste lagändringen innebär att kommunerna tar över insamlingen av förpackningar 2024 samtidigt som man får ersättning från producenterna för insamlingen. Senast 2027 ska förpackningarna hämtas från hushållens fastigheter och inte från återvinningsstationer. I Borgholms kommun innebär denna lagändring att insamling av avfall från hushåll måste ses över och därför har en utredning om insamlingssystem gjorts. Utredningen bifogas denna tjänsteskrivelse, se bilaga 1. Syftet med utredningen är att belysa för- och nackdelar med olika insamlingssystem och ge en rekommendation om vilket insamlingssystem som ska införas i Borgholms kommun. Sammanfattning av utredningen finns nedan.

Anledningen till att ett nytt insamlingssystem behöver införas innan 2027 är att de nuvarande entreprenadavtalen för insamling och behandling av mat- och restavfall går ut 2025-10-31. Ett nytt system innebär nya förutsättningar vad gäller insamling och behandling.

Sammanfattning av utredningen
<u>Förutsättningar och avgränsningar i utredningen</u>
Systemjämförelsen är gjord för villor och fritidshus, som är den stora kundgruppen. Förpackningar från verksamheter kommer även fortsättningsvis att hanteras av marknaden.

Systemen jämförs utifrån rådande förutsättningar idag, för att kunna jämföra dem rättvist. Volymer för de olika avfallsslagen är uppskattade utifrån intervjuer, information från Avfall Sverige och intern enkät. Volymerna används för att göra beräkningar på kärl och bilar.

System
I Sverige finns idag två typer av fastighetsnära insamling av förpackningar, tvåfackskärl och fyrfackskärl.

Insamling med tvåfackskärl
Västerviks kommun är den enda kommunen i Sverige som idag har förpackningsinsamling med tvåfackskärl, men fler kommuner har beslutat att införa insamling med tvåfackskärl. Insamlingssystemet innebär att kunderna har fyra sopkärl med två fack vardera. Fördelar med systemet är att sopbilarna är driftsäkra, det finns stora möjligheter att ändra storlek på facken och hämtningsfrekvenser. Nackdelar med systemet är fler hämtningar för kunderna och att kärlen tar stor plats på fastigheten. För Borgholm Energi skulle det innebära en investeringsnivå för kärl på nästan 49 miljoner kr vid ett införande av detta system.

Insamling med fyrfackskärl
Det är över 70 kommuner i Sverige som har förpackningsinsamling med fyrfackskärl. Insamlingssystemet innebär att kunderna har två sopkärl med fyra fack vardera. Med avseende på antal hämtningar och plats på fastigheten är detta insamlingssystem bäst.

Nackdelar med systemet är att man blir låst till storleken på facken i både kärl och bilar. Det är även svårt att ändra hämtningsfrekvens och införa nya avfallsslag om det kommer nya lagkrav. Sopbilarna består av fler rörliga delar vilket innebär att de behöver mer underhåll och service än tvåfacksbilar. Vid ett införande av detta insamlingssystem blir investeringsnivån 49 miljoner kr.

Kombinationssystem
Många kommuner som inte har fastighetsnära insamling av förpackningar idag undersöker möjligheter att kombinera olika insamlingssystem för att hitta det bästa alternativet för sin kommun. I Borgholms kommun skulle ett sådant kombinationssystem kunna bestå av två sopkärl med två fack vardera och ett sopkärl med fyra fack. Sopkärlen tar bara lite större plats på fastigheten hos kunderna jämfört med fyrfackssystemet.

Kombinationssystemet ger bra möjligheter att införa nya avfallsslag om det kommer nya lagkrav samt att ändra både hämtningsfrekvens och mellanväggen för de fyra mest platskrävande avfallsslagen. Fyrfacksbilen kan användas till mindre flerfamiljshus med små utrymmen för sophanteringen. Kombinationssystemet bedöms vara det mest flexibla insamlingssystemet och har den lägsta investeringsnivån för kärl, cirka 45 miljoner kr.

Nuvarande system med optisk sortering
Nuvarande insamlingssystem med efterföljande optisk sortering har funnits i Borgholms kommun för insamling av mat- och restavfall sedan 2015. Systemet kan vara möjligt att utveckla för fastighetsnära insamling av förpackningar, men det rekommenderas inte.

Systemet ger låg utsorteringsgrad av förpackningar från restavfallet och även med separata påsar och fastighetsnära insamling av förpackningar kan det förväntas bli svårt att nå återvinningsmålen för förpackningar. Avfallet får inte komprimeras, vilket innebär att det kräver mer transporter än avfall som kan komprimeras. Oförpackat avfall och grovt avfall är ett problem i den optiska sorteringen, vilket kräver extra åtgärder i samband med insamling och vid Borgholm Energis omlastningsanläggning.

Systemet bygger på att avfallet förpackas i plastpåsar i olika färger och det skulle kräva 7–8 olika påsar vid fastighetsnära insamling av alla aktuella avfallsfraktioner. Dels driver systemet plastanvändning, dels krävs specialpåsar för glasförpackningar som är tunga.

Framtiden vad gäller anläggningar med optisk sortering är osäker, vilket är en stor riskfaktor.

Ekonomi

Investering, kr	Tvåfackssystem	Fyrfackssystem	Kombinationssystem
Sopbilar	23 300 036	30 258 563	25 641 425
Sopkärl	48 859 080	48 977 670	44 767 725

Investeringsnivå för bilar är bara med för jämförelsens skull. Tanken är att bilarna ska tillhandahållas via operationell leasing. Beräkningen är gjord för bilar som körs med gas, vilka ligger mellan elbilar och dieselbilar i anskaffningskostnad.

Driftkostnad, kr/år	**Tvåfackssystem**	**Fyrfackssystem**	**Kombinationssystem**
Avskrivning sopbil	3 728 006	4 841 370	4 102 628
Avskrivning kärl	6 595 976	6 611 985	6 043 643
Driftkostnad sopbil	5 106 857	5 745 214	5 486 905
Chaufförer	3 753 540	3 953 786	3 919 490
Summa	**19 184 379**	**21 152 355**	**19 552 666**

Kärl och bilar samt bemanning i bilarna är det som skiljer systemen åt vad gäller driftkostnader.

Ersättning kommer att ges från producentansvars-organisationerna för förpackningsinsamlingen. Med 2021 års värden motsvarar ersättningen 10 806 100 kr för villor och fritidsboende samt 782 605 kr för flerfamiljshus, totalt 11 588 705 kr (Naturvårdsverket, 2023). Ersättningen kommer att indexuppräknas och uppdateras till 2024.

Andra förväntade effekter är minskade behandlingskostnader och högre materialersättning för att förpackningarna sorteras ut från restavfallet i högre grad. Om sorteringen förbättras så att 20 % av förpackningarna är kvar i restavfallet, minskar behandlingskostnaden med storleksordningen 500 000 kr om året och materialersättningen med ca 400 000 kr om året.

Slutsats
Utredningen visar att ett kombinationssystem är det mest lämpliga insamlingssystemet i Borgholms kommun för framtiden. Avgörande faktorer är den lägsta investeringskostnaden, att kärlen tar mindre plats hos kunderna jämfört med tvåfackssystem samt en större flexibilitet totalt sett.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1. Utredning: Insamlingssystem i Borgholms kommun.

Dagens sammanträde

Carl Malgerud (M) föreslår att kommunstyrelsen i sitt beslut lägger till en att-sats som lyder: att beakta investeringsbudget och eventuell framtida finansieringsbehov.

Yrkande

Staffan Larsson (C), Carl Malgerud (M), Sara Kånåhols (V), Annette Hemlin (FÖL) och Marie-Helen Ståhl (S) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Chef återvinning och avfall

BORGHOLM ENERGI

En drivande aktör

Insamlingssystem

I Borgholms kommun

www.borgholmenergi.se

1 Sammanfattning

1970 fick kommunerna i Sverige ansvar för insamling av avfall från hushåll. Sedan 1970 har insamlingstekniker, miljölagstiftning (ökad källsortering) och miljömål förändrats eller tillkommit. Den senaste lagändringen innebär att kommunerna tar över insamlingen av förpackningar 2024 samtidigt som man får ersättning från producenterna för insamlingen. Senast 2027 ska förpackningarna hämtas från hushållens fastigheter och inte från återvinningsstationer. I Borgholms kommun innebär denna lagändring att insamling av avfall från hushåll måste ses över. Syftet med utredningen är att belysa för- och nackdelar med olika insamlingssystem och ge en rekommendation om vilket insamlingssystem som ska införas i Borgholms kommun.

I Sverige finns idag två typer av fastighetsnära insamling av förpackningar, tvåfackskärl och fyrfackskärl. Västerviks kommun är den enda kommunen i Sverige som idag har förpackningsinsamling med tvåfackskärl. Insamlingssystemet innebär att kunderna har fyra sopkärl med två fack vardera. Fördelar med systemet är att sopbilarna är driftsäkra, det finns stora möjligheter att ändra storlek på facken och hämtningsfrekvenser. Nackdelar med systemet är fler hämtningar för kunderna och att kärlen tar stor plats på fastigheten. För Borgholm Energi skulle det innebära en investeringsnivå för kärl på nästan 49 miljoner kr vid ett införande av detta system.

Det är över 70 kommuner i Sverige som har förpackningsinsamling med fyrfackskärl. Insamlingssystemet innebär att kunderna har två sopkärl med fyra fack vardera. Med avseende på antal hämtningar och plats på tomten är detta insamlingssystem bäst. Nackdelar med systemet är att man blir låst till storleken på facken i både kärl och bilar. Det är även svårt att ändra hämtningsfrekvens och införa nya avfallsslag om det kommer nya lagkrav. Sopbilarna består av fler rörliga delar vilket innebär att de behöver mer underhåll och service än tvåfacksbilar. Vid ett införande av detta insamlingssystem blir investeringsnivån 49 miljoner kr, vilket är den högsta.

Många kommuner som idag inte har fastighetsnära insamling av förpackningar undersöker möjligheter att kombinera olika insamlingssystem för att hitta det bästa alternativet för sin kommun. I Borgholms kommun skulle ett sådant kombinationssystem kunna bestå av två sopkärl med två fack vardera och ett sopkärl med fyra fack. Sopkärlen tar bara lite större plats på tomten hos kunderna jämfört med fyrfackssystemet. Kombinationssystemet ger bra möjligheter att införa nya avfallsslag om det kommer nya lagkrav samt att ändra både hämtningsfrekvens och mellanväggen för de fyra mest platskrävande avfallsslagen. Fyrfacksbilen kan användas till mindre flerfamiljshus med små utrymmen för sophanteringen. Kombinationssystemet bedöms vara det mest flexibla insamlingssystemet och har den lägsta investeringsnivån för kärl på 45 miljoner kr.

Utredningen visar att ett kombinationssystem är det mest lämpliga insamlingssystemet i Borgholms kommun för framtiden. Avgörande faktorer är den lägsta investeringskostnaden, att kärlen tar mindre plats hos kunderna jämfört med tvåfackssystem samt en större flexibilitet totalt sett.

2 Innehållsförteckning

1 Sammanfattning ... 1

2 Innehållsförteckning ... 2

3 Inledning ... 3

3.1 Syfte ... 4

3.2 Förutsättningar och avgränsningar ... 4

3.3 Producentansvar ... 5

4 Nuvarande system ... 7

4.1.1 Insamling med efterföljande optisk sortering ... 7

4.1.2 Erfarenheter ... 7

4.1.3 Bedömning ... 7

4.1.4 Andra referenser ... 9

5 Insamlingssystem för mat- och restavfall samt förpackningar ... 10

5.1 Tvåfackskärl ... 10

5.1.1 Drift ... 11

5.1.2 Insamlingsresultat ... 11

5.1.3 Kundperspektiv ... 12

5.1.4 Ekonomi ... 12

5.1.5 Referenser Eksjö Energi AB ... 13

5.2 Fyrfackskärl ... 14

5.2.1 Drift ... 15

5.2.2 Insamlingsresultat ... 15

5.2.3 Kundperspektiv ... 16

5.2.4 Ekonomi ... 17

5.3 Kombinationssystem ... 18

5.3.1 Drift ... 19

5.3.2 Kundperspektiv ... 19

5.3.3 Ekonomi ... 20

6 Slutsatser och rekommendation ... 22

6.1 Kundperspektiv och anpassningsbarhet ... 22

6.2 Ekonomi ... 23

6.3 Rekommendation ... 23

7 Litteraturförteckning ... 24

3 Inledning

I och med införandet av renhållningslagen (SFS 1970:892) så fick varje enskild kommun ansvar för hanteringen av avfall från hushåll inom kommunens gränser. Sedan 1970 har insamlingstekniker, miljölagstiftning (ökad källsortering) och miljömål förändrats eller tillkommit. Det är upp till kommunerna att anpassa sin verksamhet så att lagar följs och miljömålen uppnås. Kommunerna i Sverige skiljer sig åt bland annat vad gäller area, befolkningsmängd, andel invånare som bor i tätort respektive glesbygd, turism och klimat. Även ambitionerna inom miljöområdet skiljer sig åt mellan kommunerna. Dessa skillnader gör att insamlingssystemen för mat- och restavfall samt förpackningar och tidningar ser olika ut i Sveriges kommuner (Avfall Sverige, 2016).

Borgholms kommun ansvarar för att samla in, transportera och behandla avfall från hushållen i kommunen. Borgholms kommun har gett Borgholm Energi AB uppdraget att utföra detta. Borgholm Energi sköter driften av de två återvinningscentralerna i Kalleguta och Böda, men har upphandlat insamlings-, transport- och behandlingstjänsterna.

Från och med 1 januari 2024 tar Sveriges kommuner över insamlingsansvaret för förpackningar från hushåll och verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens (SFS 2022:1274). Med samlokaliserad verksamhet avses en verksamhet som delar sopkärl med hushåll. 2024 ska förpackningarna antingen samlas in vid återvinningstationer som idag eller via fastighetsnära insamling (SFS 2022:1274). I Borgholms kommun kommer hushållens förpackningar fortsatt att samlas in via de återvinningsstationer som finns idag.

Enligt förpackningsförordningen (SFS 2022:1274) ska pappers-, plast-, glas- och metallförpackningar samlas in fastighetsnära senast den 1 januari 2027, tillsammans med mat- och restavfallet. En anledning till denna lagändring är att i Sverige är felsorteringen stor, över 60 procent av det som läggs i hushållens soppåse för restavfall skulle kunna materialåtervinnas. Det kan vara matavfall, förpackningar och returpapper. En halv procent av det som finns i soppåsen är farligt avfall, såsom batterier och elavfall (Avfall Sverige, 2022). I Borgholms kommun är 54 % av det som slängs i restavfallspåsen felsorterat (Envir AB, 2023). Om dessa tidningar och förpackningar sorterades ut, skulle mängden restavfall från hushållen i Borgholms kommun minska med cirka 400 ton, vilket är en besparing med nästan 520 000 kr per år. Ersättningen från producenterna skulle öka med 470 000 kr per år om förpackningarna sorterades ut, istället för att slängas i restavfallet. Med fastighetsnära insamling blir det enklare för hushållen att sortera och lämna sina förpackningar till återvinning.

Idag sorteras matavfallet ut från restavfallet med optisk sortering i Borgholms kommun. Insamlingssystemet behöver ses över utifrån de kommande kraven på insamling av förpackningar. Senast 2027 ska hushållen i kommunen ha tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar, förutom mat- och restavfallet.

3.1 Syfte

En av aktiviteterna i kommunens avfallsplan är att se över insamlingssystemet för avfall från hushållen. Kommunen har haft system för insamling av matavfall i gröna plastpåsar med optisk sortering sedan 2015. Det är dags att utvärdera detta system och se över vilket system som kan anses vara mest lämpligt för Borgholms kommun.

En översyn av insamlingssystem är också nödvändig i och med den nya lagstiftning som säger att kommunerna ska anordna fastighetsnära system för insamling av förpackningar.

Utredningen fokuserar på följande aspekter:

- Drift
- Insamlingsresultat
- Kundperspektiv
- Ekonomi

Utredningen ska fungera som underlag för beslut om vilket insamlingssystem för mat- och restavfall samt förpackningar som ska finnas i Borgholms kommun från och med 2025-11-01. Anledningen till att ett nytt system behöver införas innan 2027 är att de nuvarande entreprenadavtalen för insamling och behandling av mat- och restavfall går ut 2025-10-31.

3.2 Förutsättningar och avgränsningar

I Borgholms kommun är det viktigt att kunna göra anpassningar inom avfallshanteringen. Kommunen har kunder med väldigt olika förutsättningar och behov. Ett insamlingssystem behöver ha en flexibilitet så att det finns möjligheter att möta de behov som uppstår.

De olika systemen som redovisas är till för villor och fritidshus. Flerfamiljshus utgör knappt 6 % av kunderna i Borgholms kommun och behöver till viss del andra lösningar som har en marginell påverkan på valet av insamlingssystem. Arbetet med fastighetsnära insamling av förpackningar från flerfamiljshus påbörjas redan 2024.

Insamlingssystem som bygger på kärl med bara en sorts avfall i varje kärl har bedömts vara ointressant, då ett sådant system innebär att varje kund behöver åtta kärl. Insamlingssystem som bygger på att kunden har allt avfall i samma kärl, där avfallet sedan sorteras i en robotanläggning, är inte tillräckligt utvecklade för att vara ett alternativ idag. Det system som finns idag i Borgholms kommun, med avfall i olikfärgade påsar med efterföljande optisk sortering, finns beskrivet i utredningen.

Vid en ekonomisk jämförelse mellan olika insamlingssystem är antalet insamlingsfordon som behövs en av de faktorer som påverkar slutkostnaden mest. Antalet insamlingsfordon är den svåraste faktorn att beräkna. Andra insamlingsorganisationer med olika insamlingssystem ger uppgifter med stora variationer i antal tömda kärl per dag och fordon. Det beror på att de lokala förutsättningarna i form av andel glesbygd och tätort samt kommunens geografi spelar stor roll, oavsett vilket insamlingssystem man har.

Vid den ekonomiska jämförelsen mellan insamlingssystemen har följande antaganden gjorts:

- Enkelbemanning i sopbilar.
- Exakt antal sopbilar som behövs, redovisat med decimal.
- Både kärl och sopbilar köps.
- Ränta 3,5 % på lån för kärl och sopbilar.
- Avskrivningstid för kärl är 10 år och för sopbilar 8 år. Det bygger på rekommendation från Avfall Sverige.
- Driftkostnaderna för sopbilar inkluderar drivmedel, däck, service samt reparation och underhåll. Uppgifterna kommer från Avfall Sverige.

Kostnaden för kärl i de olika systemen bygger på inköpspris och utsättning av kärl till 11 859 enfamiljshus. Inköpspris för kärl och sopbilar samt kostnader för utsättning av kärl kommer från återförsäljare. Det finns möjlighet till operationell leasing av sopbilarna istället för att köpa dem. Skillnaden i driftkostnad är marginell.

Sopbilarna kan köras på diesel, HVO, biogas och el. När kostnaden per sopbil redovisas för respektive insamlingssystem är det för en bil som går på biogas, för att uppfylla målen i färdplan 2030.

Hämtningsperioderna som erbjuds kunderna idag är året runt-hämtning eller halvårshämtning (vecka 16–41). Samma hämtningsperioder har använts vid beräkning av antal hämtningar per kund och insamlingssystem. Det innebär att antalet hämtningar redovisas med decimaler. Hämtningsperioderna kommer i praktiken att behöva justeras när valt system införs.

Den ekonomiska jämförelsen är beräknad enligt ovan för att inga osakliga skillnader ska uppstå vid systemjämförelsen. Den utgår från dagens förutsättningar vad gäller priser och kostnader. Att idag visa en rättvisande budget för ett system som införs om två år är inte möjligt, utan fokus är att jämföra systemen rakt av, utifrån rådande förutsättningar. När beslut tagits om vilket insamlingssystem som ska införas i Borgholms kommun, kommer en ruttoptimering att göras tillsammans med leverantören av datasystemet som används i sopbilarna. Vid en ruttoptimering analyseras om man ska köra med enkel- eller dubbelbemanning och hur arbetstiderna för chaufförerna kommer att bli. Syftet är att ta reda på hur många sopbilar som behövs med de lokala förutsättningarna som finns i kommunen. Det innebär att antalet sopbilar och chaufförer kan ändras vid införandet av det nya insamlingssystemet.

3.3 Producentansvar

För att öka mängden material som återvinns infördes producentansvar för förpackningar Sverige 1994. Producentansvaret regleras i Miljöbalken (SFS 1998:808) 15 kap § 12 och innebär en "... *skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns eller bortskaffas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt."* (Naturvårdsverket, 2018). Ytterligare ett syfte med producentansvaret är att få ett "kretsloppstänk" hos producenterna, som gör att de tar fram produkter som är resurssnåla, ökar återvinningsgraden och reducerar miljöfarliga ämnen i produkterna. Producentansvaret omfattar i dagsläget följande produkter: förpackningar, däck, bilar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, läkemedel samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor (exempelvis tjockleksmätare) (Naturvårdsverket, 2018).

Regeringen beslutade i juni 2022 att kommunerna från 1 januari 2024 ska ha insamlingsansvaret för förpackningar från hushåll och verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens (SFS 2022:1274). Kommunerna får insamlingsansvaret för förpackningar för att man ser flera fördelar, framför allt är det ett verktyg för att möta EU-krav och höga mål för materialåtervinning till år 2030. Ett kommunalt insamlingsansvar gör det möjligt att samordna insamlingen av förpackningar med insamling av mat- och restavfall samt tidningar, vilket innebär möjligheter att effektivisera avfallshanteringen. Det blir också ett tydligare system för hushållen med en och samma ansvarig part för avfallshanteringen. Att samlokaliserade verksamheter också inkluderas möjliggör samordningsvinster. Fastighetsnära insamling av förpackningar gör det lättare att göra rätt; erfarenheten visar att mer förpackningar kommer att lämnas till materialåtervinning i stället för att hamna i restavfallet. Förändringen ska också öka återvinningen, minska nedskräpningen och möjliggöra ökad andel återvunnen plast i förpackningar (Avfall Sverige, 2022).

Mellan den 1 januari 2024 och 31 december 2026 ska förpackningarna antingen samlas in vid återvinningsstationer eller via fastighetsnära insamling (SFS 2022:1274).

Från den 1 januari 2027 ska pappers-, plast-, glas- och metallförpackningar samlas in fastighetsnära. Utöver detta så ska även skrymmande förpackningar av papper och plast samlas in vid återvinningsstationer (SFS 2022:1274). I Borgholms kommun kommer troligtvis en del av återvinningsstationerna att behållas även efter 2027, som komplement till den fastighetsnära insamlingen. Anledningen är dels att det kommer dagsgäster främst under sommaren som behöver kunna lämna förpackningar, dels att både permanentboende och fritidsboende har besök under sommaren som gör att den fastighetsnära insamlingen inte är tillräcklig. Detta kommer troligtvis att gälla alla kommuner med turistnäring.

Trots ändringarna i förpackningsförordningen (SFS 2022:1274) så har producenterna fortfarande det ekonomiska ansvaret för att förpackningarna samlas in och behandlas, och därför kommer kommunerna att få ersättning för insamlingen. Ersättningen, som bygger på schabloner, går ut på att producentansvarsorganisationerna ska ersätta kommunerna för deras kostnader gällande insamling, transport, anordnande av omlastningsplatser samt överlämning av det förpackningsavfall som kommunen samlat in samt för informationsinsatser. Modellen ger ett enhetligt system och innebär att varje enskild kommun inte måste förhandla om ersättning (Avfall Sverige, 2022).

Grunden i förpackningsförordningen är att kommunerna ska få full kostnadstäckning för insamlingen av förpackningarna (SFS 1998:808; SFS 2022:1274).

4 Nuvarande system

4.1.1 Insamling med efterföljande optisk sortering

Borgholms kommun har haft ett avfallsinsamlingssystem anpassat för optisk sortering sedan 2015. Det kunde införas under en pågående avtalsperiod med dåvarande insamlingsentreprenör. Insamling med efterföljande optisk sortering har varit ett rationellt system för att särskilja matavfall från restavfall. Utsortering av matavfall kunde införas med befintliga sopkärl och sopbilar, utan någon annan investering än de gröna matavfallspåsarna. Själva sorteringen har dock varit relativt dyr.

Systemet bygger på att hushållen sorterar ut sitt mat- och restavfall i olikfärgade plastpåsar. Matavfallet läggs i en särskild grön påse, som kunderna får från Borgholm Energi, och restavfall läggs i en annan påse. Påsarna knyts med dubbelknut och läggs i samma sopkärl. Sopkärlen töms med enfacksbilar (vanlig sopbil med ett helt utrymme inuti). Efter tömning och omlastning körs avfallet till en anläggning där de gröna påsarna sorteras ut med hjälp av optisk sortering. Matavfallet utvinns sedan till biogas och biogödsel medan restavfall går till energiåtervinning. Det är grundläggande med dubbelknut på påsarna, eftersom avfall som trillar ut försvårar den optiska sorteringen.

4.1.2 Erfarenheter

Det är svårt att få en hög kvalitet på det insamlade avfallet, särskilt sommartid. Det lämnas mycket oförpackat, så kallat löst, avfall i sopkärlen. Löst avfall brukar vara till exempel klädesplagg och pizzakartonger. Från kunder som har större sopkärl eller containrar kommer det en hel del grovt avfall, så som till exempel mattor, stolar och hinkar. Löst avfall och grovt avfall stör den optiska sorteringen samt orsakar driftavbrott.

Avfallet har varit av så dålig kvalitet för optisk sortering att en separat hämtningsrunda har fått införas för tömning av containrar. Avfall från containrar, underjordsbehållare och komprimatorer töms direkt i ett separat fack vid omlastningsanläggningen året runt. Detta avfall levereras inte till optisk sortering, utan till energiutvinning. Denna rutin krävs för att inte förstöra den optiska sorteringen av allt avfall. För att kunderna ändå ska ha möjlighet att sortera ut matavfallet erbjuds två abonnemang; sorterat och osorterat. Med sorterat abonnemang har kunderna kompletterande sopkärl för matavfall. Matavfallskärlen töms med den sopbil som tömmer övriga sopkärl.

Sommartid är problemen med grovt avfall och löst avfall så stora att avfallet som tömts från sopkärl försorteras vid omlastningen. Försorteringen innebär att avfallet inspekteras vid upplastningen i containrarna. Grovt avfall och avfall som innehåller för mycket lösa föremål lastas tillsammans med avfall från containrar för energiutvinning, utan föregående optisk sortering.

Borgholm Energi har under flera år kontinuerligt informerat om vikten av att förpacka avfallet, använda rätt påse och knyta dubbelknut. Detta har inte haft någon avgörande effekt på behovet av försortering sommartid.

4.1.3 Bedömning

Systemet har fungerat utan anmärkningar i den optiska sorteringen de senaste åren. Systemet har dock visat sig kräva en hel del insatser för att fungera tillfredställande, till exempel den separata körrunda för containrar och den försortering som beskrivs ovan. Det är kostsamt att informera kunderna i tillräcklig omfattning om att allt avfall måste emballeras. Det är svårt att få kunderna att

verkligen emballera allt avfall, inte minst vad gäller tillfälliga verksamheter med små incitament för en god avfallshantering.

Avfall som ska sorteras optiskt får inte komprimeras. Vid komprimering går många påsar sönder och avfallet blir löst. Detta innebär att avfallet inte får komprimeras varken i sopbilarna eller vid omlastning till containrar för vidare transport. Avfall som ska sorteras optiskt kräver därför fler transporter än avfall som får komprimeras. I en avlång kommun som Borgholm är transportavstånden långa, vilket talar för att avfallet bör kunna komprimeras av miljö- och ekonomiska skäl.

Det finns en stor potential för utsortering av större mängder matavfall och förpackningar än idag, men det kräver högst sannolikt ett bättre anpassat och mera pedagogiskt insamlingssystem. Kvaliteten på det insamlade materialet är sämre med optisk sortering än vid sortering i separata fack i sopkärl. Utsikterna att kunna nå de nationella målen för återvinning är bättre med kärl med separata fack (Leander, Zeidlitz, & Åberg, 2016).

Optisk sortering förutsätter idag att matavfall, restavfall samt de olika förpackningsslagen sorteras i olikfärgade plastpåsar. Det innebär att till exempel pappersförpackningar ska läggas i en plastpåse. Systemet driver användning av plastpåsar, medan den allmänna inriktningen i Sverige och på EU-nivå är att minska användningen av onödiga plastprodukter.

Ur kundsynpunkt kräver optisk sortering en hel del plats inomhus när alla förpackningsslag ska läggas i olika påsar innan de läggs ut i sopkärlet. Förpackningar som läggs i separata fack i sopkärlet kan i högre grad förvaras tillsammans inomhus och sorteras direkt ner i sopkärlen ute.

Vid optisk sortering behövs speciallösningar för glasförpackningar, då denna fraktion blir tung. Om glasförpackningar ska läggas i sopkärlet behövs specialpåsar som är extra starka. Sopkärlet kan bli svårt att hantera för hämtpersonal, då man som standard behöver ha 370 literskärl, vilket blir tungt. Alternativet är att ha mindre egna sopkärl för glaset eller att upprätta kvartersnära stationer för insamling av glasförpackningar.

För mat- och restavfall finns det en ganska bred marknad för avsättning. Vid utbyggd fastighetsinsamling av förpackningar görs omlastning vid Kalleguta avfallsanläggning. Därifrån tar producenterna över ansvaret för förpackningarna. Med optisk sortering skulle Borgholm Energi själv få ansvara för transport av förpackningarna till en anläggning för optisk sortering.

Närmaste anläggning finns idag i Kalmar, men framtiden vad gäller optiska sorteringsanläggningar är osäker. Marknaden för optisk sortering är vikande i Sverige. Tekniska verken i Linköping har beslutat att fasa ut sin optiska sortering (Tekniska verken i Linköping AB, 2023). Kretslopp Sydost har två anläggningar, en i Kalmar och en i Vetlanda. Kretslopp Sydost utreder hur framtidens avfallshantering ska utformas, och det finns idag inga garantier för hur länge dessa anläggningar kommer att vara i drift. Det är ett ekonomiskt risktagande att ha ett system som förutsätter optisk sortering, särskilt med den geografiska placering som Borgholms kommun har.

Sammantaget bedöms nuvarande system med efterföljande optisk sortering inte vara gångbart när fastighetsnära insamling av förpackningar införs. Därmed har inga kalkyler gjorts för systemet i denna utredning.

4.1.4 Andra referenser

2021 var det 34 kommuner som hade optisk sortering som insamlingssystem för mat- och restavfall (Avfall Sverige, 2023). Av dessa kommuner är det endast Eskilstuna och Strängnäs som har insamling av förpackningar med detta insamlingssystem (Avfall Sverige, 2023a). Det är flera av kommunerna som 2021 hade optisk sortering som insamlingssystem, som har beslutat att byta insamlingssystem vid införande av insamling av förpackningar.

Idag kan man inte samla in glas fastighetsnära med optisk sortering. Ljungby och Alvesta kommun har tillsammans med en påsleverantör under hösten 2022 och våren 2023 försökt ta fram en påse som klarar glasinsamling och sortering.

Tekniska verken i Linköping

Tekniska verkens styrelse har under 2023 fattat beslut om att fasa ut den optiska sorteringen och övergå till insamling med fyrfackssystem. Tekniska verken påbörjar senast 1 april 2026 införandet av fastighetsnära hämtning hos villor och fritidshus i 2 fyrfackskärl per fastighet. Planerad införandetid är 3 månader (Lövgren, 2023).

Statistiken visar att andelen insamlat matavfall per person är relativt sett låg med det optiska systemet. I en jämförelse mellan Linköping (optisk sortering) och Motala (fyrfackskärl) har Motala mer utsorterat matavfall, mindre matavfall i restavfallet och sammantaget mindre restavfall än vad Linköping har, i kg per villahushåll och år. Det är en stor utmaning att nå det nationella målet med optisk sortering. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara (Lövgren, 2023).

Eksjö Energi, Aneby Miljö & Vatten och Nässjö Affärsverk

Eksjö Energi, Aneby Miljö & Vatten och Nässjö Affärsverk samarbetar kring insamlingssystem och insamling. Man har valt att byta från insamling med efterföljande optisk sortering till insamling med tvåfackskärl. Nedan beskrivs argumenten för att byta system (Strömberg, 2023).

Med den debatt som finns om plast i samhället är det mycket tveksamt att ha kvar ett system där alla förpackningar ska förpackas i plastpåsar för att kunna sorteras optiskt. Det är bättre att kunderna sorterar själva hemma, än att transportera allt i plastpåsar till en anläggning där de ska öppnas och sorteras. En annan aspekt är arbetsmiljön, den upplevs inte som god i en anläggning för optisk sortering (Strömberg, 2023).

De påsar som tagits fram för att hålla för optisk sortering av glasförpackningar, som kräver andra påsar än övrigt avfall på grund av sin vikt, är dyra. Då dessa påsar har extra god hållbarhet kan man också utgå från att det skulle bli svinn på sådana påsar hos kunderna – påsarna skulle användas till annat än glasförpackningar (Strömberg, 2023).

5 Insamlingssystem för mat- och restavfall samt förpackningar

I Sverige finns det idag flera insamlingssystem för insamling av mat- och restavfall samt förpackningar (Avfall Sverige, 2022) och returpapper. Nedan beskrivs de olika insamlingssystemen för en- och tvåfamiljshus. Insamlingssystemen beskrivs med följande perspektiv:

- Drift
- Insamlingsresultat
- Kund
- Ekonomi
- Referenser

5.1 Tvåfackskärl

Insamling med tvåfackskärl innebär att ett sopkärl är indelat i två fack där ett avfallsslag slängs i varje fack (Figur 1). 2021 var det fem kommuner i Sverige som hade tvåfackskärl som insamlingssystem för mat- och restavfall (Avfall Sverige, 2022). Av dessa fem kommuner så är det endast Västerviks kommun som erbjuder fastighetsnära insamling av förpackningar med detta insamlingssystem. Insamlingssystemet med fullt utbyggd fastighetsnära insamling av förpackningar innebär att den enskilda fastighetsägaren har fyra sopkärl med två fack vardera. Kommunerna Aneby, Eksjö och Nässjö införde hämtning av mat- och restavfall med tvåfackskärl i mars 2023 (Eksjö Energi AB, 2023). Mellan 2024 och 2026 kommer dessa tre kommuner införa fastighetsnära insamling med tvåfackskärl (Strömberg, 2023).

Figur 1.Ett 370 liters sopkärl med två fack (PWS Nordic AB, 2023). Fyra 240 liters kärl för insamling av mat- och restavfall, förpackningar och tidningar (Edvardsson, 2023).

Det vanligaste kärl storleken är 240 liter för detta insamlingssystem. Tvåfackskärlen är utrustade med en mellanvägg som kan flyttas i sidled. Det gör att kommunen själv kan dimensionera utformningen av systemet. Det finns möjlighet att komplettera systemet med särskilda påhängsbehållare för flera avfallsfraktioner, till exempel småelektronik, batterier och lampor. Dessa behållare hängs på kärlen inför hämtning (Strömberg, 2023; PWS Nordic AB, 2023).

Vid sophämtningen töms båda facken i kärlet samtidigt och avfallet fördelas i bilens två fack. När bilen är full töms ett fack i taget på omlastningsstationen. Det gör att avfallet kan läggas på olika platser och att varje avfallsslag kan omhändertas separat.

5.1.1 Drift

Tvåfackskärlen kan tömmas med både sid- och baklastande sopbilar. Sidlastande sopbilar kan endast tömma kärl i storlekarna 240 och 370 liter. Baklastande sopbilar kan tömma kärl i följande storlekar: 190, 240, 370, 400 och 660 liter. Fördelen med att tömma med en sidlastande sopbil är att man kan tömma ett större antal kärl per dag och sopbil. Anledningen är att chauffören inte behöver gå ut och hämta sopkärlet utan en arm på fordonet lyfter upp kärlet. Nackdelen med sidlastande sopbilar att chauffören behöver vara väldigt skicklig, kärlet behöver lyftas med stor precision för annars hamnar avfallet i fel fack eller så går det inte att tömma alls utan man behöver sätta ner kärlet och lyfta det igen. Ytterligare en nackdel är att sidlastande fordon ger dålig möjlighet till kvalitetskontroll av avfallet, eftersom chauffören inte drar fram kärlet till sopbilen utan kärlet töms direkt in i sopbilen. Fördelarna och nackdelarna med baklastande sopbilar är motsatsen till sidlastande sopbilar (Strömberg, 2023).

Sopbilar med två fack har använts under lång tid i många länder. Det gör att fordonen är välutvecklade och driftsäkra, det finns gott om reservdelar och flera leverantörer av fordon (Strömberg, 2023).

Tvåfacksystemet ger en stor flexibilitet för den insamlande organisationen, eftersom man kan öka och minska hämtningsfrekvens för ett kärl om mängden avfall som samlas in i det ändras över tid. Det går även att byta vilka avfallsfraktioner som ska samlas in i samma kärl, man behöver endast byta etiketter på kärlen.

I Västerviks kommun har man följande hämtningsintervall:

- Mat- och restavfall varannan vecka.
- Pappersförpackningar och tidningar var fjärde vecka.
- Plast- och metallförpackningar var fjärde vecka.
- Färgat och ofärgat glas var 16:e vecka. Det stör hämtfrekvensen av övriga förpackningsslag, vilket Västervik funderar på att ändra.

I Västerviks kommun funderar man på att tömma plast- och pappersförpackningar samtidigt och med ett tätare intervall eftersom de facken och tömningsfrekvensen inte räcker till, samt att tömma kärlet för tidningar och metallförpackningar mer sällan än idag (Edvardsson, 2023).

5.1.2 Insamlingsresultat

Insamlingssystemet med tvåfackskärl har en hög källsorteringsgrad i Västerviks kommun. Andelen förpackningar som slängs i restavfallet är låg. I snitt slänger ett villahushåll i Västerviks kommun 0,6 kg förpackningar i restavfallet per vecka, vilket är lägre än snittet både i Sverige (1,2 kg/hushåll och vecka) och i de kommuner som har fyrfackssystemet (0,9 kg/hushåll och vecka) (Avfall Sverige, 2023a).

5.1.3 Kundperspektiv

Kundnöjdheten för tvåfackssystemet är hög och varierar mellan 84–91 % nöjdhet (Avfall Sverige, 2022). Kundnöjdheten för sophämtningen i Västerviks kommun är hög (89 %), och nöjdheten att lämna förpackningar till återvinning är 87 % (Avfall Sverige, 2023a).

Insamlingssystemet anses vara enkelt för kunderna, systemet är pedagogiskt och tydligt. Inne i köket tar insamlingssystemet ingen stor plats, eftersom alla förpackningar kan läggas i en behållare/påse. Förpackningarna sorteras sedan löst direkt i kärlen (PWS Nordic AB, 2023).

Ett 240-literskärl är 58 cm brett. Med fyra stycken kärl på fastigheten så tar kärlen upp en längd på 2,35 m. Många kunder upplever att de har svårt att hitta plats för fyra kärl på tomten. När kunderna fått ut sina kärl så är detta inget större problem, man upplever att den ökade servicen väger upp för den ökade platsen kärlen tar (Edvardsson, 2023). Eftersom insamlingssystemet innebär att varje kund ska ha fyra kärl på tomten, så kan det svårt för kunderna att hålla reda på tömningarna.

Insamlingssystemet ger möjligheter för kunderna att göra egna val och påverka sin avfallsavgift. Det beror på att kärlen finns i flera storlekar och det går att arbeta med olika hämtningsfrekvens på de olika kärlen. Det är därmed möjligt att även fortsättningsvis ha en miljöstyrande avfallstaxa med detta insamlingssystem.

5.1.4 Ekonomi

Vid framtagning av budget för insamlingssystemet, har följande antaganden gjorts för att beräkna hur många bilar som behövs.

I kärl 1 slängs matavfall och restavfall. I kärl 2 slängs pappers- och plastförpackningar. Både kärl 1 och 2 töms varannan vecka. För de kunder som har hämtning året runt innebär det 26 tömningar för respektive kärl per år och för fritidsboende innebär det 13 tömningar för respektive kärl per år (Tabell 1).

I kärl 3 slängs färgat och ofärgat glas. I kärl 4 slängs metallförpackningar och tidningar. Både kärl 3 och 4 töms var sextonde vecka. För kunder med hämtning året runt innebär det 3,25 tömningar per år för respektive kärl och för fritidsboende innebär det 2 tömningar för respektive kärl (Tabell 1).

Tabell 1. Visar antal kärl, vilka avfallsfraktioner som släng i respektive kärl, hämtfrekvens för de olika kärlen samt hur många gånger kärlet töms under ett år för permanentboende och fritidsboende.

Kärl	Avfallsfraktion	Hämtningsfrekvens	Antal tömningar permanentboende	Antal tömningar fritidsboende
1	Mat- och restavfall	Varannan vecka	26	13
2	Pappers- och plastförpackningar	Varannan vecka	26	13
3	Färgat och ofärgat glas	Var 16:e vecka	3,25	2
4	Metallförpackningar och tidningar	Var 16:e vecka	3,25	2

Med ovanstående antaganden blir investeringskostnaden för detta system nästan 72,2 miljoner kr (Tabell 2) och den årliga driftkostnaden nästan 19,2 miljoner kr (Tabell 3). Investeringskostnaden för sopkärlen bygger på uppgifter från återförsäljare av sopkärl, vilket inkluderar kostnad för fyra sopkärl

per kund och utsättning av kärlen. Investeringskostnaden för sopbilar bygger på uppgifter från återförsäljare av sopbilar.

Tabell 2. Visar investeringskostnaden för sopbilar och kärl för insamling med tvåfacksystemet.

Investeringskostnad	Kr
Sopbilar	23 300 036
Kärl	48 859 080
Summa	**72 159 116**

Tabell 3. Visar driftkostnaden per år för insamling med tvåfacksystemet.

Driftkostnader	Kr/år
Avskrivning sopbilar	3 728 006
Avskrivning kärl	6 595 976
Driftkostnad sopbilar	5 106 857
Chaufförer	3 753 540
Summa	**19 184 379**

Ersättning kommer att ges från producentansvars-organisationerna för förpackningsinsamlingen. Med 2021 års värden motsvarar ersättningen 10 806 100 kr för villor och fritidsboende, och för flerfamiljshus 782 605 kr. Den totala ersättningen 2021 skulle då bli 11 588 705 kr (Naturvårdsverket, 2023).

5.1.5 Referenser Eksjö Energi AB

Val av insamlingssystem och utförande

Man har valt att byta från insamling med efterföljande optisk sortering till insamling med tvåfackskärl. (Strömberg, 2023)

System med optisk sortering

Med den debatt som finns om plast i samhället känns det inte okej att ha kvar ett system där alla förpackningar ska förpackas i plastpåsar för att kunna sorteras optiskt. Det är bättre att kunderna sorterar själva hemma, än att transportera allt i plastpåsar till en anläggning där de ska öppnas och sorteras. En annan aspekt är arbetsmiljön, som inte upplevs som god i en anläggning för optisk sortering.

De påsar som tagits fram för att hålla för optisk sortering av glasförpackningar, som kräver andra påsar än övrigt avfall på grund av sin vikt, är dyra. Då dessa påsar har extra god hållbarhet kan man också utgå från att det skulle bli svinn på sådana påsar hos kunderna – påsarna skulle användas till annat än glasförpackningar.

Fyrfackssystem

Insamlingssystem med fyrfackskärl och fyrfacksbilar upplevs som dyrt, då det idag är dålig konkurrens på marknaden. Man ser också att det kan vara trångt att ha detta system ute på landsbygden. Fyrfackssystemet är svårt att bygga ut, om man skulle se att det behövs i framtiden.

Om endast en ytterligare avfallsfraktion behövs, är tre av facken inte till någon nytta, varken i kärlet eller bilen.

Tvåfackssystem

Insamling med tvåfackskärl och tvåfacksbilar upplevs som prisvärt och flexibelt. Detta system är ganska lätt att bygga ut vid behov.

Småhus kommer att få tvådelade 240 l kärl som standard och de som idag har 370 l kommer att få ett tvådelat sådant. I flerbostadshus har man som standard inte delade kärl med två avfallsfraktioner i varje (men det kan förekomma i mindre flerbostadshus), utan ett eller flera hela kärl för varje fraktion. Kärlen och bilarna kommer att vara indelade i två fack med fördelningen 40/60 %. Det är inte helt klart vilka avfallsfraktioner som ska tömmas samtidigt. Volymerna för plastförpackningar och pappersförpackningar är i dagsläget uppskattade.

Man kommer att använda baklastande sopbilar. Sidlastare kan vara svåra att docka in exakt rätt till tvåfackskärl, vilket innebär en del manuellt arbete där chauffören måste stiga ur och hantera kärlet, även med en sådan bil. För Aneby, Eksjö och Nässjö tillsammans har man räknat fram ett behov av sju ordinarie sopbilar och en reservbil för hämtning av mat- och restavfall och det kommer förmodligen att behövas lika många till förpackningsinsamlingen. I stadsmiljö räknar man med att tömma ca 500 kärl per dag, då körs bilen med dubbelbemanning. På landet där bilen körs enkelbemannad räknar man med att tömma ca 250 kärl per dag. I områden där det också finns fritidshus bör det gå att tömma ca 300 kärl per dag.

Informationsinsatser

För flerbostadshus har man haft två fysiska träffar per kommun, totalt sex stycken. Mycket av informationen har skett via hemsida. Till permanentboende har man gjort ett tryckt utskick om 4 A4-sidor. Även fritidshusägare och kunder med speciallösningar har fått brevutskick.

5.2 Fyrfackskärl

Insamling med fyrfackskärl är det vanligaste fastighetsnära insamlingssystemet för villor i Sverige idag. Idag är det cirka 70 kommuner som har detta insamlingssystem och majoriteten av dem finns i södra Sverige (Avfall Sverige, 2023a; Leander & Engström, 2023). Insamlingssystemet innebär att den enskilda fastighetsägaren har två sopkärl med fyra fack vardera (Figur 2).

Figur 2. Två stycken 370-literskärl med fyra fack. Sopbil som tömmer ett fyrfackskärl (PWS Nordic AB, 2023).

Fyrfackskärlen är oftast 370-literskärl utrustade med en mellanvägg och insatsbehållare med två mindre fack. Kärlen finns även i storlekarna 240 och 660 liter. 660-literskärlen är främst avsedda för mindre flerfamiljshus. Kommunerna väljer själva att utforma systemet eftersom mellanvägen kan flyttas i sidled och insatsbehållarna finns i olika storlekar. Därför varierar disponeringen av facken mellan de kommuner som har insamlingssystemet. Det finns möjlighet att komplettera systemet med särskilda påhängsbehållare för flera avfallsfraktioner, till exempel småelektronik, batterier och lampor. Dessa behållare hängs på kärlen inför tömning. Kärlen är vanligen utrustade med tre hjul för att minska risken för att tunga kärl behöver balanseras på två hjul. Tömning sker enligt ett schema där det ena kärlet vanligen töms varannan vecka och det andra kärlet var fjärde vecka (Leander & Engström, 2023).

Vid sophämtningen töms samtliga fyra fack i kärlet samtidigt och avfallet fördelas i bilens fyra fack (Figur 2). När bilen är full töms ett fack i taget på omlastningsstationen. Det gör att avfallet kan läggas på olika platser och att varje avfallsslag kan omhändertas separat (Leander & Engström, 2023).

5.2.1 Drift

Hämtningsfrekvensen är normalt varannan vecka för kärl 1 och en gång i månaden för kärl 2 hos de kommuner som har insamling med fyrfackskärl (Leander & Engström, 2023). Sopbilarna som används för att tömma fyrfackskärlen finns idag endast som baklastande, vilket innebär att chauffören behöver gå ur sopbilen och dra fram kärlet till sopbilen vid varje hämtning (PWS Nordic AB, 2023; Avfall Sverige, 2016). Det medför att en fyrfacksbil kan tömma ca 250 kärl per dag i tätort och ca 200 kärl per dag på landsbygden (Palm & Andersson, 2020). Det skiljer sig mellan kommuner om man kör med dubbel- eller enkelbemanning i sopbilarna. I Södra Småland Avfall och Miljö kör man med dubbelbemanning i tätort och enkelbemanning på landsbygden. Fyrfackskärlen blir tunga när de är fulla och eftersom fyrfacksbilarna endast finns som baklastare ger systemet en hög arbetsbelastning för hämtningspersonalen. Fördelen med att fyrfacksbilarna är baklastande är att insamlingssystemet ger bra möjlighet till kvalitetskontroll av avfallet, eftersom chauffören drar fram kärlet till sopbilen och öppnar locket innan tömning sker.

Fyrfacksbilarna slits hårt och består av många fler rörliga delar än en traditionell sopbil, vilket innebär en högre driftkostnad på dessa sopbilar. Detta medför en ökad risk för driftstörningar (Karlsson, Gabrielsson, Johansson, & Jonsson, 2022).

De flesta fyrfacksbilar är fyraxlade och är normalt 1–1,2 m längre än sopbilar med färre fack. Det medför att sopbilarna har en högre totalvikt, vilket ger högre skattekostnad och en större svängradie än sopbilar med färre fack (Hellström, 2022). I Vimmerby, Hultsfred och Högsby kommuner använder man treaxlade fyrfacksbilar för att kunna komma fram överallt i kommunen. Det resulterar i att man kan tömma färre kärl per dag med en sopbil och därför behöver ha fler sopbilar för att klara insamlingen i kommunerna jämfört med om man skulle ha haft fyraxlade sopbilar. (Karlsson, Gabrielsson, Johansson, & Jonsson, 2022).

5.2.2 Insamlingsresultat

Insamlingssystemet med fyrfackskärl har en hög kärlsorteringsgrad för förpackningar och returpapper enligt undersökningar. För avfallsfraktionerna matavfall, returpapper och glasförpackningar ligger källsorteringsgraden, dvs andelen rätt sorterat på ca 90 %. För pappers- och metallförpackningar kan den vara ca 60 % och för plastförpackningar ca 40 %. Anledningen till att källsorteringsgraden inte är högre för papper- och plastförpackningar beror på att facken i kärlen inte

är tillräckligt stora för att rymma alla förpackningar. När facken för papper-och plastförpackningar är fulla så lämnar antingen hushållen förpackningarna på återvinningsstationer eller så slängs de i restavfallet (Leander & Engström, 2023). I Tabell 4 visas exempel på hur källsorteringsgraden kan se ut i olika kommuner för villahushåll med fyrfackskärl.

I de kommuner som infört fyrfacksystemet ser man att mängden restavfall till förbränning minskar. Minskningen brukar vara i storleksordningen 30–40 %, det beror främst på att mängden förpackningar och returpapper i restavfallet halveras, men även att andra typer av avfall i restavfallet kan minska till följd av införande av nytt insamlingssystem, exempelvis matavfall (Leander & Engström, 2023).

Insamlingsresultatet i en kommun beror till stor del på kärlindelningen, dvs placering av mellanvägg och storlek på insatsbehållare i kärlen. De flesta kommuner med fyrfacksystemet har valt att ha en stor volym för matavfall och restavfall, medan endast ett fåtal kommuner har valt mindre volym för restavfall eller tömning en gång i månaden. Trenden är kommunerna minskar volym för restavfall till förmån för de mer voluminösa fraktionerna plast- och pappersförpackningar i syfte att öka utsorteringen av dessa fraktioner och minska mängden restavfall (Leander & Engström, 2023).

Tabell 4. Visar källsorteringsgraden från några kommunen för olika fraktioner hos villahushåll med fyrfackskärl, % (Leander & Engström, 2023).

	Fyra kommuner i Stockholmsområdet (2022)	En kommun i Mellansverige (2018)	Kommuner i Skåne och Blekinge (2020)
Matavfall	90	90	80
Returpapper	90	84	90–95
Pappersförpackningar	58	49	80
Plastförpackningar	45	37	35–45
Metallförpackningar	64	58	75–90
Färgade glasförpackningar	95	97	90–95
Ofärgade glasförpackningar	95	97	90–95

Kvalitén på de utsorterade avfallsfraktionerna, d.v.s. rena flöden, är generellt högt med insamling av fyrfackskärl. Bäst materialkvalité har glasförpackningar och returpapper precis som utsorteringsgraden, med en renhet på ca 90 %. För pappers- och metallförpackningar ligger renheten på ca 80 % och plastförpackningar på mellan 60–70 %. Det är vanligt att avfall med av rätt material läggs i facken för förpackningar, men på grund av att avfallet inte är en förpackning så räknas det som felsorterat. Övrigt felsorterat utgörs till största delen av förpackningar som har lämnats i fel fack (Leander & Engström, 2023).

Mängden insamlat mat- och restavfall i kommuner med fyrfacksystemet är i snitt 1 respektive 2,56 kg per person och vecka. I Sverige samlas det in i snitt 0,74 kg matavfall och 2,88 kg restavfall per person och vecka (Avfall Sverige, 2023).

5.2.3 Kundperspektiv

Kundnöjdheten är hög för de kommuner som infört fyrfackssystemet (Leander & Engström, 2023). Nöjdheten med att lämna förpackningar i de kommuner som har fyrfacksystemet ligger på 83 %

(Avfall Sverige, 2023a). En vanlig synpunkt är att fackvolymen för papper- och plastförpackningar, som tar störst volym inte är tillräckligt stor, oavsett vilken kommun man bor i och vilken fackindelning och hämtningsfrekvens som erbjuds. Kundundersökningar visar att de kommuner som haft insamling med fyrfacksystemet under många år ligger kundnöjdheten på över 90 % och i vissa fall på 100 % (Leander & Engström, 2023).

När kommuner planerar att införa fyrfacksystemet uppger många kunder att de har svårt att hitta plats för fyrfackskärlen på tomten. Kärlen är 77 cm breda och tillsammans tar de upp en sträcka på 1,55 meter. När systemet väl införs är detta inte ett större problem enligt enkätundersökningar som kommunerna genomfört (Avfall Sverige, 2016; Leander & Engström, 2023).

Inne i köket tar insamlingssystemet ingen stor plats eftersom alla förpackningar kan läggas en behållare/påse. Förpackningarna sorteras sedan löst direkt i kärlen (Leander & Engström, 2023; PWS Nordic AB, 2023).

Insamlingssystemets anses var enkelt för kunderna, systemets pedagogik och tydlighet anses vara en bidragande orsak till de goda insamlingsresultaten, enligt de kommuner som valt fyrfack som insamlingssystem (Leander & Engström, 2023).

Insamlingssystemet ger små möjligheter för kunderna att göra egna val och påverka sin avfallsavgift. Anledningen är att storleken på kärlen, insatsbehållare, mellanväggsplacering och sopbilens utformning är bestämd vid införandet av systemet och går inte att ändra utan väldigt stora investeringar. Det går därmed inte att ha en miljöstyrande avfallstaxa med detta insamlingssystem.

5.2.4 Ekonomi

Vid framtagning av budget för insamlingssystemet så har följande antaganden gjorts.

I kärl 1 slängs matavfall, plast-, pappersförpackningar och färgat glas som töms varannan vecka. För året runt kunder innebär det 26 tömningar och för fritidsboende innebär det 13 tömningar.

I kärl 2 slängs avfallsfraktionerna restavfall, metallförpackningar, ofärgat glas och tidningar. Kärlet töms var fjärde vecka. För året runt kunder innebär det 13 tömningar och för fritidsboende innebär det 6,5 tömningar.

Tabell 5.Visar antal kärl, vilka avfallsfraktioner som släng i respektive kärl, hämtfrekvens för de olika kärlen samt hur många gånger kärlet töms under ett år för permanentboende och fritidsboende.

Kärl	Avfallsfraktion	Hämtfrekvens	Antal tömningar permanentboende	Antal tömningar fritidsboende
1	Matavfall, papper- och plastförpackningar och färgat glas	Varannan vecka	26	13
2	Restavfall, ofärgat glas, metallförpackningar och tidningar	Var fjärde vecka	13	6,5

Med ovanstående antaganden blir investeringskostnaden för detta system cirka 79,2 miljoner kr och den årliga driftkostnaden hamnar på nästan 21,2 miljoner kr.

Insamlingssystemet med fyrfackskärl anses vara ett dyrt insamlingssystem. Det beror på att både sopbilarna och sopkärlen som behövs är dyrare än insamlingssystem med en- eller tvåfacksbilar.

Fyrfacksbilarna är nästan 1 miljon dyrare än tvåfacksbilar. Anledningen är att den består av fler delar och att det är endast en leverantör som tillverkar skåpet på bilarna (patent). Sopkärlen är cirka 1000 kr dyrare än ett tvåfackskärl.

Tabell 6. Visar investeringskostnaden för sopbilar och kärl för insamling med fyrfacksystemet.

Investeringskostnad	Kr
Sopbilar	30 258 563
Kärl	48 977 670
Summa	**79 236 233**

Tabell 7. Visar driftkostnaden per år för insamling med fyrfacksystemet.

Driftkostnader	Kr/år
Avskrivning sopbil	4 841 370
Avskrivning kärl	6 611 985
Driftkostnad sopbil	5 745 214
Chaufför	3 953 786
Summa	**21 152 355**

Ersättning kommer att ges från producentansvars-organisationerna för förpackningsinsamlingen. Med 2021 års värden motsvarar ersättningen 10 806 100 kr för villor och fritidsboende, och för flerfamiljshus 782 605 kr. Den totala ersättningen 2021 skulle då bli 11 588 705 kr (Naturvårdsverket, 2023).

5.3 Kombinationssystem

Idag är det flera kommuner som undersöker om det går att göra kombinationer av befintliga insamlingssystem för att hitta lösningar som fungerar bäst i sin kommun med de egna förutsättningarna.

I Ljusdals kommun har man tagit fram en lösning som gör att man kan utnyttja befintliga sopbilar och kärl. Idag har de insamling av mat- och restavfall i separata kärl, dvs ett kärl för matavfall och ett för restavfall. De tömmer kärlen vid samma tillfälle med en tvåfackssidlastare. Chauffören styr i vilket fack som avfallet ska tömmas. När de inför fastighetsnära insamling av förpackningar så kommer kunderna få ut separata kärl till pappers- och plastförpackningar som ska tömmas var fjärde vecka (Andrén, 2023). De gör om hämtningsschemat enligt nedan:

- Vecka 2: Mat- och restavfall
- Vecka 4: Matavfall och pappersförpackningar
- Vecka 6: Matavfall och plastförpackningar
- Vecka 8: Schemat börjar om med mat- och restavfall

Färgade och ofärgade glasförpackningar, metallförpackningar och tidningar slängs i ett 240 liters fyrfackskärl som töms var åttonde vecka (Andrén, 2023).

Göteborg stad meddelade den 19 maj att beslut tagits om att införa ett nytt insamlingssystem. Systemet innebär att kunderna får två stycken tvåfacks kärl och ett trefackskärl. Alla tre kärlen har storleken 240 liter. Mat- och restavfall slängs i ett kärl, papper- och plastförpackningar i det andra kärlet och metallförpackningar, färgat och ofärgat glas släng i det tredje kärlet (Figur 3) Göteborgs stad har valt att inte erbjuda fastighetsnära insamling av tidningar (Göteborg Stad, 2023).

Figur 3. Två 240 liters kärl med två fack och ett 240 liters kärl med tre fack (Göteborg Stad, 2023).

I Borgholms kommun är bedömningen att ett kombinationssystem med två stycken tvåfackskärl, i likhet med Göteborg stad, men med ett fyrfackskärl istället för ett trefackskärl, skulle vara en bra lösning. Det innebär att tidningar kan samlas in fastighetsnära. Mängden tidningar minskar i Sverige och även i Borgholms kommun. När mängden tidningar minskar finns det möjlighet att byta ut tidningar mot exempelvis textilier eller en annan avfallsfraktion, som det kan tänkas komma krav på fastighetsnära insamling för. Idag är det ingen annan kommun som har denna kombination av insamlingssystem.

5.3.1 Drift

Det är samma för- och nackdelar med både sopkärl och sopbilar som redovisas under de respektive systemen i stycke 5.1.1 och 5.2.1.

Fyrfackskärl finns även i storleken 660 liter. Ett 660 liters sopkärl är 126 cm brett (PWS Nordic AB, 2023). Fyrfackskärlen går att använda till mindre flerfamiljshus med lite utrymme, i stället för att de ska ha ett kärl per fraktion vilket tar upp mer utrymme.

Fyrfacksbilar är större än tvåfacksbilar (Hellström, 2022). Om det är problem med farbar väg, så kan berörda kunder få tvåfacks-lösning för att uppfylla lagstiftningen om fastighetsnära insamling av förpackningar.

5.3.2 Kundperspektiv

Kundnöjdheten för både tvåfacksystemet och fyrfacksystemet är hög (Avfall Sverige, 2023a; Leander & Engström, 2023). Kundnöjdheten kan därmed antas bli hög även för ett kombinationssystem med de två varianterna.

Både tvåfacks- och fyrfackssystemet anses vara enkelt för kunderna, pedagogiskt och tydligt. Det bör uppfattas som det av kunderna även när man kombinerar systemen. Inne i köket tar insamlingssystemet ingen stor plats, eftersom alla förpackningar kan läggas i en behållare/påse. Förpackningarna sorteras sedan löst direkt i kärlen (PWS Nordic AB, 2023).

Ett 240 literskärl är 58 cm brett. Tre kärl på fastigheten tar upp en längd på 1,74 m (PWS Nordic AB, 2023).

Kombinationssystemet bedöms vara mest anpassningsbart om det kommer krav på insamling av fler avfallsfraktioner. Det behövs inte lika många kärl som i ett rent tvåfackssystem och det är mer flexibelt än ett fyrfackssystem.

Insamlingssystemet ger möjligheter för kunderna att göra egna val och påverka sin avfallsavgift. Det beror på att kärlen finns i flera storlekar och det går att arbeta med olika hämtningsfrekvens på de olika kärlen. Det är därmed möjligt att även fortsättningsvis ha en miljöstyrande avfallstaxa med detta insamlingssystem.

5.3.3 Ekonomi

Vid framtagning av budget för insamlingssystemet så har följande antaganden gjorts för att beräkna hur många bilar som behövs.

I kärl 1 slängs matavfall och restavfall. I kärl 2 slängs papper- och plastförpackningar. Både kärl 1 och 2 töms varannan vecka. För de kunder som har hämtning året runt innebär det 26 tömningar för respektive kärl och för fritidsboende innebär det 13 tömningar för respektive kärl (Tabell 8).

I kärl 3 slängs färgat och ofärgat glas, metallförpackningar och tidningar. Kärl 3 töms var åttonde vecka. För kunder med hämtning året runt innebär det 6,5 tömningar och för fritidsboende innebär det 3,25 tömningar per år (Tabell 8).

Tabell 8. Visar antal kärl, vilka avfallsfraktioner som släng i respektive kärl, hämtningsfrekvens för de olika kärlen samt hur många gånger kärlet töms under ett år för permanentboende och fritidsboende.

Kärl	Avfallsfraktion	Hämtningsfrekvens	Antal tömningar året runt boende	Antal tömningar Fritidsboende
1	Mat- och restavfall	Varannan vecka	26	13
2	Papper- och plastförpackningar	Varannan vecka	26	13
3	Färgat och ofärgat glas, metallförpackningar och tidningar	Var åttonde vecka	6,5	3,25

Med ovanstående antaganden blir investeringskostnaden för detta system nästan 70,4 miljoner kr (Tabell 9) och den årliga driftkostnaden nästan 19,6 miljoner kr (Tabell 10).

Tabell 9.Visar investeringskostnaden för sopbilar och kärl för insamling med kombisystemet.

Investeringskostnad	Kostnad
Sopbilar	25 641 425
Kärl	44 767 725
Summa	**70 409 150**

Tabell 10. Visar driftkostnaden per år för insamling med kombisystemet.

Driftkostnader	Kr/år
Avskrivning sopbil	4 102 628
Avskrivning kärl	6 043 643
Driftkostnad sopbil	5 486 905
Chaufför	3 919 490
Summa	**19 552 666**

Ersättning kommer att ges från producentansvars-organisationerna för förpackningsinsamlingen. Med 2021 års värden motsvarar ersättningen 10 806 100 kr för villor och fritidsboende, och för flerfamiljshus 782 605 kr. Den totala ersättningen 2021 skulle då bli 11 588 705 kr (Naturvårdsverket, 2023).

6 Slutsatser och rekommendation

I jämförelsen mellan systemen ligger fokus på kundperspektiv, anpassningsbarhet och ekonomi. I detta kapitel redovisas för- och nackdelar med de olika systemen samt vilket system som rekommenderas och varför.

6.1 Kundperspektiv och anpassningsbarhet

Insamlingssystemen bedöms lika vad gäller enkelhet och pedagogik för kunderna, kundnöjdhet och plats som krävs i bostaden för sorteringen.

Fyrfacksystemet har minst antal kärltömningar att hålla reda på och kärlen tar mindre plats på tomten jämfört med tvåfackssystemet och kombinationssystemet (Tabell 11).

Möjligheten att kunna utföra kvalitetskontroller på insamlat avfall bedöms vara lika för de olika insamlingssystemen, eftersom baklastande sopbilar rekommenderas.

Fyrfacksbilar är större än tvåfacksbilar, vilket kan medföra att fler kunder än idag kan behöva åtgärda sina vägar, vilket kan resultera i arbetsmiljöproblem och kundklagomål (Tabell 11). Fyrfacksbilar är mer komplicerade och dyrare i inköp och drift än tvåfacksbilar.

Kombinationssystemet bedöms vara mest anpassningsbart om det kommer krav på insamling av fler avfallsfraktioner. Det behövs inte lika många kärl som i ett rent tvåfackssystem och det är mer flexibelt än ett fyrfackssystem (Tabell 11). Mellanväggen i tvåfackskärl är flyttbar, medan indelningen i fyrfackskärl är låst till det man beställt när man köpt kärlen.

Fördelen med både fyrfackssystem och kombinationssystem är att 660 liters fyrfackskärl kan användas till mindre flerfamiljshus som har liten yta för sophanteringen. I Borgholms kommun finns det relativt många flerfamiljshus med få lägenheter och små utrymmen för avfallshanteringen.

Tabell 11. Redovisas en sammanfattning av insamlingssystemen: tvåfack, fyrfack och kombination ur ett kundperspektiv och anpassningsbarhet.

Aspekt	Tvåfackssystem	Fyrfackssystem	Kombinationssystem
Antal kärl	4 st (240 liter)	2 st (370 liter)	3 st (240 liter)
Antal kärltömningar per år och permanentboende	58,5	39	59
Antal kärltömningar per år och fritidsboende	30	20	29,25
Plats på tomt	2,35 m	1,55 m	1,74 m
Möjlighet att införa fler avfallsfraktioner	Stor möjlighet	Minst möjlighet	Stor möjlighet
Möjlighet att anpassa hämtningsfrekvensen	Störst möjlighet	Minst möjlighet	Stor möjlighet
Möjlighet att optimera insamlingen för alla kundgrupper	Stor möjlighet	Minst möjlighet	Störst möjlighet
Framkomlighet på vägarna	Minst problem	Störst problem	Vissa problem

6.2 Ekonomi

Vid en ekonomisk jämförelse mellan de olika insamlingssystemen innebär ett kombinationssystem i Borgholms kommun med två 240 liters tvåfackskärl och ett 240 liters fyrfackskärl den lägsta investeringskostnaden (Tabell 12).

Tabell 12. Visar investeringsnivån för tvåfacks-, fyrfacks- och kombinationssystem med rådande förutsättningar enligt kapitel 3.2.

Investeringspost	Tvåfacksystem	Fyrfacksystem	Kombinationssystem
Sopbilar	23 300 036	30 258 563	25 641 425
Sopkärl	48 859 080	48 977 670	44 767 725
Summa	**72 159 116**	**79 236 233**	**70 409 150**

Sopbilar kan införskaffas genom operationell leasing istället för att köpa dem. Dessa alternativ är i princip kostnadsneutrala. I operationell leasing ingår full service. För båda alternativen har driftkostnader använts enligt uppgifter från Avfall Sverige. I driftskostnaderna ingår service, men kostnaden för servicedelen är inte specificerad. Det innebär att servicedelen är dubbelt inräknad för operationell leasing. I kalkylerna för de olika systemen är operationell leasing 300 000 – 500 000 kr dyrare per år än årskostnaden för köpta bilar. Det är rimligt att anta att detta ungefär motsvarar den dubbelt inräknade servicedelen.

Med operationell leasing blir det en fast driftkostnad som är lika varje år för sopbilarna. Årliga kostnader för sopkärl är samma för år 1 som för år 10. Vid amortering på lånet minskar räntekostnaden varje år.

I Tabell 13 framgår det att driftkostnaden per år för tvåfackssystemet och kombinationssystemet är i samma storleksordning, medan fyrfackssystemet är cirka två miljoner kr dyrare.

Tabell 13. Visar driftkostnaden i kr/år med rådande förutsättningar enligt kapitel 3.2 för tvåfacks-, fyrfacks- och kombinationssystem.

Driftkostnad	Tvåfackssystem	Fyrfackssystem	Kombinationssystem
Avskrivning sopbilar	3 728 006	4 841 370	4 102 628
Avskrivning kärl	6 595 976	6 611 985	6 043 643
Driftkostnad sopbilar	5 106 857	5 745 214	5 486 905
Chaufför	3 753 540	3 953 786	3 919 490
Summa	**19 184 379**	**21 152 355**	**19 552 666**

6.3 Rekommendation

Denna utredning leder till följande rekommendation: Ett kombinationssystem bedöms vara det mest lämpliga framtida insamlingssystemet i Borgholms kommun. Det medför den lägsta investeringskostnaden för sopkärl. Driftkostnaden är något högre än för tvåfackssystem, men det uppvägs av att kombinationssystemet upptar mindre plats hos kunderna samt erbjuder en större flexibilitet totalt sett, vilket är av stor vikt i rekommendationen. Flexibiliteten och möjligheten att göra framtida anpassningar är viktigt med tanke på de olika kundgrupper som finns i kommunen samt kommande ändringar i lagstiftningen.

7 Litteraturförteckning

Andrén, K. (den 17 Februari 2023). Chef Renhållning. (C. Hevelius, Intervjuare)

Avfall Sverige. (2016). Guide #6 Införandet av system för fastighetsnära insamlig av förpackningar och returpapper.

Avfall Sverige. (2022). *AvfallWeb BI rapporter*. Hämtat från https://www.avfallweb.se/Sections/Reports/BiReport.aspx?rid=2

Avfall Sverige. (den 25 Oktober 2022). Kommunalt insamlingsansvar för förpackningsavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter.

Avfall Sverige. (2022). Svensk avfallshantering 2021.

Avfall Sverige. (den 11 April 2023). *BI rapport Mat- och restavfall.* Hämtat från Avfall web: https://www.avfallweb.se/Sections/Reports/BiReport.aspx?rid=1

Avfall Sverige. (den 11 April 2023a). *BI-rapport FNI Förpackningar.* Hämtat från Avfall web: https://www.avfallweb.se/Sections/Start/Start.aspx

Edvardsson, B. (den 25 Maj 2023). Avfallshandläggare. (C. Grandin, Intervjuare)

Eksjö Energi AB. (den 17 Februari 2023). *Eksjö Energi*. Hämtat från Nytt insamlingsystem 2023: https://eksjoenergi.se/renhallning/nya-insamlingssystemet/

Envir AB. (2023). Plcokanalysresultat av mat- och restavfallet från villahushåll inom Borgholms kommun. Munka-Ljungby.

Göteborg Stad. (den 25 Maj 2023). Hämtat från Vi samlar in förpackningarna från och med 2024: https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/tips-fran-kretslopp-och-vatten/vi-samlar-in-forpackningarna-fran-och-med-2024

Hellström, F. (den 24 Augusti 2022). Säljare. (M. Pile, C. Hevelius, & C. Grandin, Intervjuare)

Karlsson, E., Gabrielsson, A., Johansson, H., & Jonsson, D. (den 4 Februari 2022). (C. Grandin, & C. Hevelius, Intervjuare)

Leander, J., & Engström, K. (den 20 Februari 2023). Uppnådda resultat med fastighetsnära insamling av förpackningar. Avfall Sverige.

Leander, J., Zeidlitz, E., & Åberg, H. (2016). Vad slänger hushållen i soppåsen? Nationell sammanställning av plockanalyserav hushållens mat- och restavfall. ISSN 1103-4092, Rapport 2016:28: Avfall Sverige.

Lövgren, J. (den 4 April 2023). Verksamhetsutvecklare. Tekniska verken i Linköping AB.

Naturvårdsverket. (2018). *Avfall i Sverige 2016.* Rapport 6839. ISSN 0282-7298.

Naturvårdsverket. (den 27 Januari 2023). Naturvårdsverkets författningssamling. NFS 2023:1 Naturvårdsverketst föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningar som omfattas av producentansvar. ISSN 1403-8234 Beställningsnummer 15823-01.

Palm, J., & Andersson, H. (den 23 Mars 2020). (C. Grandin, C. Hevelius, & T. Olsson, Intervjuare)

PWS Nordic AB. (2023). Hämtat från Fastighetsnära insamling och källsortering, PWS har lösningarna: https://www.pwsab.se/fileadmin/images/PDF/Info-FNI_7.pdf

SFS 1998:808. (u.d.). Miljöbalk. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808.

SFS 2022:1274. (u.d.). Förordning om producentansvar för förpackningar. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20221274-om-producentansvar-for_sfs-2022-1274.

Strömberg, S. (den 20 Mars 2023). Renhållningschef Eksjö Energi AB. (C. Hevelius, & C. Grandin, Intervjuare)

Tekniska verken i Linköping AB. (den 27 Mars 2023). Styrelsebeslut §153 Framtida insamling av matavfall. *Ärende 1176884*. Styrelsen för Tekniska verken i Lidköpning AB.

§ 115

Diarienummer 2023/123 168 KS

Risk- och sårbarhetsanalysen 2023-2026

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta kommunens Risk- och sårbarhetsanalys för 2023–2026.

Ärendebeskrivning

Samtliga kommuner ska enligt lag (2006:544) om kommuners ansvar vid allvarliga kriser göra en risk- och sårbarhetsanalys. Den ska levereras till länsstyrelsen senast den 31 oktober året efter allmänna val.

Beslutsunderlag

- Risk och sårbarhetsanalys 2023 - 2026 för Borgholms kommun.

Bedömning

Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) omfattar i huvudsak extraordinära händelser som kan uppkomma i fredstid på grund av olyckor eller kriminella handlingar. Även höjd beredskap efter beslut av regeringen ingår numer i RSA.

Sabotage, terror eller spioneri inom kommunens verksamheter som kan påverka Sveriges säkerhet redovisas inte i RSA utan återfinns i kommunens säkerhetsskyddsanalys som har sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL (Offentlighet och sekretesslag 2009:400)

Delar av risk- och sårbarhetsanalysen är sekretessbelagd enligt 18 kap. 13 § OSL. Det gäller bilagorna där samhällsviktig verksamhet preciseras. Även huvuddokumentet kommer att sekretessprövas innan utlämning då vissa kapitel bör hanteras restriktivt med anledning av den förändrade hotbilden mot Sverige.

Konsekvensanalys

Det politiska säkerhetsläget i Sveriges geografiska närhet har försämrats de senaste åren. Detta innebär för Borgholms kommun att exempelvis sårbarheter och risker i relation till samhällsviktig verksamhet, även om de inte har påverkan på Sveriges säkerhet, ska behandlas med varsamhet. Risk- och sårbarhetsanalysen ska därför inte presenteras på kommunens hemsida utan behandlas som känsligt material trots att den som helhet inte faller under sekretessregler.

Risk- och sårbarhetsanalysen är ett dokument som kontinuerligt kan förändras med hänsyn taget till det föränderliga omvärldsläget. Det huvudsakliga syftet är att vara vägledande i

kommunens arbete för att stärka och hantera extraordinära händelser men även andra typer av kriser/ händelser.

Dagens sammanträde

Säkerhetssamordnare besöker kommunstyrelsen för att informera om risk- och sårbarhetsanalysens innebörd. Med hänvisning till att delar av risk- och sårbarhetsanalysen innehåller sekretess stängs mötet för allmänheten och livesändningen stängs tillfälligt av.

Beslutet skickas till

- Kommunikatörerna
- Säkerhetssamordnare

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-12

Ärendenummer
2023/123 168-KS

Till Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - kommunens Risk- och sårbarhetsanalys för 2023-2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta kommunens Risk- och sårbarhetsanalys för 2023-2026.

Ärendebeskrivning

Samtliga kommuner ska enligt lag (2006:544) om kommuners ansvar vid allvarliga kriser göra en risk- och sårbarhetsanalys. Den ska levereras till länsstyrelsen senast den 31 oktober året efter allmänna val.

Beslutsunderlag

Risk och sårbarhetsanalys 2023 - 2026 för Borgholms kommun.

Bedömning

Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) omfattar i huvudsak extraordinära händelser som kan uppkomma i fredstid på grund av olyckor eller kriminella handlingar. Även höjd beredskap efter beslut av regeringen ingår numer i RSA.

Sabotage, terror eller spioneri inom kommunens verksamheter som kan påverka Sveriges säkerhet redovisas inte i RSA utan återfinns i kommunens säkerhetsskyddsanalys som har sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL (Offentlighet och sekretesslag 2009:400)

Delar av risk- och sårbarhetsanalysen är sekretessbelagd enligt 18 kap. 13 § OSL. Det gäller bilagorna där samhällsviktig verksamhet preciseras. Även huvuddokumentet kommer att sekretessprövas innan utlämning då vissa kapitel bör hanteras restriktivt med anledning av den förändrade hotbilden mot Sverige.

Konsekvensanalys

Det politiska säkerhetsläget i Sveriges geografiska närhet har försämrats de senaste åren. Detta innebär för Borgholms kommun att exempelvis sårbarheter och risker i relation till samhällsviktig verksamhet, även om de inte har påverkan på Sveriges säkerhet, ska behandlas med varsamhet. Risk- och sårbarhetsanalysen ska därför inte presenteras på

kommunens hemsida utan behandlas som känsligt material trots att den som helhet inte faller under sekretessregler.

Risk- och sårbarhetsanalysen är ett dokument som kontinuerligt kan förändras med hänsyn taget till det föränderliga omvärldsläget. Det huvudsakliga syftet är att vara vägledande i kommunens arbete för att stärka och hantera extraordinära händelser men även andra typer av kriser/ händelser.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Kommunikatörerna

Jens Odevall
Kommunchef

Magnus Areskog
Säkerhetssamordnare

Borgholms kommun

Nominering av nämndemän
Kalmar Tingsrätt har förelagt kommunfullmäktige att utse fem nämndemän. Partierna har därefter fått i uppgift att nominera lämpliga personer. *Uppdraget är helt opolitiskt,* man representerar inte något parti utan är lekmannadomare. Kriterierna för att kunna bli vald är:

Behörighet och lämplighet
För att ställa upp i nämndemannavalet måste du vara behörig och lämplig för uppdraget. Du måste också vara myndig, svensk medborgare och folkbokförd i den aktuella domstolens domkrets. *Du får inte vara ställd under förvaltarskap och inte heller vara försatt i konkurs.*

För att kunna utses till nämndeman måste du även uppfylla vissa lämplighetskrav. Det innebär att du *ska vara lämplig för uppdraget med hänsyn till omdöme, självständighet, laglydnad och övriga omständigheter*. Eftersom du som nämndeman bland annat ska ta ställning till om den som åtalas gjort sig skyldig till brott är det viktigt att du är en god förebild i fråga om allmän laglydnad. Domstolarna kommer att kontrollera lämpligheten hos valda nämndemän genom att begära utdrag ur belastningsregistret.

Vissa yrken undantagna
Vissa yrkesgrupper är undantagna från att kunna väljas till nämndemän eftersom de riskerar att hamna i en intressekonflikt. Om du är lagfaren domare, anställd vid en domstol, är åklagare, polisman, advokat eller har till yrke att föra andras talan inför domstol får du inte bli nämndeman. Du får inte bli nämndeman i förvaltningsrätt eller kammarrätt om du är anställd vid Skatteverket, en länsstyrelse, Försäkringskassan, Migrationsverket eller Transportstyrelsen.

Fler yngre nämndemän behövs
Nämndemannasystemet bygger på grundtanken att nämndemännen ska vara folkets representanter vid domstolarna. Därför behöver nämndemannakåren i sin sammansättning så långt som möjligt *återspegla förhållandena i samhället vad gäller ålder, kön och etnisk bakgrund.* Det största problemet vad gäller representativitet är att dagens nämndemän är betydligt äldre än ett genomsnitt av befolkningen.

Utdrag ur belastningsregistret
Domstolen kommer att begära utdrag ur belastningsregistret för den som blir vald som nämndeman. Utdraget blir en allmän handling på domstolen.

Följande personer har nominerats till nämndemän:

Efternamn	Förnamn	Kön	Ålder	Yrke	Folkbokförd/svensk medborgare
Krüger Que	Marita	K	73	Pensionär	Ja
Hedlund	Linda	K	63	Pensionär	Ja
Jakobsson	Kjell	M	73	Fastighetsmäklare	Ja
Widell	Magda	K	39	Tjänsteman	Ja
Andersson Jukka	Nina	K	61	Biomedicinsk analytiker	Ja
Jonasson	Lisbeth	K	62	Studie-o yrkesvägledare	Ja

KALMAR TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

2023-03-08

AD 2023-38
BORGHOLMS KOMMUN
Doss 25
2023 -03- 09
Dnr: Dnr.pl.

Kommunfullmäktige i Borgholms kommun
Box 52
387 21 BORGHOLM

Angående val av nämndemän i Kalmar tingsrätt

Nyval

Tingsrätten får härmed anmäla att mandatperioden för samtliga nämndemän går ut i år. Nyval av fem nämndemän måste därför företas för perioden 2024-2027.

Sista dag att meddela oss valda nämndemän

Vi behöver senast 1 oktober 2023 besked om vilka som valts till nämndemän. Detta för att ha tid att genomföra obligatoriska kontroller och kunna planera tjänstgöring. De nämndemän som valts ska också genomgå en obligatorisk utbildning här på domstolen innan de får börja tjänstgöra.

Allsidig sammansättning

Enligt 4 kap 7§ Rättegångsbalken som handlar om val av nämndemän, ska en allsidig sammansättning av nämndemannakåren eftersträvas med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansättning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller de som har tjänstgjort kortast tid.

Vi vill påminna om att det behövs lämpliga nämndemän i alla åldrar, men generellt sett behövs fler som är yngre än 45 år.

Opolitiskt uppdrag

Nämndemannauppdraget är helt opolitiskt. Som nämndeman är man lekmannadomare och representerar inte något parti. Val av nämndemän ska enligt riksdagsbeslut ske året efter de allmänna valen just för att markera att uppdraget inte är politiskt.

Box 613, 391 26 Kalmar • Besöksadress: Smålandsgatan 28 • Telefon: 0480-47 78 00 • Fax: 0480-226 77 • kalmar.tingsratt@dom.se •
www.kalmartingsratt.domstol.se
Expeditionstid: Måndag-fredag 08.00-16.00

RIG, 2009-03, DV Info.avd.

2023-03-08 AD 2023-38
Doss 25

Domstolens behov av uppgifter om nämndemän
När ni skickar oss uppgift om vilka nämndemän som valts behöver vi nedanstående uppgifter för att kunna kontrollera nämndemännen:

- Personnummer
- Efternamn, tilltalsnamn
- Mobiltelefonnummer
- E-postadress

Ni ska inte lämna uppgift om vilket parti som nominerat nämndemannen.

Med hjälp av personnumret hämtar vi adress från Skatteverkets folkbokföringsdatabas Navet.

Laila Kirppu
lagman

DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

17 januari 2023

Information om nämndemannaval 2023

Under året ska nämndemän väljas för mandatperioden 2024–2027. Ni som arbetar med nominering och val av nämndemän har en nyckelroll för att säkerställa allmänhetens förtroende för domstolarna.

Domstolsverket har i uppdrag av regeringen att genomföra kommunikationsinsatser riktade till nominerande och väljande organ och till presumtiva nämndemän bland allmänheten inför nämndemannaval 2023.

Allsidig sammansättning

Vid val av nämndemän ska eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Ur ett demokratiperspektiv är det viktigt att nämndemannakåren speglar befolkningen. Eftersom uppdraget som nämndeman är opolitiskt är det också viktigt att personer utan partipolitisk koppling ges faktisk möjlighet att bli nämndeman. Det är betydelsefullt för att säkerställa allmänhetens förtroende för domstolarna.

Användbar information på domstol.se/nämndeman

På domstol.se/nämndeman finns information om vad uppdraget som nämndeman innebär. Det finns en särskild del för er som nominerar och väljer nämndemän. Det finns också en del som riktar sig till den som är intresserad av att bli nämndeman, som ni kan hänvisa till.

Scanna QR-koden med din mobil så kommer du till domstol.se/nämndeman.

Viktiga perioder 2023

Inför förra nämndemannavalet uppmanade Domstolsverket de aktörer som är med i processen med nämndemannaval (det vill säga domstolar samt nominerande och väljande organ) att samordna sig tidsmässigt.
I utvärdering visade det sig fungera väl och var uppskattat av domstolarna. Därför ombeds aktörerna samordna sig tidsmässigt igen.

Fortsättning på nästa sida.

551 81 Jönköping • Besöksadress: Kyrkogatan 32 • Telefon: 036-15 53 00 • domstolsverket@dom.se •
www.domstol.se/domstolsverket
Öppettider: måndag–fredag kl. 8.00–16.30

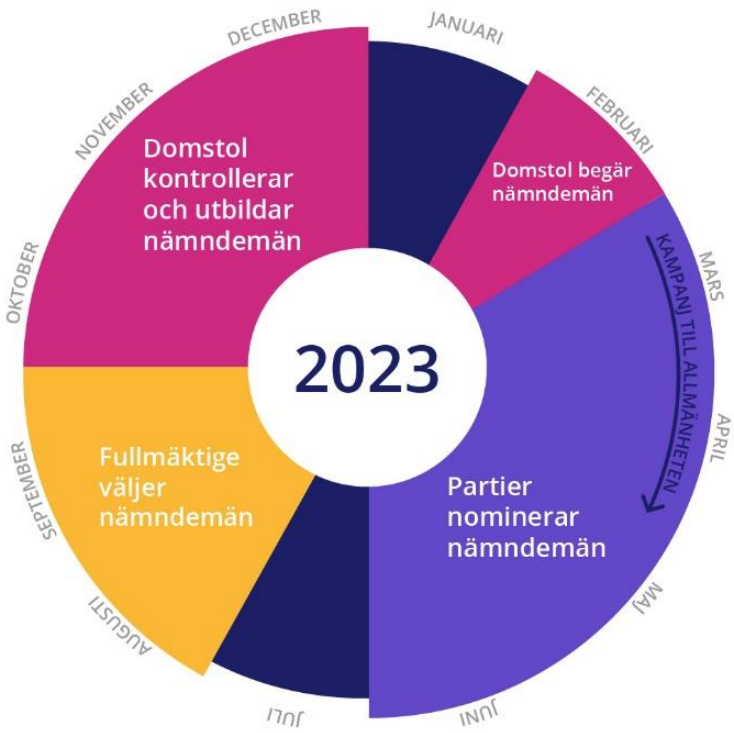

Februari: Domstolar anmäler till kommun och region hur många nämndemän som behövs.
Mars-juni: Partier nominerar. Domstolsverket genomför en informationskampanj till allmänheten.
Augusti-september: Kommuner och regioner väljer.
Oktober-december: Kontroll och utbildning på domstol.

Denna tidsmässiga samordning ökar förutsättningarna för att domstolarna får sina nämndemän i tid så att de hinner kontrollera och utbilda dem.

Dessutom finns det ett värde i att partierna nominerar samtidigt som Domstolsverkets informationskampanj genomförs.

Läs mer på domstol.se/nämndeman, *på sidan För dig som nominerar och väljer*.

§ 101

Diarienummer 2022/95 041 KS

Årsplan med budget 2023 Förändring av ramar

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta reviderade ramar för kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden från 173 642 000 respektive 9 331 000 kronor till 174 142 000 respektive 8 831 000 kronor.

att anta reviderade ramar för socialförvaltningen och utbildningsnämnden, från 349 671 000 respektive 200 996 000 till 349 571 000 respektive 201 096 000 kronor.

Ärendebeskrivning

I samband med budget 2023 flyttades tjänster motsvarande avseende kommunarkiv från miljö- och byggnadsnämnden till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade 2023-01-31 anta riktlinje för bidrag till arbetsskor. För att finansiera bidrag till arbetsskor sker en ramändring av budgeten där 100 000 kronor, av totalt 500 000 kronor, flyttas från socialnämnden till utbildningsnämnden.

Beslutsunderlag

- Beslut Kommunstyrelsen §23, 2023-01-31.

Konsekvensanalys

Beslut av förändrade ramar medför ingen påverkan på kommunens verksamheter då det är en följd av redan fattade beslut.

Beslutet skickas till

- Ekonomiavdelningen

§ 102

Diarienummer 2019/223 423 KS

Försäljning av fastigheten Högsrum 5:134 till Borgholmshem

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna fastighetsförsäljning av Högsrum 5:134 för 8 500 000 kronor.

Ärendebeskrivning

Borgholms kommun har enligt köpeavtal år 2009 och 2010 sålt 17 byggnader om talt 91 lägenheter till Borgholm Energi. Enligt köpeavtalen har kommunen endast sålt byggnaderna men inte tillhörande mark. Lagfart för fastigheterna innehas fortfarande av kommunen. Bolaget har inte betalat någon fastighetsskatt från förvärvstidpunkten och framåt.

I köpekontrakt daterat 2009-12-15 anges att Bolaget tillträder ”fastigheterna” den 2009-12-15 och i köpekontraktet daterat 2010-11-30 anges att Bolaget tillträder ”byggnaderna” den 2010-12-31 respektive den 2011-01-03- Köpekillingen betalades under år 2010-2011.

Enligt överlåtelseavtalen har Bolaget övertagit befintliga hyresavtal som förelegat mellan Kommunen och externa hyresgäster.

Total köpeskilling för byggnaderna uppgick till 23 mkr vid förvärvstidpunkten.

I affärsplanen för Borgholmshem AB tog beslut om att:

Högsrum 5:134
Hela fastigheten ägs idag av Borgholms kommun. Överlåtelse av hela fastigheten görs till Borgholmshem AB, till ett preliminärt värde av 15 178 tkr, en värdering behöver göras för att bestämma marknadsvärdet och därmed försäljningsvärdet. I kalkylen köps fastigheten för 10 000 tkr.

Beslutsunderlag

Värdeutlåtande Högrsum 5:134

Bedömning

För att säkerställa Borgholmshems affärsplan krävs att dessa fastighetsförsäljningar görs. Där ägandet av fastigheten övergår från Borgholms kommun till Borgholmshem. Fastighetsbyrån kommer att skriva köpeavtal för försäljningen

Konsekvensanalys

Efter att försäljning har skett kommer Borgholmshem att påföras stämpelskatt plus expeditionsavgift för erhållandet av lagfart. Stämpelskatten uppgår till 4,25% av marknadsvärdet.

Borgholms kommun går med förlust i denna affär då fastigheten har ett bokfört värde på ca 14 miljoner i den kommunala budgeten.

Yrkande

Linda Hedlund (C) och Carl Malgerud (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Ekonomiavdelningen
- Borgholm Energi
- Borgholmshem

Värdeutlåtande

avseende fastigheten

Högsrum 5:134

Borgholms kommun

FORUM FASTIGHETSEKONOMI

FORUM

UPPDRAG

Uppdragsgivare	Borgholms kommun*
Syfte	Att bedöma värderingsobjektets marknadsvärde och att utgöra underlag för / kreditbedömningar / interna bedömningar / *.
Värderingsobjekt	Högsrum 5:134 i Borgholms kommun.
Värdetidpunkt	Värdetidpunkt är 23-06-01.
Förutsättningar	För uppdraget gäller bilagda "Allmänna villkor för värdeutlåtande". Miljöfrågor hanteras enligt "Allmänna villkor för värdeutlåtande", Punkt 3.1, dvs om ej annat framgår av värdeutlåtandet så förutsätts att "mark och byggnader inom värderingsobjektet inte är i behov av sanering eller att det föreligger någon annan form av miljömässig belastning". Alla intäkter är angivna exklusive mervärdesskatt. Kostnaderna inkluderar mervärdesskatt endast för bostäder och för lokaler där ej mervärdesskattepliktig verksamhet bedrivs.
Underlag	- Besiktning av värderingsobjektet 202-06-07 av undertecknad tillsammans med fastighetsskötare från HSB. - Utdrag ur fastighetsdatasystemet (FDS). - Hyreslista. - Uppgifter om drift- och underhållskostnader. - Taxeringsuppgifter. - Byggnadsritningar. - Marknadsinformation. - Kartmaterial.

FORUM

BESKRIVNING

Lagfaren ägare Borgholms kommun

Fastighetstyp Bostadshyresfastighet.

Läge Värderingsobjektet är beläget Rälla. Avståndet Borgholm och Färjestaden är drygt 15 km. Gatuadressen är Fröken Märtas Väg 4A-F.

Näromgivningen utgörs av mindre småhusbebyggelse. Kollektiva kommunikationer finns inom gångavstånd. Trafikled, väg 136 på nära avstånd.

Planförhållanden För fastigheten gäller varken detaljplan eller områdesbestämmelser.

Servitut, samfälligheter, inteckningar etc.

Eventuella servitut, nyttjanderätter, gemensamhetsanläggningar, samfälligheter och inteckningar etc. framgår översiktligt av bilagda utdrag ur fastighetsdatasystemet (FDS).

ESG, miljö

Värderingsobjektet är ej miljöcertifierat

Uthyrningsbara areor

De uthyrningsbara areorna fördelade på lokaltyp och antalet enheter per lokaltyp framgår av tabellen.

Lokaltyp	Uthyrningsbar area		Antal
	m²	%	enheter
Bostäder	518	100	10
Summa	518	100	10

Areauppgifterna härrör från planritning.

Tomtbeskrivning

Värderingsobjektets areal uppgår till 21 140 kvm.

Befintlig bebyggelse upptar en mindre del av tomten. Den obebyggda delen utgörs av gräsmattor asfalterade körytor och parkeringsplatser.

Byggnadsbeskrivning

Värderingsobjektet är bebyggt med en byggnad i två plan med loftgång. Byggnaden är uppförd 2019.

Byggnaden är grundlagd på platta på mark. Stommen utgörs av trä med bjälklag i trä. Ytterväggarna är av träl. Fasaderna är klädda med röd träpanel. Fönstren är av 3-glastyp. Taket är täckt med betongtakpannor.

Uppvärmningen sker med bergvärme via vattenradiatorer. Ventilationen utgörs av FTX. Hiss finns i trapphus. Byggnaden är ansluten till nät för el och VA.

Byggnaden inrymmer 10 st. bostadslägenheter. Separat byggnad med lägenhetsförråd.

Byggnadens underhållsskick är mycket gott. OVK-besiktningen är godkänd.

Bostadslägenheterna har huvudsakligen normalgod standard. Kök av 2020-talstyp med spis, fläkt och kyl-/frysskåp. Bad / Dusch / rum av 2020-talstyp med duschplats, WC, tvättställ, TM och TT plastmatta på golven och kakel på väggarna. Övriga rum har golv

belagda med linoleum och väggar klädda med tapeter. Balkong på öv, uteplats på bv. Planlösningen är god. Underhållsskicket är / mycket gott. Viss rökighet i två lägenheter.

HYRESINTÄKTER OCH KOSTNADER

Hyror

Värderingsobjektets aktuella hyror och bedömda marknadshyror redovisas detaljerat i bilagd tabell (Hyresgästspecifikation).

Som ett underlag för värdebedömningen redovisas värderingsobjektets bedömda marknadshyror i bilagd tabell (Hyresgästspecifikation).

Hyrorna kan sammanfattas enligt tabellen.

Lokaltyp	Total area	Uthyrd Area	Aktuell hyra Totalt		Marknads-hyra Totalt	
	m²	m²	kr/m²	kr	kr/m²	kr
Bostäder	518	518	1 390	720 000	1 390	720 000
Genomsnitt / Summa	518	518	1 390	720 000	1 390	720 000

Vakans / Hyresrisk

Gjorda vakansantaganden och åsättanden av hyresrisker innebär en vakans/hyresrisk per lokaltyp och år enligt tabellen.

Vakans/hyresrisk (%)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Långsiktig
Bostäder	-	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Totalt	-	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

För bostäder har en vakans/hyresrisk om 5 % åsatts långsiktigt.

Drift och underhåll

Kostnaderna för drift och underhåll är baserade på / erfarenhetsmässiga grunder / föregående års faktiska utfall / budgetprognoser / och avser kostnader som belöper på fastighetsägaren och exkluderar kostnader som betalas av hyresgästen. Kostnaderna bedöms komma att utvecklas med inflationen. Kostnadsbedömningen framgår av tabellen.

Lokaltyp	D&UH Totalt		Drift & löp. UH			Periodiskt UH
			Admin.	Media	Övr.	
	kr/m²	tkr	kr/m²	kr/m²	kr/m²	kr/m²
Bostäder	421	218	25	236	90	70
Genomsnitt/Summa	421	218	25	236	90	70

I kostnaderna ingår ej kostnader för eftersatt underhåll eller hyresgästanpassningar som beaktas genom separata engångskostnader. Observera att det periodiska underhållet skall ses som ett årligt genomsnitt. Hänsyn har tagits till värderingsobjektets faktiska och förväntade framtida grad av mervärdeskatteregistrering. Vid vakanser väljer vi ibland att tillfälligt hålla ned kostnaden.

FORUM

Fastighetsskatt etc

Gällande taxeringsvärden samt nuvarande fastighetsskatt och/eller kommunal fastighetsavgift framgår av tabellen.

Bedömda taxeringsvärden samt bedömd fastighetsskatt och/eller kommunal fastighetsavgift framgår av tabellen.

	Taxeringsvärde, tkr			Fastighets-
	Mark	Byggnad	Totalt	skatt, tkr
Bostäder	511	4 670	5 181	-
Summa	511	4 670	5 181	-

Värderingsobjektet är taxerat med typkod 320 (Hyreshusenhet, bostäder). Värdeår är 2019.

Initialt utgår ingen kommunal fastighetsavgift för värderingsobjektet. Detta eftersom nyare bostäder med värdeår 2012 eller yngre är helt befriade från fastighetsavgiften under de första femton åren.

För bostäder utgår en kommunal fastighetsavgift som baseras på ett indexreglerat belopp per bostadslägenhet (f.n. 1 589 kr per år för hyreshus och 9 287 kr per år för småhus). Den kommunala fastighetsavgiften kan dock inte bli högre än taxeringsvärdet multiplicerat med skattesatsen (0,3% för hyreshus och 0,75% för småhus). Taxeringsvärdet förändras vid de tillfällen regelverket medger detta och i linje med översiktligt bedömd fastighetsprisutveckling. Nuvarande skattesatser och regler om indexreglering av beloppet per bostadslägenhet förutsätts gälla under hela kalkylperioden.

För lokaler och industri utgår fastighetsskatt uppgående till taxeringsvärdet multiplicerat med skattesatsen (f.n. 1 % för lokaler och 0,5 % för industri). Taxeringsvärdet förutsätts förändras vid de tillfällen regelverket medger detta och i linje med översiktligt bedömd fastighetsprisutveckling. Nuvarande skattesatser förutsätts gälla under hela kalkylperioden.

Driftnetto

Aktuella och bedömda intäkter och kostnader ger driftnetto enligt tabellen.

Driftnetto	kr/m²	kr
Aktuell hyra	1 390	720 000
Drift & underhåll	-421	-217 830
Fastighetsskatt	-	-
Driftnetto år 1 (helår)	969	502 170
Driftnetto, normaliserat	870	450 627

Initialt driftnetto är omräknat till helår utifrån det momentana läget. Det normaliserade driftnettot är räknat på marknadshyra, långsiktig vakans och långsiktig fastighetsskatt etc. samt utan hänsyn till eventuellt extraordinärt underhåll.

FORUM

VÄRDERING

Metodtillämpning

Syftet med värderingen är att bedöma värderingsobjektets marknadsvärde. Med marknadsvärde avses det bedömda belopp för vilket en tillgång eller skuld borde kunna överlåtas vid värdetidpunkten mellan en villig köpare och en villig säljare i oberoende ställning till varandra, efter sedvanlig marknadsföringstid där parterna har kunnat handla kunnigt, insiktsfullt och utan tvång.

Marknadsvärdet bedöms med en marknadsanpassad flerårig avkastningsanalys, dvs. en analys av förväntade framtida betalningsströmmar där alla indata (hyror, vakans/hyresrisk, drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt etc., direktavkastningskrav, kalkylränta mm) ges värden som överensstämmer med de bedömningar marknaden kan antas göra under rådande marknadssituation. Som grund för våra bedömningar om marknadens direktavkastningskrav mm ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Marknadsanalys

Allmänt

Inflationen är fortsatt hög i omvärlden, men centralbankernas åtstramande penningpolitik har medfört att den globala efterfrågan dämpats. Den svenska exporten har hittills haft en god utveckling, men framöver bedömer marknaden att den kommer att dämpas.

Hushållen pressas av sjunkande realinkomster och stigande ränteutgifter. Inflationen är dock fortsatt hög varför Riksbanken valde att höja styrräntan med 50 punkter i april till 3,5%. Enligt Riksbankens prognos bedöms BNP sjunka med -0,7% under 2023 och att arbetslösheten börjar stiga i slutet av året.

För närvarande är osäkerheten större än normalt om konjunkturutvecklingen framöver, bland annat p.g.a. de geopolitiska situationerna i omvärlden, den internationella bankoron, hur marknaden kommer att reagera på den kraftigt höjda styrräntan och hur bostadsmarknaden utvecklar sig framöver.

Konjunkturinstitutets konjunkturmätning visar på en historiskt stor skillnad mellan hushållens och näringslivets syn på konjunkturläget. Hushållen har i större utsträckning påverkats av konjunkturnedgången än näringslivet, som nu drar in på både konsumtion och sparande för att klara av de ökade utgifterna.

Fastighetsbolagen har haft en svag utveckling på börsen under 2023.

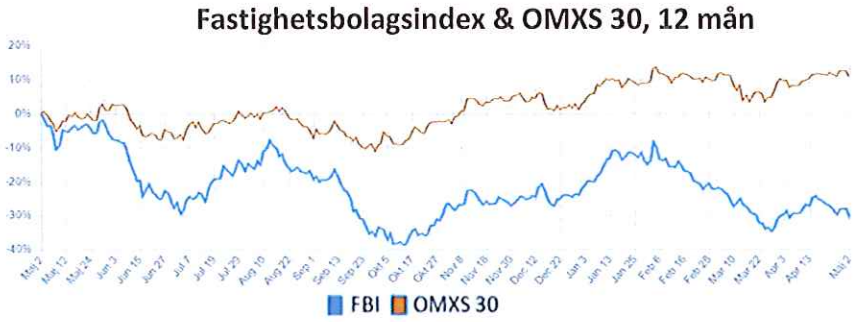

Statsobligationsräntan har stigit under det senaste året och ränteskillnaden mot mer riskfyllda företagsobligationer har också ökat. Den svenska företagsobligationsmarknaden utgörs av en stor andel fastighetsbolag som är särskilt känsliga för stigande räntor.

Bostadspriserna sjönk med ca -13% under 2022, och även om statistiken indikerar stabila priser under det första kvartalet, förväntar sig bankerna att priserna ska sjunka ytterligare 5–10 %.

Fastighetsmarknaden

Tillgången till finansiering har försämrats och de noterade fastighetsbolagen behöver hantera ett obligationsförfall om ca 30 miljarder kr under 2023. Delar av obligationsförfallen kommer att finansieras av banklån och nyemissioner, men vissa bolag kommer även behöva sälja fastigheter för att stärka balansräkningarna. Inslaget av mer stressade försäljningar har ökat under året.

Köpare och säljare har börjat anpassa sig till det nya marknadsläget, och de senaste större transaktionerna indikerar stigande avkastningskrav för samtliga segment. Enligt en sammanställning av Euopean Valuers' alliance (EVA) ses stigande direktavkastningskrav även inom övriga Europa.

Antalet budgivare har minskat och störst intresse bedöms främst finnas för fastigheter med stabila hyresgäster och s.k. "gröna fastigheter". Köparna utgörs nu i större utsträckning av fondbolag, institutioner och lågbelånade fastighetsbolag.

Bland investerarna har det under en lång period varit en stor efterfrågan på bostadsfastigheter, och särskilt för nyproducerade fastigheter. Höjda räntor, ökade driftkostnader och låg hyrestillväxt har dock medfört att segmentet tappat i attraktivitet.

För handelsfastigheter är det främst externhandelsfastigheter, livsmedel och lågprisbutiker som efterfrågas.

Hyresmarknaden

Kontorshyresgäster letar i allmänhet efter moderna och yteffektiva lokaler i etablerade kontorsområden med bra kollektivtrafik/tillgänglighet. Dessa lokaler bedöms ha en bättre hyresutveckling än solitära kontorsbyggnader med äldre standard. Hyresgäster önskar numera teckna korta avtal för att vara lite mer flexibla, och intresset för coworking ökar.

På butikshyresmarknaden råder en tudelad bild beroende på vilken typ av handel som avses. Butikshyresnivåerna i stadskärnorna är fortsatt pressade och vakansgraden hög. Livsmedelshandeln, lågprishandel och bostadsnära handel har haft en bättre utveckling. Det försämrade konjunkturläget bedöms medföra att vakanserna ökar inom handeln och att marknadshyrorna sjunker något. I stadskärnor och i köpcentrum är det vanligt att vakanta lokaler konverteras till annan användning, exempelvis till vårdcentraler eller gym.

E-handelns expansion har medfört en stor efterfrågan på moderna logistiklokaler vilket medfört en period av stark hyresutveckling för

industri- och lagerlokaler. Hyresutvecklingen bedöms nu ha stagnerat. Men med högre byggkostnader så har hyrorna för nyproducerade logistikanläggningar ökat, då hyrorna för dessa lokaler normalt är kopplade till produktionskostnaden.

KPI steg med 10,9 % oktober 2022 vilket medför att merparten av lokalhyrorna steg med motsvarande nivå vid årsskiftet 2022/2023. Fastighetsägarnas förhandling med hyresgästföreningen resulterade i att bostadshyrorna höjs kring 3–5% 2023.

Under sommaren 2022 kom två nya prejudicerande domar från Hovrätten avseende utvecklingen av presumtionshyror. Domen fastställde att presumtionshyror får höjas hälften av den allmänna hyresutvecklingen för bruksvärdeshyrorna upp till 3%, om höjningen överstiger 3% får presumtionshyran höjas med 0,75 av den del som överstiger 3%.

Kommuninfo

Info om orten nedan;

Borgholms kommun på Öland har ca 11 000 invånare varav ca 4 400 i centralorten. Kommunen är den största arbetsgivaren och besöksnäring är en viktig bransch men också jordbruk och livsmedelsproduktion. Borgholm är centralort och lockar många turister sommartid, inte minst med Borgholms slottsruin och Sollidens slott. Norra delen av Öland har fina stränder, där Böda sand på östra sidan är bland de mest kända. Befolkningsutvecklingen har varit svag de senaste åren men har ökat.

Borgholms kommun har varit den enda kommun i länet som saknar en allmännytta. Men med start år 2018/19 började de första hyresrätterna byggas i Rälla och Löttorp. Totaltsätt på bostadsmarknaden bedömer kommunen att det är underskott på bostäder framförallt i centralorten. Det finns i självaverket gott om bostäder i kommunen men merparten nyttjas för fritidsboende och permanentbostäder är ofta fördelaktigt att hyra ut veckovis under sommarperioden.

FORUM

Marknad avseende värderingsobjektet

Hyresnivån(total) för flerfamiljshus i C-läge bedöms ligga i omkring drygt 1 400 kr/kvm. Direktavkastningskraven för nybyggda flerbostadshus i detta läge bedöms ligga i omkring 5,5 procent, dvs högre för nybyggda flerbostadshus pga. av högre avskrivning på byggnadskapitalet och även pga. av svagare relativ hyresutveckling.

Ortspris

Nybyggda bostadshyresfastigheter finns inte redovisade i ortsprismateralet främst pga. paketering- bolagsaffärer. I större centralorter noteras direktavkastning omkring 4,25 procent.

En stor del av alla fastighetsförvärv sker numera i bolagsform innebärande att köpeskillingen inte blir offentlig via lagfarten. Vidare sker många fastighetsförvärv i "portföljform". Detta innebär var för sig och sammantaget att information om köpeskillingar för de enskilda fastigheterna och portföljerna får sökas direkt från initierade parter eller andra tillförlitliga källor.

Omdöme om värderingsobjektet

Enligt FMI (Forums FastighetsMarknadsInformation) är värderingsobjektets läge i orten klassat enligt:
Bostäder C-läge
Orten. Positiv

De aktuella hyrorna bedöms motsvara bruksvärdesnivån.

Vakansgraden är normal och kan förväntas långsiktig till 5 procent. Byggnadens underhållskick gott, vilket innebär att den närmsta framtiden.

Den mest sannolike köparen av värderingsobjektet är ett mindre fastighetsbolag. Försäljningstiden bedöms vara relativt lång.

Ovanstående indikerar sammantaget att direktavkastningskravet för värderingsobjektet bör ligga i intervallet 5–6 % och värdet i intervallet 15 000 – 18 000 kr/kvm.

FORUM

Kassaflödesanalys

Metoden innebär en analys av de framtida betalningsströmmar som en förvaltning av värderingsobjektet kan antas generera. Ett avkastningsbaserat nuvärde framräknas utgående från kalkylperiodens driftnetton efter investeringar och restvärdet (dvs. det totala kapitalet vid kalkylslut). I förekommande fall görs olika värdetillägg eller värdeavdrag. Som beräkningshjälp användes en kassaflödeskalkyl. Kalkylens indata och utdata framgår nedan.

Kalkylränta / Direktavkastningskrav

Kassaflödesindata	
Direktavkastning restvärde	5,50 %
- Bostäder	5,50 %
Kalkylränta på totalt kapital	7,83 %
Inflation/KPI: 6% 2023, och därefter 2% per år.	
Kalkylperiod: Cirka 10 år (2023-07-01 - 2032-12-31)	

Kalkylräntan motsvarar marknadens krav på total avkastning och består av realränta, kompensation för inflation samt risktillägg. Kalkylräntans storlek beror på marknadens krav på risktillägg vilket varierar med värderingsobjektets typ, läge, alternativa användningsmöjligheter, hyresgäst- och kontraktssammansättning mm.

Restvärdet vid kalkylslut beräknas utifrån ett bedömt direktavkastningskrav på det prognostiserade driftnettot vid kalkylslut.

Nyckeltal

Kassaflödeskalkylen ger med givna förutsättningar resultat enligt tabellen.

Nyckeltal		
Marknadsvärde	8 500 000	kr
- Nuvärde av restvärde	4 970 868	kr
- Nuvärde av driftnetton	3 518 559	kr
Direktavkastning, år 1	5,91	%
Direktavkastning vid kalkylslut	5,50	%
Värde kr/m²	16 409	kr/m²
Värde/taxeringsvärde	1,64	

Direktavkastningen är beräknad på kalkylresultatet med justering för eventuella värdetillägg och värdeavdrag.

Bedömd utveckling av effektiv hyra och driftnetto efter investeringar under kalkylperioden framgår av nedanstående diagram.

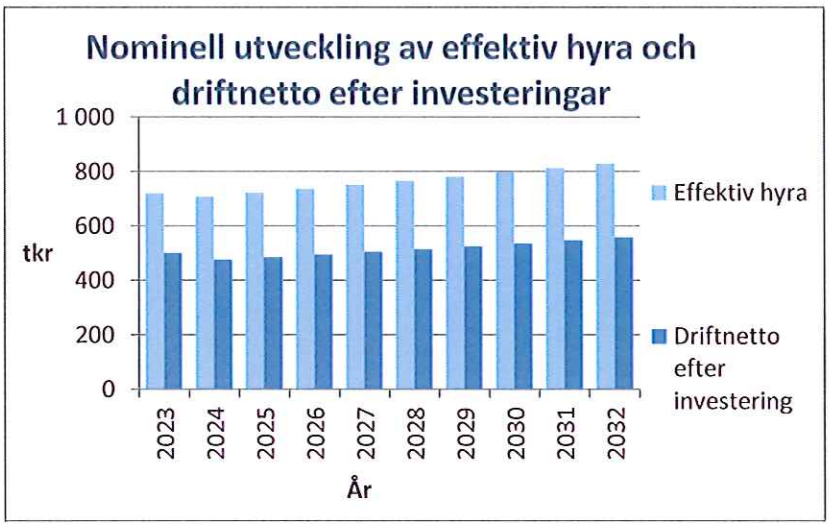

Känslighetsanalys

För att bättre kunna bedöma osäkerheten i värdebedömningen har vi låtit en av parametrarna; marknadshyra för lokaler, vakansgrad, drift och underhåll, inflation, kalkylränta och direktavkastningskrav vid kalkylslut förändras när övriga faktorer är oförändrade. Förändring av indata och av avkastningsvärdet framgår av tabellen.

Parameter	Ändring indata		Värdeförändring	
	enhet	antal	tkr	%
Marknadshyra för lokaler (ej bostäder)	%	10	-	-
Vakansgrad	%-enheter	10	-1 321	-16
Drift & underhåll	%	10	-180	-2
Inflation	%-enheter	1	854	10
Kalk.ränta & Direktavk. vid kalk. slut	%	10	-863	-10
Kalk.ränta & Direktavk. vid kalk.slut	%	-10	1 067	13

MARKNADSVÄRDE

Marknadsvärdet av fastigheten **Högsrum 5:134 i Borgholm s kommun** bedöms vid värdetidpunkten 23-06-01 till:

Åtta miljoner femhundratusen kronor
[8 500 000 kr]

OBS! Notera värderingsförutsättningarna under "Förutsättningar" ovan.

Kalmar

FORUM FASTIGHETSEKONOMI

Peter Strand
Civilingenjör

AUKTORISERAD
FASTIGHETSVÄRDERARE
SAMHÄLLSBYGGARNA

Bilagor;
1. Kassaflödeskalkyl
2. Hyresgästspecifikation
3. Utdrag ur fastighetsdatasystemet (FDS)
4. Allmänna villkor för värdeutlåtande

FORUM

KASSAFLÖDESKALKYL

Kalkylresultat

Värdetidpunkt 23-06-01 (kalkylstart 2023-07-01)

Nuvärde av driftnetton (tkr)	3 519
Nuvärde av restvärde (tkr)	4 971
SUMMA (tkr)	8 489
MARKNADSVÄRDE (avrundat) (tkr)	**8 500**

Kassaflöde

		ÅR 2023 del	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Bedömd helårsinflation		6,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	kr/m² 2023										
Hyror, bostäder	1 390	363	745	760	775	791	807	823	839	856	873
Vakans/hyresrisk, bost.	-	-	-37	-38	-39	-40	-40	-41	-42	-43	-44
Effektiv hyra	**1 390**	**363**	**708**	**722**	**737**	**751**	**766**	**782**	**797**	**813**	**829**
Drift & Löpande underhåll	-351	-92	-192	-196	-200	-204	-208	-212	-217	-221	-226
Periodiskt underhåll	-70	-18	-38	-39	-40	-41	-42	-42	-43	-44	-45
Kostnader	**-421**	**-110**	**-231**	**-236**	**-240**	**-245**	**-250**	**-255**	**-260**	**-265**	**-271**
Driftnetto	**969**	**253**	**477**	**487**	**496**	**506**	**516**	**527**	**537**	**548**	**559**

Nyckeltal

Initialt driftnetto, helår (tkr)	502	Restvärde kalkylslut (tkr)	10 366
Norm. driftnetto, helår (tkr)	451		
Kalkylränta driftnetton, snitt (%)	7,83		
Kalkylränta restvärde (%)	7,83	Marknadsvärde kr/m²	16 409
Direktavkastning, initial, %	5,91	Marknadsvärde/taxeringsvärde (V/T)	1,64
Direktavkastning vid kalkylslut, %	5,50		

FORUM

HYRESGÄSTSPECIFIKATION

Hyresgäst etc.	Lokal-typ	Total area	Löptid t.o.m.	Aktuell hyra (för uthyrda lokaler)					Bedömd marknadshyra				
				Exkl. tillägg			Hyrestillägg	Skattetillägg	Exkl. tillägg		Totalt exkl. f-skatt		
		m²		kr	kr/m²	index/%	kr	kr	kr	kr/m²	kr	kr/m²	Not
Bostäder	Bostäder	518	23-12-31	720 000	1 390	50	-	-	720 000	1 390	720 000	1 390	-
Summor / Genomsnitt		518		720 000	1 390		-	-	720 000	1 390	720 000	1 390	

FORUM

ALLMÄNNA VILLKOR FÖR VÄRDEUTLÅTANDE

Dessa allmänna villkor är gemensamt utarbetade av CBRE Sweden AB, Cushman & Wakefield Sweden AB, Forum Fastighetsekonomi AB, FS Fastighetsstrategi AB, Newsec Advisory Sweden AB, Savills Sweden AB och Svefa AB. De är utarbetade med utgångspunkt från God Värderarsed, upprättat av Sektionen För Fastighetsvärdering inom Samhällsbyggarna och är avsedda för auktoriserade värderare inom Samhällsbyggarna. Villkoren gäller från 2022-01-27 vid värdering av hela, delar av fastigheter, tomträtter, byggnader på ofri grund eller liknande värderingsuppdrag inom Sverige. Såvitt ej annat framgår av värdeutlåtandet gäller följande;

1 Värdeutlåtandets omfattning

1.1 Värderingsobjektet omfattar i värdeutlåtandet angiven fast egendom eller motsvarande med tillhörande rättigheter och skyldigheter i form av servitut, ledningsrätt, samfälligheter och övriga rättigheter eller skyldigheter som framgår av utdrag från Fastighetsregistret hänförligt till värderingsobjektet.

1.2 Värdeutlåtandet omfattar även, i förekommande fall, till värderingsobjektet hörande fastighetstillbehör och byggnadstillbehör, dock ej industritillbehör i annan omfatmning än vad som framgår av utlåtandet.

1.1 Kontroll av inskrivna rättigheter har skett genom utdrag från Fastighetsregistret. Den information som erhållits genom Fastighetsregistret har förutsatts vara korrekt och fullständig, varför ytterligare utredning av legala förhållanden och dispositionsrätt ej vidtagits. Vad gäller legala förhållanden utöver vad som framgår av Fastighetsregistret har dessa enbart beaktats i den omfattning information därom lämnats skriftligen av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud. Förutom det som framgår av utdrag från Fastighetsregistret samt av uppgifter som lämnats av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud har det förutsatts att värderingsobjektet inte belastas av icke inskrivna servitut, nyttjanderättsavtal eller andra avtal som i något avseende begränsar fastighetsägarens rådighet över egendomen samt att värderingsobjektet inte belastas av betungande utgifter, avgifter eller andra gravationer. Vidare har det förutsatts att värderingsobjektet inte är föremål för tvist i något avseende.

2 Förutsättningar för värdeutlåtande

2.1 Den information som innefattas i värdeutlåtandet har insamlats från källor som bedömts vara tillförlitliga. Samtliga uppgifter som erhållits genom uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud och eventuella nyttjanderättshavare, har förutsatts vara korrekta. Uppgifterna har endast kontrollerats genom en allmän rimlighetsbedömning. Vidare har förutsatts att inget av relevans för värdebedömningen har utelämnats av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud. Ingen kontroll av hyresgästernas betalningsförmåga har gjorts om det ej nämnts specifikt i utlåtandet.

1.2 De areor som läggs till grund för värderingen har erhållits genom uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud. Värderaren har förlitat sig på dessa areor och har inte mätt upp dem på plats eller på ritningar, men areorna har kontrollerats genom en rimlighetsbedömning. Areorna har förutsatts vara uppmätta i enlighet med vid varje tillfälle gällande "Svensk Standard".

2.2 Vad avser hyres- och arrendeförhållanden eller andra nyttjanderätter, har värdebedömningen i förekommande fall utgått från gällande hyres- och arrendeavtal samt övriga nyttjanderättsavtal. Kopior av dessa eller andra handlingar utvisande relevanta villkor har erhållits av uppdragsgivaren/ägaren eller dennes ombud.

2.3 Värderingsobjektet förutsätts dels uppfylla alla erforderliga myndighetskrav och för fastigheten gällande villkor, såsom planförhållanden etc, dels ha erhållit alla erforderliga myndighetstillstånd för dess användning på sätt som anges i utlåtandet.

3 Miljöfrågor

3.1 Värdebedömningen gäller under förutsättningen att mark eller byggnader inom värderingsobjektet inte är i behov av sanering eller att det föreligger någon annan form av miljömässig belastning.

3.2 Mot bakgrund av vad som framgår av 3.1 ansvarar värderaren inte för den skada som kan åsamkas uppdragsgivaren eller tredje man som en konsekvens av att värdebedömningen är felaktig på grund av att värderingsobjektet är i behov av sanering eller att det föreligger någon annan form av miljömässig belastning.

3.3 Om information ej erhålles om en byggnad är miljöcertifierad antas det i värdebedömningen att byggnaden ej är certifierad.

4 Besiktning, tekniskt skick

4.1 Den fysiska konditionen hos de anläggningar (byggnader osv) som beskrivs i utlåtandet är baserad på översiktlig okulär besiktning. Utförd besiktning har ej varit av sådan karaktär att den uppfyller säljarens upplysningsplikt eller köparens undersökningsplikt enligt 4 kap 19 § Jordabalken. Värderingsobjektet förutsätts ha det skick och den standard som den okulära besiktningen indikerade vid besiktningstillfället.

4.2 Värderaren tar inget ansvar för dolda fel eller icke uppenbara förhållanden på egendomen, under marken eller i byggnaden, som skulle påverka värdet. Inget ansvar tas för:

- sådant som skulle kräva specialistkompetens eller speciella kunskaper för att upptäcka.
- funktionen (skadefriheten) och/eller konditionen hos byggnadsdetaljer, mekanisk utrustning, rörledningar eller elektriska komponenter.
- Brister i de delar som ej besiktats

5 Ansvar

5.1 Eventuella skadeståndsanspråk till följd av påvisad skada till följd av fel i värdeutlåtandet skall framställas inom ett år från värderingstidpunkten (datum för undertecknande av värderingen).

5.2 Det maximala skadestånd som kan utgå för påvisad skada till följd av fel i värdeutlåtandet är 25 prisbasbelopp vid värderingstidpunkten.

6 Värdeutlåtandets aktualitet

6.1 Beroende på att de faktorer som påverkar värderingsobjektets marknadsvärde förändras över tiden är den värdebedömning som återges i utlåtandet gällande endast vid värdetidpunkten med de förutsättningar och reservationer som angivits i utlåtandet.

6.2 Framtida in- och utbetalningar samt värdeutveckling som redovisas i utlåtandet i förekommande fall, har gjorts utifrån ett scenario som, enligt värderarens uppfattning, återspeglar fastighetsmarknadens förväntningar om framtiden. Värdebedömningen innebär inte någon utfästelse om faktisk framtida kassaflödes- och värdeutveckling.

7 Värdeutlåtandets användande

7.1 Innehållet i värdeutlåtandet med tillhörande bilagor tillhör uppdragsgivaren och skall användas i sin helhet till det syfte som anges i utlåtandet.

7.2 Används värdeutlåtandet för rättsliga förfoganden, ansvarar värderaren endast för direkt eller indirekt skada som kan drabba uppdragsgivaren om utlåtandet används enligt 7.1. Värderaren är fri från allt ansvar för skada som drabbat tredje man till följd av att denne använt sig av värdeutlåtandet eller uppgifter i detta.

7.3 Innan värdeutlåtandet eller delar av det reproduceras eller refereras till i något annat skriftligt dokument, måste värderingsföretaget godkänna innehållet och på vilket sätt utlåtandet skall återges.

7.4 Tredje part får ej använda värdeutlåtande utan skriftligt godkännande av värderaren.

2022-01-27

FORUM

Metria | FastighetSök

038 Allmän+Taxering 2023-06-01

Fastighet

Beteckning Borgholm Högsrum 5:134	**UUID:** 9506db74-354f-44d9-b8b1-3c13f91a0d58	**Senaste ändringen i allmänna delen** 2022-09-29
Nyckel: 080177532	**Län- och kommunkod** 0885	**Senaste ändringen i inskrivningsdelen** 2021-10-11
Distrikt Högsrum Socken: Högsrum	**Distriktskod** 103021	**Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen** 2023-05-31

Adress

Adress

Fröken Märtas Väg 4A-F
387 92 Borgholm

Läge, karta

Område	N (SWEREF 99 TM)	E (SWEREF 99 TM)
1	6292873.0	595933.8

Område	N (SWEREF 99 TM)	E (SWEREF 99 TM)

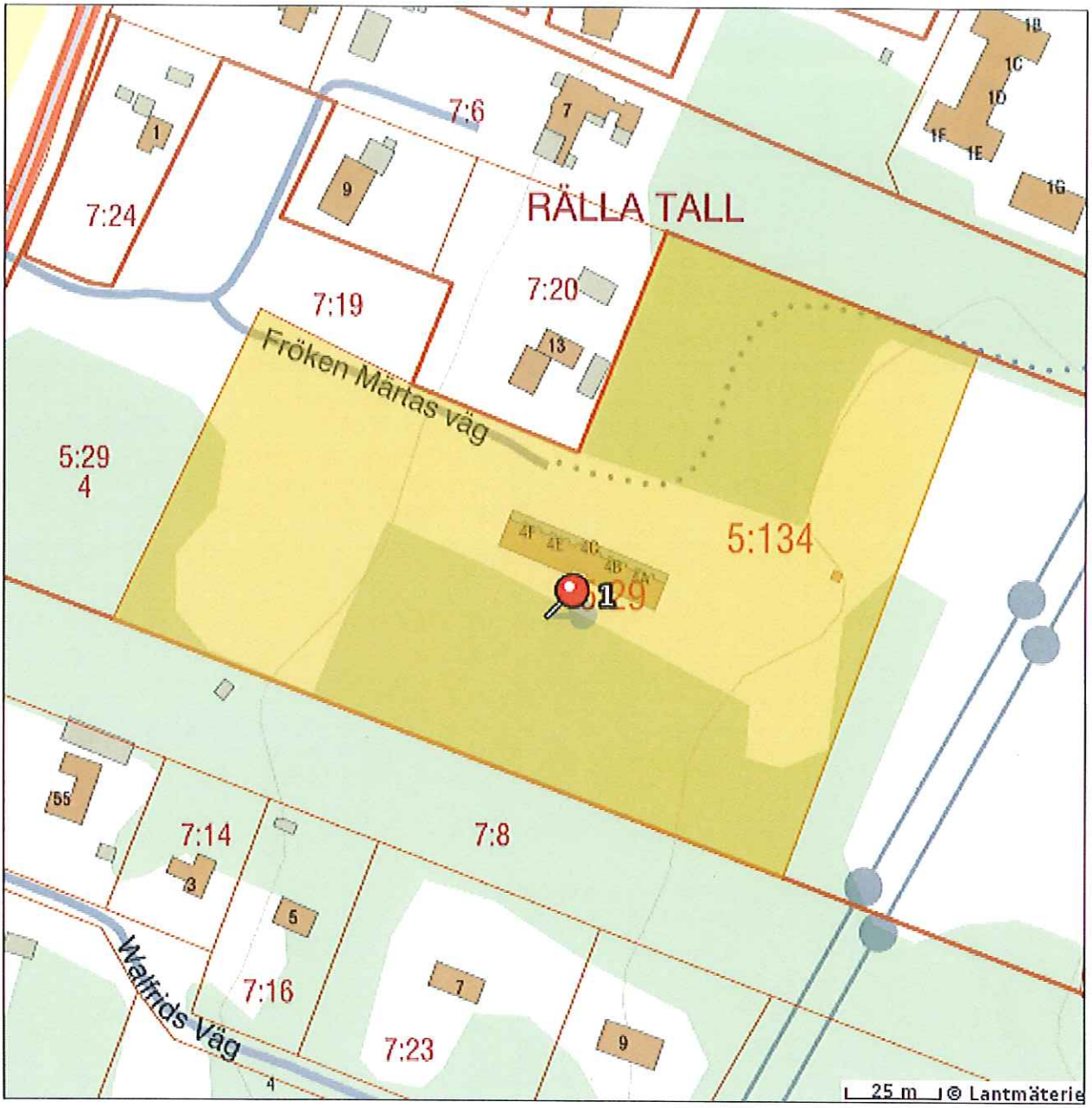

Areal

Område	Totalareal	Därav landareal	Därav vattenareal
Totalt	2 1140 kvm	2 1140 kvm	
1	2 1140 kvm	2 1140 kvm	

Lagfart

Ägare	Andel	Inskrivningsdag	Akt
212000-0795 Borgholms Kommun C/O Borgholms Kommun Box 52 387 21 Borgholm	1/1	1965-02-03	65/120

Köp (även transportköp): 1964-05-06
Ingen köpeskilling redovisad.

Anmärkning: Anmärkning 87/4

Ägare	Andel	Inskrivningsdag	Akt

Anteckningar

Innehåll	Inskrivningsdag	Akt
Övrigt bostäder i fastigheten har anordnats med stöd enligt förordning (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande	2020-03-13	D-2020-00101768:1

Inskrivningar

Nr	Inskrivningar	Inskrivningsdag	Akt
1	Avtalsservitut nätstation	2019-08-07	D-2019-00346739:1

Anmärkning:
Ändamål kraftledning

Rättigheter

Ändamål	Rättsförhållande	Rättighetstyp	Rättighetsbeteckning
Se beskrivning	Last	Avtalsservitut	D201900346739:1.1
	Beskrivning: Kraftledning, nätstation		
Väg	Last	Officialservitut	08-HGR-400.1
	Bildningsåtgärd: Avstyckning		
	Beskrivning: Rätt att för utfart begagna bruklig väg fram till allmän väg		
Väg	Förmån	Officialservitut	0885-2021/19.1
	Bildningsåtgärd: Avstyckning		
	Beskrivning: Rätt att använda fröken märtas väg för utfart.		

Anmärkning:

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet

Hyreshusenhet, bostäder (320)

751305-3

Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.

Taxeringsvärde

Taxeringsår	Taxeringsvärde	därav byggnadsvärde	därav markvärde
2022	5.181.000 SEK	4.670.000 SEK	511.000 SEK

Taxerad Ägare	Andel	Juridisk form	Ägandetyp
212000-0795 Borgholms Kommun C/O Borgholms Kommun Box 52 387 21 Borgholm	1/1	Kommun	Lagfart eller Tomträtt

Värderingsenhet bostadsmark 301713495.

Taxeringsvärde	Riktvärdeområde
511.000 SEK	0885900

Byggrätt ovan mark	Riktvärde byggrätt
682 kvm	750 SEK/kvm

Värderingsenhet bostäder 301713494.

Taxeringsvärde	Bostadsyta	
4.670.000 SEK	489 kvm	
Årtal för hyresnivå	**Hyra**	**Under byggnad**
	732.000 SEK/år	Nej
Nybyggnadsår	**Tillbyggnadsår**	**Värdeår**
2019		2019

Åtgärd

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Akt
Avstyckning	2021-09-27	0885-2021/19

Ursprung

Borgholm Högsrum 5:29

Ajourförande inskrivningsmyndighet

Lantmäteriet

Kontorbeteckning: Eksjö
Telefon: 0771-63 63 63

Copyright © 2023 Metria

Källa: Lantmäteriet

VÅRA KONTOR

Stockholm
Kungsgatan 29, 111 56 Stockholm
Tel 08 696 95 50

Göteborg
Drottninggatan 36, 411 14 Göteborg
Tel 031 10 78 50

Malmö
Södra Promenaden 59, 211 38 Malmö
Tel 040 12 60 70

Norrköping
Sankt Persgatan 27, 602 33 Norrköping
Tel 011 12 61 21

Nyköping
Västra Kvarngatan 64, 611 32 Nyköping
Tel 0155 778 70

Sundsvall
Klökanvägen 8, 857 53 Sundsvall
Tel 070 229 05 15

Umeå
Svidjevägen 8, 904 40 Röbäck
Tel 076 846 99 55

Västerås
Skomakargatan 2, 722 11 Västerås
Tel 021 665 53 15

Östersund
Kyrkgatan 60, 831 34 Östersund
Tel 076 114 99 88

Kalmar
Kaggensgatan 17, 392 32 Kalmar
Tel 0480 42 00 92

Växjö
Boda, 355 94 Vederslöv
Tel 073 209 61 11

Kristianstad
Norretullsvägen 15, 291 32 Kristianstad
Tel 044 21 00 90

Värnamo/Jönköping
Järnvägsplan 1C, 331 37 Värnamo
Tel 073 076 33 16

FORUM

§ 111

Diarienummer 2023/127 841 KS

Val av lekmannarevisor och ersättare för turismbolag

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att utse nedanstående lekmannarevisorer i det nya turismbolaget för mandatperioden 2023-2026.

Revisor	**Ersättare**
Jan-Olof Olsson (M)	Eva Flyckt (S)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor med ersättare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor.

Lekmannarevisor utses i gruppen valda revisorer i kommunen. Borgholms kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget och Mörbylånga kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget. Förslaget är att välja samma lekmannarevisor som i kommunens övriga bolag.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Inga alternativa förslag till beslut finns.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Dagens sammanträde

Marcel van Luijn (M) lyfter att en ändring behöver göras i beslutet för ärendet vad gäller att-satserna. Att-satserna ska justeras så att det utses lekmannarevisorer och ersättare för det nya turismbolaget. Kommunstyrelsen är enig om justeringen.

Beslutet skickas till

- Valda lekmannarevisorer
- HR-avdelningen

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/127 841-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Ny organisationsform för Ölands turismverksamhet

Förslag till beslut

kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar ett gemensamt aktiebolag för turismverksamheten.

att bolagets aktiekapital ska uppgå till 100 000 kronor (etthundratusen kronor).

att antalet aktier ska vara 100 stycken där kommunerna äger 50 stycken vardera.

att antalet styrelseledamöter ska vara sju stycken med tre suppleanter.

att ordförande ska vara oberoende och inte väljas bland kommunernas ledamöter.

att till Borgholms kommuns ägarrepresentant väljs Ilko Corkovic.

att till firmatecknare väljs Ann Willsund, ersättare Jens Odevall.

Ärendebeskrivning

Med anledning av att Ölands kommunalförbund står inför avveckling behöver Mörbylånga kommun och Borgholms kommun fatta beslut om framtida driftsformer för de verksamheter som idag organiseras inom förbundet, däribland turismverksamheten.

Beslutsunderlag

- Organisationsform för Ölands turismorganisation 2023-05-02
- Förbundsdirektionens protokoll 2023-05-23 § 42
- Sammanfattning konsekvensanalys organisationsformer
- PwC Konsekvensanalys organisationsformer.

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Ölands kommunalförbund står inför avveckling och förbundet kommer att träda i likvidation vid årsskiftet 2023/2024. I och med det behöver respektive kommun besluta om ny driftsform för turismverksamheten.

På uppdrag från förbundets förbundsdirektion har möjliga driftsformer undersökts och förmedlats till förbundsdirektionen. Dialog har även förts mellan respektive kommuners arbetsutskott. Förslag till beslut har därefter inkommit till respektive kommun från förbundsdirektionen, som föreslår att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda ett gemensamt aktiebolag för att bedriva turismverksamheten.

Resonemang om för- och nackdelar med respektive samverkansform framgår av skrivelsen ”Organisationsformer” samt ”Sammanfattning konsekvensanalys organisationsformer”. Därutöver har även en konsultrapport från PwC beställts som beskriver konsekvenserna för de olika organisationsformerna ur ett ekonomiskt och skattemässigt perspektiv.

Det som lyfts fram i PwC:s rapport är att aktiebolag är en driftsform som är avsedd för affärsmässig verksamhet med syfte att skapa vinst. Förutsättningarna för Ölands turismorganisation att skapa en vinstdrivande verksamhet utan bidrag från kommunerna bedöms som små. Kommunerna behöver därmed vara medvetna om att en konsekvens kan bli att bolaget behöver betala skatt på erhållna driftsbidrag om bolaget genererar vinst.

En annan sak som ofta lyfts fram är ett aktiebolag bedöms generera mindre administration än t ex ett förbund. Den administration som krävs i ett kommunalt bolag kan uppfattas som mindre än i ett förbund men administrationen flyttas istället till ägarkommunerna som behöver utföra tillsyn i form av lekmannarevisorer och fullgöra kommunernas uppsiktsplikt. Totalt sett blir skillnaden liten i administration för ett kommunalt aktiebolag och ett kommunalförbund.

Det som också behöver beaktas vid bildandet av en ny organisation är uppstartskostnader för att hantera lön, ekonomi och övrig administration. Detta finns idag redan etablerat i förbundet men vid bildandet av ett aktiebolag uppskattas dessa uppgå till cirka 750 000 kronor. Det kan eventuellt bli en lägre kostnad om tjänsten köps av en redovisningsbyrå istället för av ägarkommunerna. I övrigt behöver befintliga avtal i förbundet flyttas över till det nybildade aktiebolaget.

Enligt förbundsdirektionens förslag ska ett aktiebolag bildas för att bedriva turismverksamheten. Aktiekapitalet föreslås uppgå till 100 000 kronor och ett tillskott på 900 000 kronor till fritt eget kapital för att säkerställa att bolaget kan betala uppstartskostnaderna. Antalet aktier föreslås bli 100 stycken där kommunerna äger 50% vardera.

Antalet styrelseledamöter föreslås uppgå till sju stycken där kommunerna tillsätter fyra platser och näringslivet tre platser. Antalet suppleanter föreslås uppgå till tre stycken. Ordförande ska vara oberoende och inte väljas bland kommunernas ledamöter. En interimsstyrelse under bolagets bildande föreslås uppgå till sex stycken ledamöter från

kommunerna. Ett förslag till bolagsordning finns framtagen och behöver beslutas innan ett lagerbolag kan köpas.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Alternativa förslag till beslut framgår av förvaltningens överväganden.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Beslutet skickas till

Ölands kommunalförbund
Mörbylånga kommun
Samtliga nämnder
Ekonomi

Jens Odevall
Kommunchef

Organisationsform för Turismverksamhet

Vid senaste direktionsmötet presenterades den undersökning som är genomförd där näringslivets åsikter om framtida organisationsformer av turismen har efterhörts.

Vid dialog mellan respektive kommuns arbetsutskott föreslås att ett gemensamt helägt kommunalt bolag bildas för att hantera turistfrågor. Särskilt viktigt är näringslivets deltagande i styrelsen.

Ölands kommunalförbunds förbundsdirektions förslag till beslut:

1. Turismverksamheten ska drivas i ett bolag ägt gemensamt av Mörbylånga kommun och Borgholms kommun.

Med anledning av ovanstående beslut ges följande uppdrag:

Styrgruppen får i uppdrag att arbeta fram en affärsplan samt arbeta fram förslag till bolagsordning och ägarrepresentation inför beslut i respektive kommun.

Förbundscheferna påbörjar rekrytering av en VD till turistbolaget.

POSTADRESS ÖLANDS KOMMUNALFÖRBUND, TROLLHÄTTEVÄGEN 4, 386 80 MÖRBYLÅNGA
BESÖKSADRESS STORGATAN 1, BORGHOLM TEL 0485-887 04 FAX 0485-129 35
E-POST jeurgen.samuelsson@oland.se WEBB www.olandskommunalforbund.se

Slutrapport

Alternativa driftsformer för Ölands Turismorganisation, samt undersöka näringslivets intresse att delta i en gemensam turismorganisation ekonomiskt och aktivt.

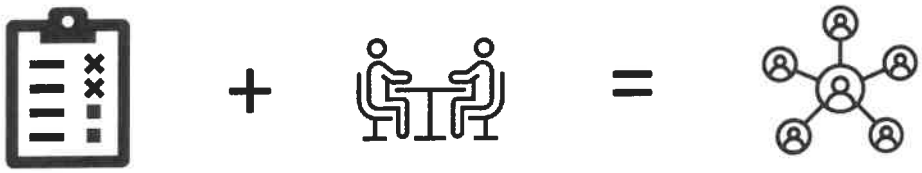

Borgholm den 2023-03-22 Hans Gerremo och Stefan Ahlgren

Slutrapport för undersökning angående driftsform och engagemang från näringen i Ölands Turismorganisation.

Sammanfattning

-Vilken driftsform skall Ölands Turismorganisation drivas vidare i och vilket engagemang aktivt och ekonomiskt vill näringen medverka i?

Genom fysiska intervjuer med kluster och intresseorganisationer, 25 stycken, som representerar ca 350 antal företag/föreningar av olika slag, samt enkät som vi har uppmanat alla att medverka i, som är beroende av turismen på Öland, där vi fått in 56 st enkätsvar. Se bilagor.

Generellt sett är man nöjd med den inriktningen och organisation som nuvarande turismorganisation är uppbyggd och drivs.

Vid samtal och enkätsvar från näringen har vi i stort sett samstämmiga synpunkter, och de slutsatser vi kan dra är följande:

- -Man vill att **kommunerna skall utgöra grundstenen och äga** Ölands Turismorganisation, precis som den ägs idag.
- -**Driftsformen tycker merparten att det skall vara aktiebolag,** och en del förordar ekonomisk förening, samt att vissa inte har någon åsikt om driftsform eller vet ej vad som passar in.
- **-Näringen är nöjd med konceptet för partnerskap som finns idag**. Det är en bra plattform för insatser från näringen och vill fortsätta med detta, och en del kan tänka sig höja sin insats, beroende på målsättning och inriktning. Och en del förordar också att det finns en lägre avgift.
- **-Näringen vill även ha styrelserepresentation** i den framtida driftsformen.
- **-De fem viktigaste aktiviteterna** som Turismorganisationen skall driva är; Skapa innehåll på digitala kanaler, driva turistbyrå, ansvara för att driva turismfrågor, planera och producera annonser och kampanjer samt utveckla destination Öland.
- Man tycker att nuvarande **turismorganisation sköter sitt uppdrag** utmärkt, mycket bra eller bra, till 95 %.

Rekommendation att ta med i fortsatt arbete framåt:
Tillväxtverket www.tillvaxtverket.se har gjort en bra undersökning angående destinationers driftsformer " ***Destinationsorganisationer inom turism***." med ett underlag på 170 st ställen. Vi rekommenderar att Kommunalförbundet har den som underlag till vilken driftsform man väljer.
Vid organiserande av ny driftsform och tillsättande av en styrelse till detta rekommenderar vi att man drar upp riktlinjer med vilken vision Turismorganisationen skall ha och arbeta mot, så en styrelse får direktiv att uppdra åt ledningen i Turismorganisationen att verkställa. Visionen bör stämmas av vart 3:dje år.
Oavsett vilken fördelning av representanter i styrelsen på kommunala ägarsidan och näringslivets

medverkan i styrelsen, förordar vi att det skall vara personer som är kompetenta och kan eller känner till turismens villkor så långt som möjligt. En valberedning bör tillsätta dessa.

Ta även med de kommentarer som har skrivits i intervjuer och svar i enkäter i fri text form. Dessa berör mest, som vi uppfattar det, hur organisationen skall drivas, vilket ägare och framtida styrelse kan ta med sig.

Bakgrund

Turismen är en av det största näringarna på Öland, och samverkar via Ölands Turismorganisation samt Ölands Turistbyrå. Huvudman för denna är Ölands Kommunalförbund, som drivs som en kommun. Både Borgholms kommun och Mörbylånga kommun äger kommunalförbundet och har representanter i styrelsen för turismorgansationen. Kommunalförbundet finansierar turismorganisationen till största delen och turismnäringen bidrar med att medverka genom partnerskap. Ingen styrelserepresentation från näringen finns i styrelsen.

Vid sammanträde 2022-10-07 i Ölands kommunalförbund, beslöt man bl a att kommunalförbundet skall upphöra så snart som möjligt, men senast 2023-12-31. Förbundsdirektörerna fick i uppdrag att utreda alternativa driftsformer för turismorganisationen, samt undersöka näringslivets intresse att delta i en gemensam turismorganisation.

Grunden i detta projekt och målet är att föreslå

a) alternativa driftsformer för turismorganisationen, samt
b) undersöka näringslivets intresse att delta i en gemensam turismorganisation på Öland.

Beställare
Ölands Kommunalförbund

Projektgruppen
Stefan Ahlgren, Mörbylånga samt Hans Gerremo, Borgholm

Syfte och mål

För att stärka Ölands Turismorganisation och Ölands Turistbyrå, då Ölands Kommunalförbund upphör, skall driftsformen för denna organisation ske i annan form än den har gjorts hittills. Syftet är då att undersöka vilken driftsform som är bäst utifrån turismorganisationens förutsättningar och intresset från näringslivet att ta en mer aktiv roll undersökas.

Målet är att komma med förslag till driftsformer och näringslivets deltagande och det så snart som möjligt men senast 2023-03-31.

Metod

Projekt tog fram fakta och informationsunderlag och en intervjumodell för att använda vid möten med näringslivsrepresentanter m m, för att på ett systematiskt sätt samla in data kring hur dom ser på våra frågor.

Det innebar bl a inhämtande av information, inventering av basfakta, träffar med näringen, enkäter, avstämning, samt nu förslag och erfarenheter från projektet.

Den agenda som har använts, i delar eller sin helhet, inför mötet mellan oss och intervjupersonerna har innehållit frågor enligt Bilaga Enkät I och II.
Inför intervjuer har vi skickat ut mail, vad vi vill prata om och även att dom har fått fakta om turismen i nuläget.

Översiktligt informationmaterial
Vi har använt oss av basfakta om turismen, och specifikt från Öland. Se bilaga. Använt Tillväxtverkets utredning om driftsformer för turismdestinationer, samt att vi i vissa fall presenterat projektet i ppt form.

Genomförda intervjuer med näringen

Efter projektstart har vi tagit fram ett underlag på de större aktörerna och intresseorganisationerna på Öland, -tagit kontakt med de grupperingar som finns, såsom Camping Öland, Ölands Krögarförening, Skördefesten , Framtid Borgholm, Företagarna, Mörbylånga företagsgrupp, m fl. Ett 25 tal intervjuer har genomförts och intervjupersonerna representerar ca 360 st företag och föreningar. Alla som vi intervjuat har varit väldigt engagerade och sett det som viktigt att dom får vara med och tycka till och att det är bra att den här undersökningen genomförs.
Vi har tagit hjälp av Ölands Turismorganisation som hjälpt oss med frågor i enkäten, tagit fram annons som vi har publicerat i Ölandsbladet vid två tillfällen där vi uppmanat alla som är beroende av turismen på Öland, att gå in och fylla i den enkäten som vi har gått ut med. Vid det fysiska mötena har vi träffats på olika ställen på Öland, och ibland i Träffpunktens lokaler.
Vid ett par tillfällen har vi också haft tillfälle att medverka vid större möten som Ölands Bank bl a anordnat, och ibland vid frukostmöten som kommunerna har bjudit in till.
Borgholms Kommuns Näringslivsorganisation har gått ut med information, i deras informationsblad till företagare i kommunen om att gå in och tycka till i enkäten.
Vi kan konstatera att det är "trögt" att få in enkätsvar från näringen. Men med ganska samstämmiga svar, så tror vi oss ha det underlag som behövs för att vara tillräckligt och att Kommunalförbundet kan använda för att gå vidare. Vi har även haft möten med näringen via Teams.

Följande personer som representerar både företag, föreningar och organisationer har vi träffat och intervjuat.
Vi har valt ut de större aktörerna inom näringen och även större föreningar. Från norr till söder på Öland. Vi har intervjuat ca 25 företag och föreningar vilka representerar ca 350 företag och ca 400 personer i föreningar.

Barkevall, Anna	Bödasand	Camping
Gustavsson, Roger	LRF Sydost	Lantbruk
Persson, Kerstin	Arbelunda Sörgård	Lantbruk
Winqvist, Rose-Marie	LRF Sydost	Turism inom lantbruk
Frida Malmqvist, ordf Krögarföreningen	Systrarna på höjden	Restaurang
Richert, Mattias	Lammet & Grisen	Restaurang
Christofer	Hotell Borgholm	Restaurang/Hotell
Lagerlöf, Magnus	Ekerum	Resort
Janson, Theo	Vellinge	Konst & Kultur
Isaksson, Thomas	Skördefesten	Evenemang

Axelsson, Pia	Skördefesten	Evenmang
Everbrand, Åsa Felix	Magasin1	Hotell/restaurang
Johansson, Kent	Öl Hembygdsförb.	Öl Hembygdsförb.
Pontén, Camilla	Capellagården	Konst, kultur&hantv.
Fredrik, Norén	Hotell Skansen	Hotell/restaurang
Rickard Teern	ICA	Livsmedel
Sörensen, Catrin	Saxnäs Camping	Camping
Peter Boström	Ölandsbladet	Media
Berit Larsson, Kenneth Sunesson	Framtid Borgholm	Fastigheter/handel
Anneli Nilsson	Ölandsbank	Bank
Gunnar Aldestam	Kackelstugan	Event/restaurang/lgh
Gustafsson, Eivon	Företagarna	Företagarna
Marklund, Peter	M-långa k:n	Näringsliv kommun
Bredesjö-Budge, Susanne	IFK Borgholm	Idrottsförening
Peter Marklund	Nätverk Sydöland	Nätverk

Vi utarbetade frågeställningar "frågebatteri" som underlag till möten med näringen, som vi presenterade för kommunalförbundet, som godkände frågorna och dom har vi gått efter och finns presenterade i de enkäter som vi gjort, samt även att vi använt de frågorna när vi intervjuat fysiskt eller via Teams.

Utvärdering
beträffande alternativa driftsformer samt undersökning av deltagande i tursimorganisationen finns i sammanfattningen i början av detta dokumentet.
Vi har även sammanställt de svar vi fått vid intervjuer i bilaga samt att det finns en sammanfattande översikt av de svar på enkäten som vi fått in.

Rekommendation.
I första läget får kommunalförbundet detta dokument på projektet. Kommunalförbundet får ta ställning till en sammankomst där alla i näringen bjuds in för att redovisa olika förslag, alternativt att publicera resultatet så att alla i näringen får reda på vad man har svarat på frågorna. Kommunalförbundet tar därefter beslut om lämplig driftsform och upplägg för deltagande av näringen i framtida Ölands Turismorganisation.

Vår rekommendation är följande;
1. Kommunerna bildar ett aktiebolag för Ölands Turismorganisation, och tillsätter en styrelse med både representanter från näringen och kommunen. En vision om turismbolagets mål upprättas. Ledamöter utses av en valberedning.
2.Aktiebolaget skall ägas av kommunerna till 100%
3.Näringen engagerar sig ekonomiskt genom nuvarande partnerskaps modell.
4.Att man fortsätter att bygga på den organisation som finns idag.

Sammanställning av generella erfarenheter från projektet som kan ligga till grund för arbetet i turismorganisatonen

Vid intervjuer och i enkätsvaren finns det också olika synpunkter och förslag för vad näringen tycker är viktigt i samband med att vi tittar på driftsform och engagemang från näringen. Dessa finns redovisade i de bilagor som finns med på de svar vi fått in. Att notera är på fråga om nuvarande Ölands Turismorganisation, hur man tycker att de utför sitt jobb.

Organisation, bemanning, kommunikation, tidsplan och tidsåtgång

Uppdraget har genomförts av Stefan Ahlgren, Mörbylånga samt Hans Gerremo, Borgholm. Vi har också haft möjlighet att ta hjälp av andra personer inom kommunen. Till viss del har vi fått hjälp av personal på Ölands Turismorganisation att göra en annons angående att näringen på Öland skall gå in och svara på den enkät som vi gjort.
Kommunikation med Kommunalförbundets direktion har skett kontinuerligt då vi vill göra vissa saker i projektet.
Vi startade med projektet i slutet av november och har pågått under vintern till och med nu då redovisning sker den 24 mars 2023.
När det gällde mötesplan, har Stefan och Hans haft en ständig dialog med möten, telesamtal m m.

Borgholm den 22 mars 2023

Stefan Ahlgren

Hans Gerremo

Bilaga Följebrev

Hej!

Framtida Turismorganisation på Öland – en enkätundersökning bland turismföretagarna på Öland.

Här en kort beskrivning;

Ölands Kommunalförbund har beslutat att lägga ner kommunalförbundet per den 31 december 2023 och är huvudman för bl a Ölands Turismorganisation. Nu vill kommunförbundet hitta en ny driftsform och hämta in synpunkter från alla som är beroende av turismen, om dess engagemang aktivt och ekonomiskt i Ölands Turismorganisation.

Det gäller två frågor; 1) Vilken driftsform skall Ölands Turismorganisation fortsätta i och 2) Hur vill näringen engagera sig både aktivt och ekonomiskt i Ölands Turismorganisation under ny driftsform?

Undertecknad och Stefan Ahlgren, har fått i uppdrag att ta in synpunkter från näringen på Öland eller kort sagt från ALLA som har kommersiellt utbyte av turismen på Öland.

Jag bifogar en utförligare information som beskriver uppdraget och hur turismorganisationen ser ut idag och hur liknande organisationer drivs i landet.

Eftersom du är en av de större aktörerna på Öland inom din nisch, skulle jag uppskatta att få träffa dig i ett fysiskt möte eller Teamsmöte för att höra dina synpunkter på de frågor vi ställer.
Därefter (omkring 10 februari) kommer vi gå ut bredare till alla företag på Öland, att komma in med synpunkter.

Våra frågor finner du om du klickar på denna länk; https://forms.gle/RQMRMqx5Dd7gvq1M6

Ser fram mot en återkoppling från dig innan den 25 januari, för ett sammanträffande på ett eller annat sätt. Detta för att vi skall vara klara till den 10 februari.
Maila, ring eller SMS:a om förslag till dag och tid för detta. Jag kan träffas dag- kväll eller helgtid om det passar.

Med vänlig hälsning

Hans Gerremo
/enligt uppdrag från Ölands Kommunalförbund

Mail; gerremohans@gmail.com
Mobil: 0703-132395

ÖLANDS KOMMUNALFÖRBUND

Bilaga Nuläge

Ölands Turismorganisation – Vilken driftform och näringslivets engagemang i både ekonomiskt och aktivt i framtiden?

Ölands Turismorganisation ägs av Ölands Kommunalförbund och förbundet har beslutat att lägga ner det senast den 31 december 2023. Turismorganisationen skall självklart drivas vidare med det fina arbete som man gör för att stärka varumärket Öland på olika sätt.
-Frågan är hur driftsformen skall se ut efter det datumet, samt hur mycket näringen på Öland är villig att medverka aktivt kompetensmässigt och ekonomiskt i Ölands Turismorganisation i framtiden, dessutom vad näringen vill ha ut av en gemensam funktion/organisation.

Alla är beroende av turismen på Öland
Ölands Kommunalförbund, har tillsatt en arbetsgrupp som leds av Stefan Ahlgren, Mörbylånga och Hans Gerremo, Borgholm som har i uppdrag att förhöra sig med näringen på Öland om ovanstående, eller helt enkelt "göra en avstämning" med näringen där vi frågar om framtiden och vill ha med er på tåget, ännu mer.
Detta sker i form av bifogad enkät, samt med fysiska möten. Detta är riktat till hela näringen på Öland, då vi inser att merparten är beroende av turismen på ena eller andra sättet. För att vara tydlig så räknar vi med företag, ekonomiska föreningar, nätverk av olika slag, utbildare och skolor, idrottsföreningar, kultur och aktivitets företag och organisationer, underleverantörer till öländska näringen m fl.
Uppdraget pågår under december - mars, där vi sedan lämnar in resultaten av enkätsvaren till Ölands Kommunalförbund, som då får en bild av vad ni anser om dessa frågeställningar. Vi skall lyssna av turismnäringen och vad man vill ha ut av en gemensam funktion/organisation i framtiden?
En förstudie är genomförd 2022-09-09 angående Framtida kommunal samverkan kring verksamhetsområden på Öland, som utarbetats av Kent Johansson.

Hur drivs Ölands Turismorganisation idag?
Idag drivs Ölands Turismorganisation i ett förbund som är ägt av både Borgholms och Mörbylånga kommuner. Ekonomiskt så lägger förbundet drygt 6 miljoner och näringen via partnerskap ca 1,7 miljoner.
Turismorganisationen har 6 st medarbetare och finns i Träffpunktens lokaler vid Färjestaden. Turismorganisationen i Ölands Kommunalförbund ska ansvara för, och driva, utvecklingen av frågor gällande turismen för hela Öland. Turismorganisationen ska planera, kommunicera och destinationsutveckla Öland som en attraktiv destination mot turister både nationellt och internationellt. Uppdraget är att bidra till att Öland ska vara en bra plats att leva och bo på samt besöka. Se nedan faktaruta där vi har stämt av per oktober 2022 och vilka nyckeltal som Turismorganisationen presenterar.

Turismen bidrar till många gästnätter!
Turismen eller besöksnäringen är den andra stora näringen på Öland tillsammans med lantbruket. Omsättningen är beräknad till ca 1,5 miljarder och Öland har under juni-augusti 70% av Kalmar läns samlade gästnätter och ca 10% av gästnätterna av hela Sveriges gästnätter. Totalt finns det ca 3.800 företag registrerade på Öland och där de flesta har någon turismanknytning.
Dessutom finns det ca 12.000 fritidshus som till 85% ägs av personer som inte bor på Öland, vilka inte räknas in i gästnätter men bidrar till en stor del av omsättningen inom den lokala handeln, nöjen och evenemang på

Kontakt angående detta projekt; Ölands Kommunalförbund
Hans Gerremo gerremohans@gmail.com Mobil 0703-132395
Stefan Ahlgren stefan.ahlgren@morbylanga.se Mobil 072-2091953

ÖLANDS
KOMMUNALFÖRBUND

Öland, samt att de är stora ambassadörer och utgör en stor grupp.
Idag har Ölands Turismorganisation ca 120 st företag som har tecknat ett Partnerskaps avtal, vilket innebär att man bidrar tillsammans med kommunerna att organisationen finns till och satsar på dess verksamhet. Vi skulle kunna bli många fler i framtiden och hoppas att ni som inte är med, inser att det är viktigt att vi har denna turismorganisation på Öland.

Varumärket Öland är starkt och många vill komma och besöka ön.
Ölands Turismorganisation har inget egenvärde. Den finns till för att få fler att besöka ön. Öland med sitt läge och klimat, sol och bad, natur, kultur, mat, evenemang, aktiviteter är reseanledningen och att Ölands Turismorganisation är "smörjmedlet" för att stärka varumärket Öland, och skapa samverkan och utveckla turismen tillsammans med alla i näringen. Allt för att konkurrera med andra destinationer i Sverige och Norden. Med andra ord jobbar Ölands Turismorganisation för dig, lägger kampanjer, har bildbank för foto och film, skapar möten av olika slag och utvecklar med utbildningar, intressanta föreläsare, samlar in uppgifter om turismen och den viktigaste delen marknadsför varumärket Öland främst inom sociala medier mot potentiella målgrupper.

Enkäten viktig!

Vi ber dig att ägna 10 minuter på den enkät om frågorna. Länk till enkät kommer i separat mail. Önskar dem åter senast 10 februari. Därefter sammanställer vi resultaten och överlämnar dessa till Kommunalförbundet, som kommer att analysera och kunna återkoppla till näringen.

Har du frågor kring enkäten så kontakta oss. Vi finns på mobil och mail.

Tack på förhand för att du engagerar dig för turismen på Öland.

Ölands Kommunalförbund
genom/ Stefan Ahlgren och Hans Gerremo

FAKTARUTA

1,5 miljarder kr omsätter Ölands besöksnäring årligen
175 miljoner kr årligen i kommunala skatteintäkter på turismen
3800 företag är verksamma på Öland
Marknadsföring 80% digital media och 20% på tryckt media, jobbar även med press & pr, samt har samarbete med influensers
Öländska Ögonblick – Mediabank av foton och filmer att använda.
120 st företag medverkar i nätverket Partnerskap Öland
Ö-natur projektet; 70 st företag utnyttjar affärsutvecklare för ökad lönsamhet, 6 st företagsaktiviteter, skapat en digital verktygslåda m m
Ny grafisk profil med en nygamla slogan "Solens och vindarnas ö", Öland 18 grader och färger.
600.000 unika besökare på websidan oland.se
37 st kampanjer i sociala medier
4 miljoner personer har nåtts via sociala medier

Mest besökta sidor; 1.Upplevelser 2.Kalender 3.oland.se/en 4.Boende 5. Tio utflyktspärlor

Kontakt angående detta projekt; Ölands Kommunalförbund
Hans Gerremo gerremohans@gmail.com Mobil 0703-132395
Stefan Ahlgren stefan.ahlgren@morbylanga.se Mobil 072-2091953

ÖLANDS KOMMUNALFÖRBUND

Bilaga Driftsformer

En vägledning till hur man i framtiden kan välja driftsform för Ölands Turismorganisation. Vilka alternativ finns?

Tillväxtverket (www.tillvaxtverket.se) har genomkonsultbolaget Kontigo AB givit i uppdrag att kartlägga ***Destinationsorganisationer inom turism.***

Här nedan kommer utdrag från den kartläggningen, som kan vara till hjälp inför dina synpunkter av vilka driftsformer man kan välja, och vad som är vanligast.

Sammanfattning av rapporten!

Organisationsformer; Aktiebolag är dominerande.

Ägande; Samägande (privat & offentliga) till 70%

Nivå; På lokal nivå är dominerande

Aktiviteter i organisationerna; Att marknadsföra, utveckla och samverka

Aktörer; 53% är Kommunägda bolag eller ek förening bestående av företagare som är verksamma inom en kommun eller del av den

Finansiering; 64% av de 170 kartlagda organisationerna hade offentlig finansiering + projektmedel från EU Strukturfonder.

Samägda organisationer; Offentlig finansiering via ägarbidrag från en eller flera kommuner har en stor betydelse samt medlemsavgifter.

Kartläggningen har haft två syften;

- Att ge en bild av de organisationer som är verksamma – vilka typer av aktörer som finns, vad de har för organisationsformer och finansiering.
- Att beskriva deras verksamhet, inriktning, vem som gör vad och att reflektera kring vilka utmaningar detta innebär utifrån ett styrningsperspektiv i flernivåsystemet för svensk besöksnäring.

Samägande, offentlig finansiering och samordning

Inom ramen för kartläggningen har 170 organisationer identifierats. De finns i hela riket och är verksamma på såväl lokal, kommunal som regional nivå. Aktiebolag är den dominerande organisationsformen, följt av ekonomiska och ideella föreningar. De flesta av aktörerna i kartläggningen bedöms vara verksamma på lokal nivå, det vill säga i en kommun eller i ett delområde i en kommun. Aktörerna kan kategoriseras i tre typer: privatägda, samägda (privat och offentligt) och offentliga organisationer. Sett till antal står respektive kategori för omkring en tredjedel var.

De organisationer som ingår i kartläggningen är ofta samägda. Omkring 70 procent har någon form av samägande, genom kommuner eller företag.

Många av organisationerna har stort inslag av offentlig finansiering. Omkring 65 procent av de kartlagda aktörerna finansierar helt eller delvis sin verksamhet genom offentliga medel. Många insatser bedrivs också inom ramen för EU:s strukturfondsprojekt eller annan projektfinansierad verksamhet. Framförallt ERUF och Leader är vanliga finansieringskällor. Organisationerna beskriver att de har tre huvudsakliga aktiviteter – att utveckla, att marknadsföra och att samordna. Organisationerna verkar ofta arbeta med

Kontakt för detta projekt; Ölands Kommunalförbund
Hans Gerremo gerremohans@gmail.com Mobil 0703-132395
Stefan Ahlgren stefan.ahlgren@morbylanga.se Mobil 072-2091953

nätverk där de samordnar och koordinerar aktörer inom ett geografiskt område. Detta avspeglas även i verksamheternas organisationsformer – nära 35 procent utgörs av föreningar eller nätverk av aktörer, som ofta ägs gemensamt av offentlig och privat sektor.

Organisationsform

Organisationerna i underlaget kan delas in i tre grupper:

1. Aktiebolag är den vanligast förekommande organisationsformen i kartläggningen. Cirka 45 procent av organisationerna är aktiebolag. Exempel är Destination Småland AB, Destination Lofsdalen AB och Destination Uppsala

2. Ekonomiska föreningar motsvarar cirka 25 procent av organisationerna i kartläggningen. Exempel är Jämtland Härjedalen Turism, Kiruna Lappland och Upplev Boden.

3. Ideella föreningar står för cirka 15 procent av organisationerna, ett antal mer löst sammansatta nätverk utgör mindre än 5 procent och ett antal offentliga aktörer med regionalt turismansvar står för cirka 8 procent. Exempel ur denna grupp är Region Halland, Regionförbundet i Kalmar, Region Dalarna och Regionförbundet Uppsala.

Geografiskt verksamhetsområde

Vi har försökt att klassificera aktörerna utifrån vilken geografisk nivå de verkar på. Det är inte helt okomplicerat eftersom mycket av utvecklingsarbetet sker utifrån destinationens perspektiv, och den kan sträcka sig över flera administrativa gränser. När vi trots detta gör ett försök ser vi tre huvudsakliga nivåer. Bedömningen baseras på respektive aktörs verksamhetsbeskrivning:

1. Organisationer som verkar på regional nivå, i en region eller flera. Det handlar främst om aktörer ansvariga för turism- och besöksnäring på läns- eller regionnivå. Vi bedömer att ca 22 procent av organisationerna i materialet finns på den regionala nivån. Exempel på regionala aktörer är Visit Uppland, Visit Östergötland och Destination Dalarna.

2. Organisationer som verkar på kommunal nivå i flera kommuner. Det handlar till exempel om aktörer som ägs av flera kommuner eller som är verksamma inom en destination som sträcker sig över flera kommuner. Vi uppskattar att dessa uppgår till cirka 24 procent av materialet. Exempel på aktörer i denna grupp är Destination Ystad Österlen, Höga Kusten turism, Glasriket och South Lapland.

3. Organisationer som är verksamma på lokal nivå. Det handlar till exempel om kommunägda bolag eller ekonomiska föreningar bestående av företagare som är verksamma inom en kommun eller del av en kommun. Exempel på aktörer i denna kategori är KFV Marknadsbolag, Sunne turism, Nordanstig turism och Destination Åsnen.

Fördelning av aktörer efter geografiska nivåer
Källa: Kontigo 2016.

NIVÅ	ANDEL AKTÖRER
Regional (region- eller länsnivå)	22 %
Flerkommunal (organisationer med ägare i flera kommuner)	24 %
Lokal (verksamma i en kommun eller del av kommun)	53 %

Om vi ser vi på hur organisationsformerna fördelar sig efter geografisk nivå finner vi att ekonomiska föreningar och ideella föreningar är något vanligare på lokal nivå och fler på kommunal nivå än på regional nivå. Gruppen övrigt, som utmärker sig på regional nivå, utgörs i de flesta fall av verksamheter som drivs av offentliga aktörer. Det gäller till exempel Visit Uppland, Visit Östergötland och Destination Dalarna. I övrigt är

organisationsformerna förhållandevis jämnt fördelade över de tre nivåerna.

Fördelning av organisationsform efter geografisk nivå, Källa: Kontigo 2016

	Lokal	Fler kommunal	Regional
Aktiebolag	48%	47%	45%
Ek förening	30%	23%	18%
Ideell förening	16%	12%	9%
Nätverk	3%	9%	0%
Övrigt	2%	9%	27%
S;a	100%	100%	100%

Finansiering

I kartläggningen skiljer vi mellan bas- eller grundfinansiering respektive projektfinansiering. Den första kategorin rymmer den finansiering som avser själva driften av verksamheten. Projektfinansiering (och annan tillfällig finansiering) avser medel som är tydligt avgränsade till vissa aktiviteter och som är av tidsavgränsad, tillfällig karaktär. Bas- och grundfinansiering följer i hög grad ägandeförhållandena. I de privatägda organisationerna är medlems- och serviceavgifter (eller motsvarande, terminologin kan variera) de huvudsakliga intäktskällorna. I organisationer som är samägda av privata och offentliga aktörer utgör medlemsavgifter en viktig källa till finansiering. Vi ser även att offentlig finansiering i form av exempelvis ägarbidrag från en eller flera kommuner har stor betydelse för denna grupp. Offentligt drivna aktörer finansieras i regel inom ramen för ordinarie budget. Vi har i tabellen nedan gjort en uppskattning av de huvudsakliga källorna till grund- eller basfinansiering för organisationerna som ingår i kartläggningen.

Huvudsakliga källor till bas- och grundfinansiering, Kontigo, 2016

ANDEL

Offentlig 39 %

Offentlig/privat 25 %

Privat 28%

Uppgift saknas 7 %

Om vi slår samman de kategorier där offentliga medel förekommer uppgår de till 64 procent. Vi kan också se att offentliga medel inte sällan kombineras med privata medlems- eller serviceavgifter (eller motsvarande) i cirka 25 procent av fallen. De organisationer som får sin huvudsakliga basfinansiering från privata medel (ofta medlemsavgifter) utgör 28 procent av aktörerna i kartläggningen.

Projektmedel är förhållandevis vanligt förekommande. Vi återfinner någon form av projektfinansiering hos strax under hälften av aktörerna i materialet. Om vi dessutom utesluter offentliga aktörer såsom regionförbund och länsstyrelser (som i denna kontext ofta är projektfinansiärer) uppgår andelen till 54 procent.

Projektmedel kommer i många fall från EU, och då främst Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och LEADER-programmet, men även Europeiska socialfonden och Interreg förekommer. Av de aktörer i materialet som har projektmedel anger över 60 procent att de har någon form av EU-relaterad projektfinansiering. En knapp tredjedel hamnar i kategorin "övriga projektmedel" där till exempel sparbanksstiftelser och regionala utvecklingsmedel utgör de två största delgrupperna. Vi ser även att Tillväxtverket står för 4 procent av projektfinansieringen.

Källor till projektmedel, (avser antal)

KÄLLA ANDEL

ERUF 33 %

ESF 3 %

EU-medel, ej specificerat 3 %

Interreg 5 %

Leader 20 %

Tillväxtverket 4 %

Övrigt (t.ex. övriga regionala projektmedel eller Sparbanksfonder) 31 %

Samägande är vanligt

Aktiebolag är den dominerande organisationsformen, följt av ekonomiska och ideella föreningar. Det finns även ett antal regionförbund och landsting (regioner) som har regionalt ansvar för turismfrågor. Vi bedömer att merparten av aktörerna i kartläggningen är verksamma på lokal nivå (i en kommun eller en del av en kommun). Vi ser samtidigt att det är små skillnader i organisationsform beroende på vilken nivå man är verksam på. Ekonomiska och ideella föreningar är något vanligare på lokal nivå, medan offentligt ägande är vanligare på regional nivå. Vi ser ett stort inslag av samägande, antingen mellan privata och offentliga aktörer eller mellan kommuner. Merparten av organisationerna förefaller vara organisatoriskt byggda kring en samverkanstanke. Det är i många fall ett stort antal aktörer som direkt eller indirekt är delägare och föreningarna har ofta en bred medlemsbas. Medlemmarna är viktiga för genomförandet av insatser för verksamheten men också för att skapa intäkter till driften av organisationen. Det offentliga påverkar genom ägande och finansiering. Andelen privat och offentligt ägande varierar, men är ofta jämn. I många fall äger respektive part runt 50 procent. Vi vill tillägga att det inte har varit möjligt att få tillgång till uppgifter om ägande för alla organisationer i kartläggningen. Att kommuner eller regionförbund ofta är ägare ger tydliga signaler om att utvecklingsfrågor och marknadsföring av destinationer i hög utsträckning kan antas påverkas av offentliga aktörer.

De kartlagda organisationerna har ett förhållandevis stort inslag av offentlig finansiering. Många insatser bedrivs ofta inom ramen för EUs strukturfondsprojekt eller annan projektfinansierad verksamhet. Framförallt ERUF och Leader är vanliga finansieringskällor. Detta leder till en projektdriven organisationskultur där verksamheten i viss utsträckning är beroende av framgångarna när det gäller att söka projektmedel. En reflektion kring finansiering är därför att flera organisationer har en utmaning i att få en långsiktigt finansiellt hållbar situation.

Det offentliga påverkar genom ägande och finansiering

Andelen privat och offentligt ägande varierar, men är ofta jämn. I många fall äger respektive part runt 50 procent. Vi vill tillägga att det inte har varit möjligt att få tillgång till uppgifter om ägande för alla organisationer i kartläggningen.

Att kommuner eller regionförbund ofta är ägare ger tydliga signaler om att utvecklingsfrågor och marknadsföring av destinationer i hög utsträckning kan antas påverkas av offentliga aktörer. De kartlagda organisationerna har ett förhållandevis stort inslag av offentlig finansiering. Många insatser bedrivs ofta inom ramen för EUs strukturfondsprojekt eller annan projektfinansierad verksamhet. Framförallt ERUF och Leader är vanliga finansieringskällor. Detta leder till en projektdriven organisationskultur där verksamheten i viss utsträckning är beroende av framgångarna när det gäller att söka projektmedel. En reflektion kring finansiering är därför att flera organisationer har en utmaning i att få en långsiktigt finansiellt hållbar situation.

Svårt att kategorisera organisationerna.
Frågan om typer av organisationer är komplex.

På en övergripande nivå kan vi dela in dem i organisationer som arbetar med marknadsföring respektive destinationsutveckling. Vi ser samtidigt att gränserna mellan dessa båda grupper i hög grad är flytande, eftersom många bedriver verksamheter som ryms i båda kategorierna. Detta gör att uppdelningen har ett begränsat värde för att besvara frågan om vilka typer av organisationer som finns. Vi tror dock att den uppdelning som vi gör i tabell 8 bidrar till åtminstone någon ökad tydlighet. Där är organisationerna uppdelade efter både inriktning och geografisk nivå.

Styrning och samarbete är en utmaning

Vi menar, i linje med Tillväxtanalys utvärdering av Hållbara destinationer, att det finns anledning att fortsatt fundera kring hur flernivåstyrningen kan stärkas och kring vilka utmaningar som flernivåstyrningen för med sig.

Flernivåperspektivet är viktigt i de flesta utvecklingsarbeten på lokal och regional nivå. Det är svårt att bedriva ett effektivt utvecklingsarbete i en region eller i en kommun ifall det inte finns kopplingar till underliggande och överliggande administrativa nivåer. Vi menar därför att organisationer, företag eller samverkande nätverk av företag bör knytas till de regionala destinations-organisationerna. Det är nämligen de som sätter den strategiska inriktningen för destinationen. Eftersom många av aktörerna på lokal nivå är företag är det viktigt att aktörer upplever att de får en praktisk utväxling av destinationsorganisationernas strategiska arbete, för att de ska välja att delta.

I sammanhanget är det viktigt att fundera över hur väl samverkan mellan offentliga och privata aktörer fungerar. Offentliga aktörer har generellt en tendens att vilja bredda verksamheterna – skapa en inkludering av alla i samhället och driva verksamheten långsiktigt. Privata aktörer vill visserligen också vanligtvis arbeta långsiktigt men behovet av att säkerställa kortsiktiga vinster och lösningar är i normalfallet större. På samma sätt uttrycker privata aktörer i de flesta fall mer konkreta behov med sina affärsplaner och ambitioner än vad offentlig sektor brukar göra.

Bilaga Enkät I

Enkät om driftsform och engagemang från näringslivet för Ölands Turismorganisation i framtiden

14 svar

Publicera analyser

Kopiera

Fråga till Partnerskapsmedlem: Vi utgår från din nuvarande nivå för Partnerskap. Hur mycket mer i procent av nuvarande nivå är du villig att lägga in i Ölands Turismorganisation?

14 svar

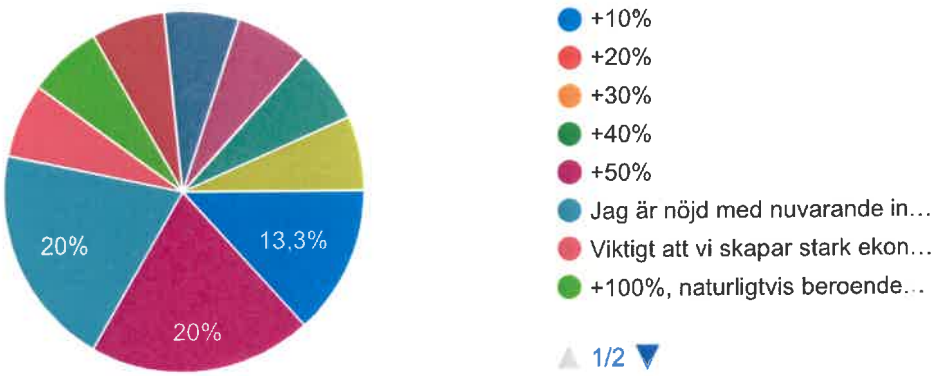

Fråga nr 2

Kopiera

Fråga till Partnerskapsmedlem; Om du ser till ditt företags totala utlägg för marknadsföring, såsom i sociala medier, annonser i tidskrifter och tidningar, annonser, websidor, sponsring m m. Hur mycket utgör ditt Partnerskap i Ölands Turismorganisation i procent av din totala marknadsbudget för ditt företag= Svara närmast nedan procent.

14 svar

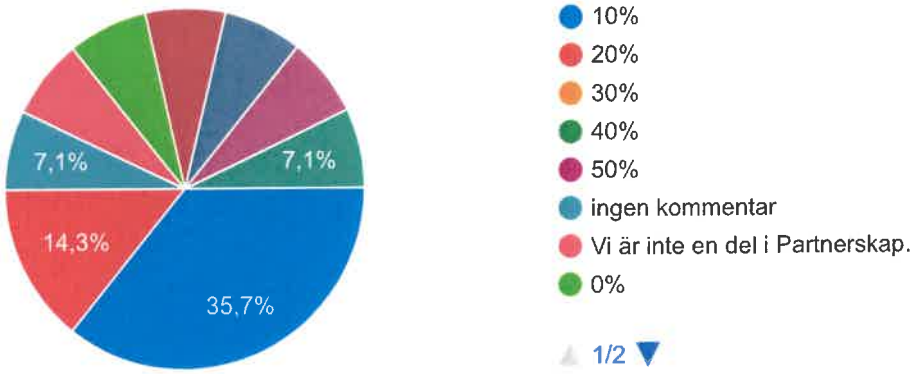

Fråga nr 3

Kopiera

Till dig som ännu inte har Partnerskaps samarbete med Ölands Turismorganisation; På vilken nivå för Partnerskap är du beredd att betala?

14 svar

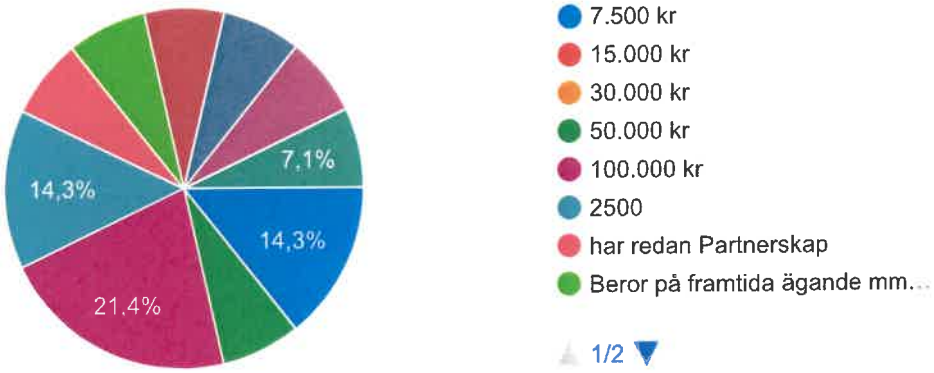

Fråga nr 4

Kopiera

Vilken juridisk driftsform anser du Ölands Turismorganisation skall fortsätta i efter att Ölands Kommunalförbund har lagts ner den 31 december 2023?

14 svar

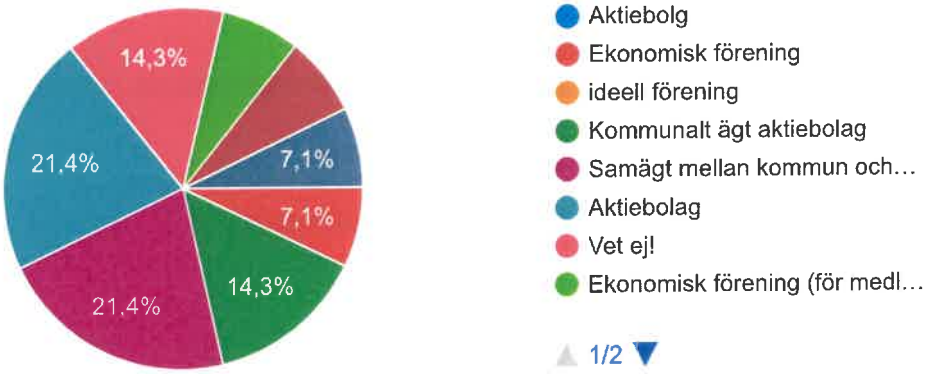

Fråga nr 5

Kopiera

Hur tycker du att styrelserepresentationen bör se ut i en framtida driftsform?

14 svar

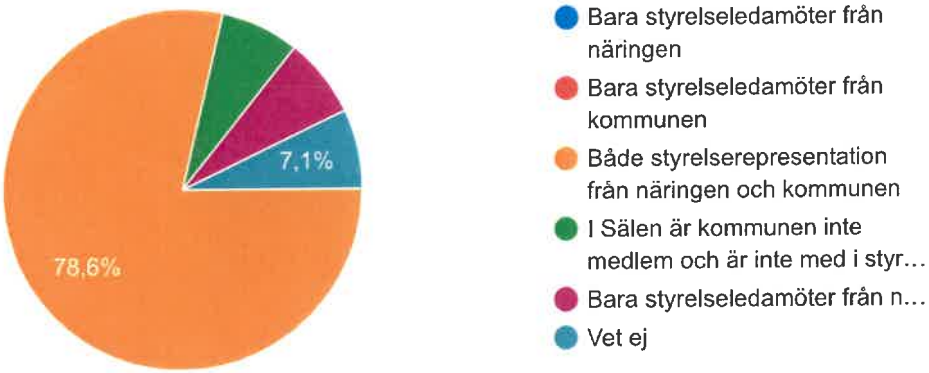

Fråga nr 6

Kopiera

Vilka skall ha majoritet i en eventuellt blandad styrelse?

14 svar

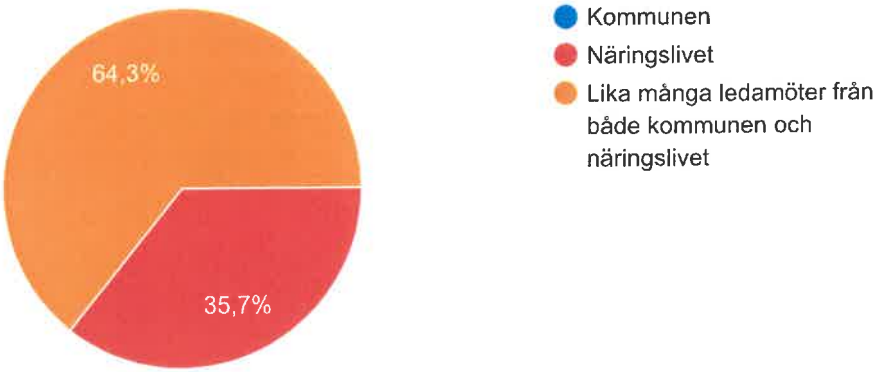

Fråga nr 7

Kopiera

Inom vilket verksamhetsområde vill du och ditt företag ha ut mer av från Ölands Turismorganisation? Kryssa i nedan vad du vill att organisationen skall jobba med . Om du vill lägga till någonting, skriver du i rutan efter frågorna.

14 svar

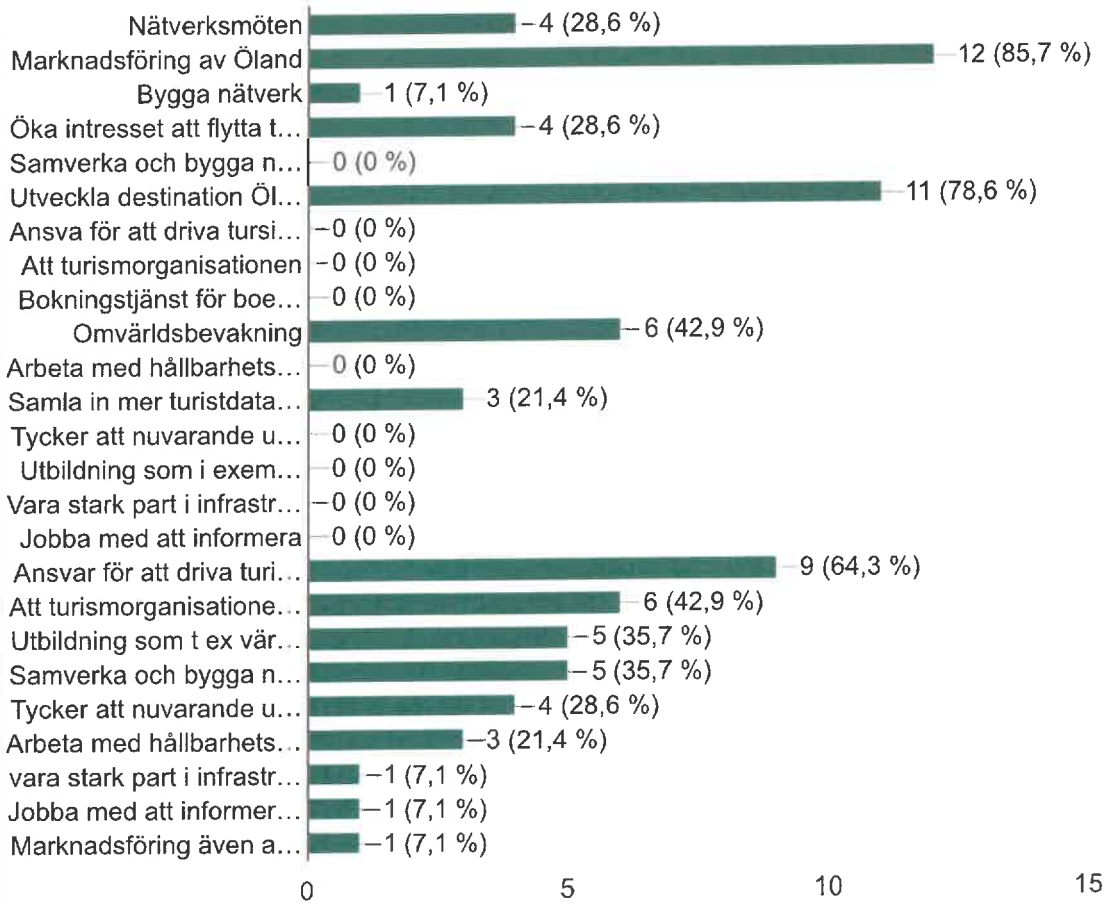

Fråga nr 8

Kopiera

Hur tycker du att Ölands Turismorganisation sköter sitt uppdrag idag?

14 svar

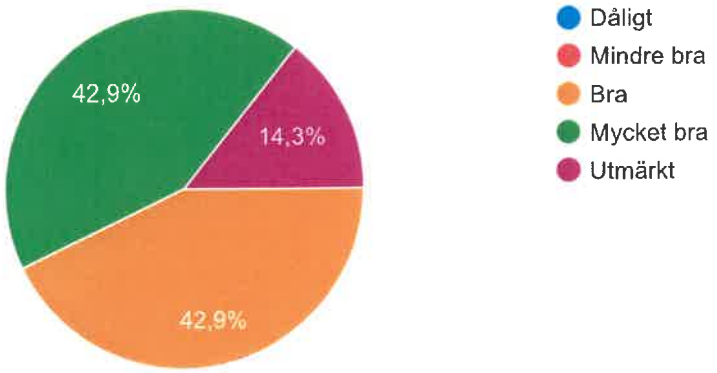

Fråga nr 9
Övriga synpunkter - fri text!

14 svar

Inget

Långsiktigt avgörande för destinationsutvecklingen att vi ökar verkansgraden i Ölands Tursim. Därmed förbättras möjligheten för Öland att välkomna fler året runt boende med mera. Väl beskrivet i den sammanfattande informationen.
Bra jobbat och lycka till med detta viktiga projekt!

bygga ett gemensamt bolag med kommunerna och näringslivet

I Sälenfjällen har vi valt Ekonomisk Förening + AB. Lägg tid på att utreda systemets fördelar/nackdelar.

Att få fler företag att förstå vad organisationen gör. Är Ölandsturismorganisation rätt namn? En byggare till exempel, kan ha svårt att koppla turisten till byggandet. Viktigt att få många företag att förstå vidden av besöksnäringen. Då kan man säkert öka medlemsantalet!

Väsenligt att nuvaranade team får bra energi då de sköter sitt uppdrag utmärkt och den stora och mest utmanande uppgiften är att få till ett fungerande team - vilket Johan verkligen lyckats med och de idag är relativt självgående och driver utifrån vision och klubbad strategi. Helst skulle jag velat att det fortskred som det gjort tidigare dvs med kommunalt ägande och ett marknadsråd från näringen där kommunen står för fasta kostnader, näringen för ytterligare marknadsföringstillskott samt att man kan få hjälp från kommunen med att få ytterligare finansiering via lead-projekten och samverkan med Regionförbundet.

Lämnar svara vid kommande intervju.

Utvecklar gärna svaren ovan till fler intresserade, såsom gjort till Hans Gerremo 13/1/2023

Gärna att de som jobbar i själva Turistbyrån gör mer besök till olika verksamheter på Öland.

Viktigt att kommunerna känner huvudansvaret för utveckling av, samt marknadsföring av varumärket Öland. Näringslivet utvecklar och marknadsför sina respektive varumärken.

Skulle vara bra med mer info om för och nackdelar med olika alternativ för framtida ägande av turismorganisationen

Inga övriga synpunkter

Det är viktigt att få med så många som möjligt som jobbar mot turisterna, även föreningar som hör program under sommaren och bygger sin verksamhet på det. Småföretag, ensamföretagare måste kunna synas. De små är en viktig del av mångfalden och upplevelsen av Öland och eldsjälar har inte alltid så stora marginaler. Gör en enkel tjänst som går att sköta

Bilaga Enkät II

Enkät om driftsform och engagemang från näringslivet för Ölands Turismorganisation i framtiden

42 svar

Publicera analyser

Kopiera

Fråga nr 1
Vilken juridisk driftsform anser du Ölands Turismorganisation skall fortsätta i efter att Ölands Kommunalförbund har lagts ner den 31 december 2023? Läs mer om de olika driftsformerna på sida nr. 4 i nulägesanalysen på | Öland (oland.se)

42 svar

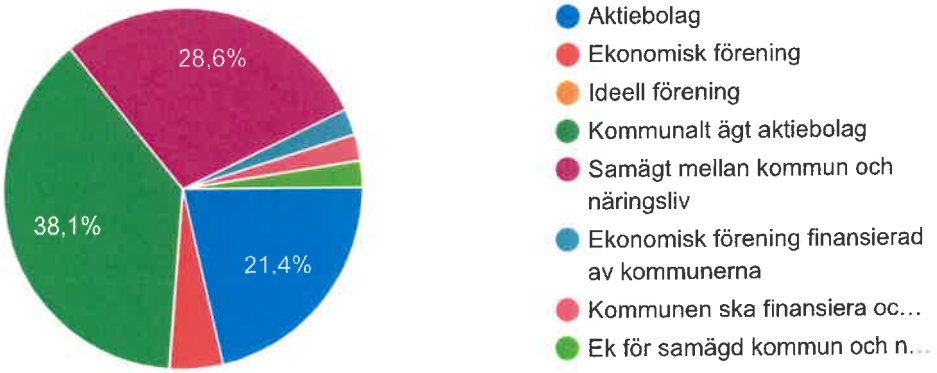

Fråga nr 2

Kopiera

Hur tycker du att styrelserepresentationen bör se ut i en framtida driftsform?

42 svar

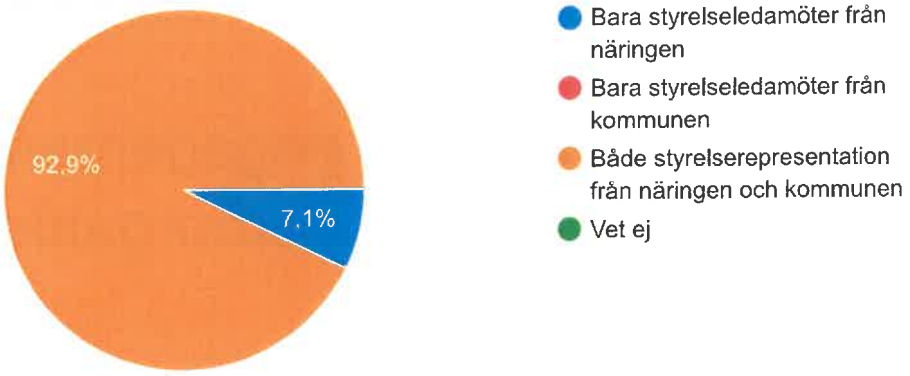

Fråga nr 3

Kopiera

Vilka skall ha majoritet i en eventuell blandad styrelse?

42 svar

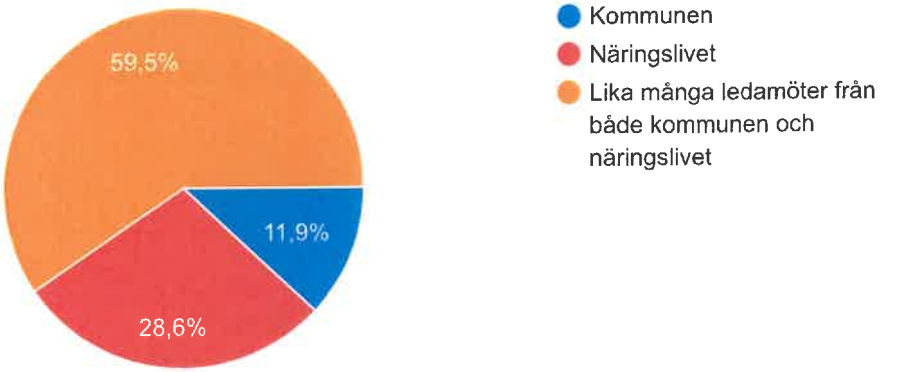

Fråga nr 4

Kopiera

Idag arbetar Ölands Turismorganisation med att marknadsföra och destinationsutveckla Öland, vilket innefattar bland annat nedanstående punkter. Vilka fem tycker du är viktigast?

42 svar

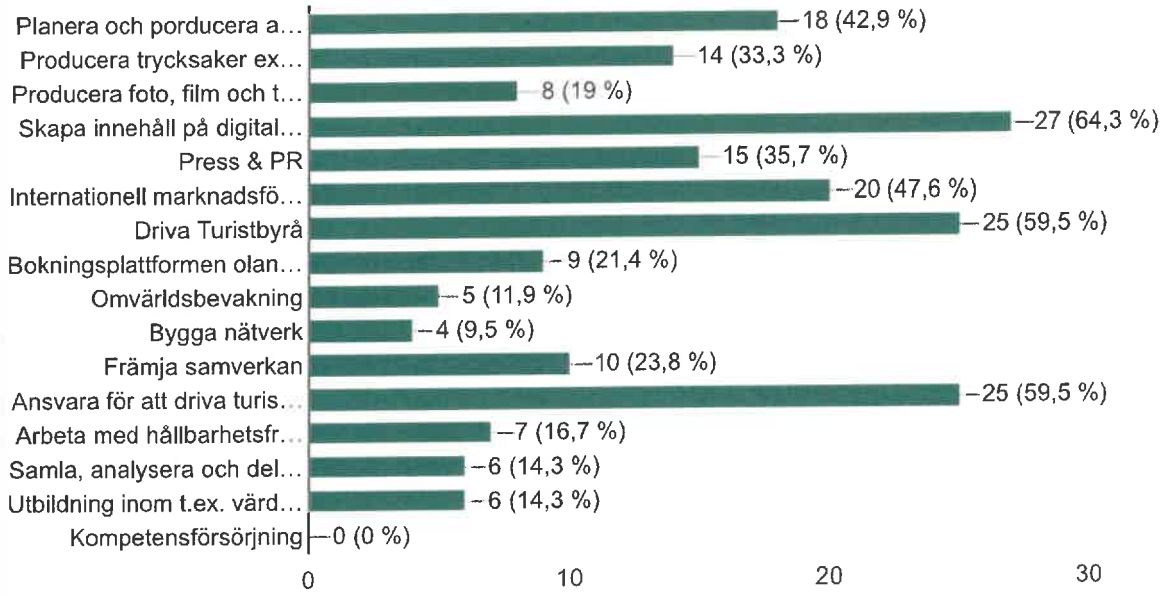

Fråga nr 5

Kopiera

Turismorganisationen i Ölands Kommunalförbund ska ansvara och driva utvecklingen av frågor gällande turismen för hela Öland. Verksamheten ska planera och kommunicera och destinationsutveckla Öland som en attraktiv destination mot turister både nationellt och internationellt. Uppdraget är att bidra till att Öland ska vara en bra plats att leva och bo på samt besöka.

FRÅGA; Hur upplever du arbetet som Ölands Turismorganisation gör idag?

42 svar

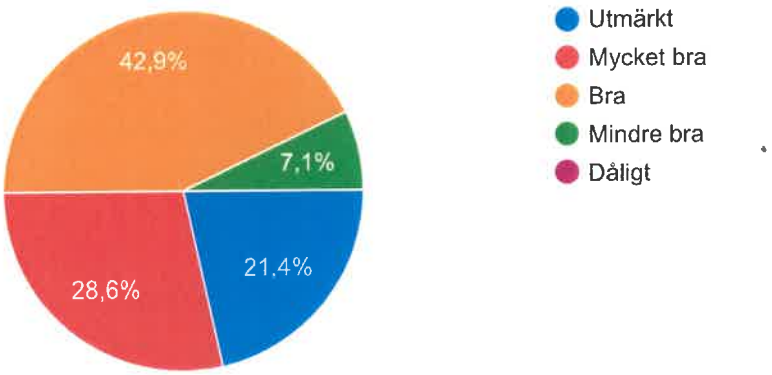

Fråga nr 6

Vad skulle göra det intressant för er att gå med i partnerskap Öland alternativt gå upp en paketnivå för dig som redan är partner? Fri Text!

42 svar

Vet ej

Att det blir mer marknadsföring

Tycker de redan visat det på de senaste åren vad de kan och har åstadkommit så jag skulle vara villig att gå upp ett snäpp. Men nivån styrs ju rätt mycket av hur mycket man omsätter. Samt så tror jag det är lite den här tanken /känslan "Jag vill inte att andra ska rida på mig utan de får faktiskt dra sitt strå till stacken själva" Tror att om ALLA företagare skulle gå med så skulle vi inte behöva gå in på mer än lägsta nivån. Sen tror jag att kommunen skulle behöva lägga in mer än 6 miljoner för att visa företagen att "vi satsar och tror på er och Öland" Om jag fattat det rätt så skjuts det in helt andra medel i kalmar tex.

Redan medlem

Tycker det är bra att det finns olika steg av partnerskap, alla har olika ekonomiska förutsättningar. För att öka i paketnivå skulle jag vilja se en tydlig redogörelse för vad min paketnivå bidrar till idag och om jag skulle upp en nivå vad man skulle kunna räkna med för utfall av det. För att öka i paketnivå måste det finnas ett tydligt mål som främjar hela Öland och alla i partnerskap.

Behöver mer info för att veta

Har inte utrymme för mer kostnader

Vi är villiga att gå upp en paketnivå, de gör ett mycket bra jobb för Öland.

Gillar inte iden med partnerskap i denna typen av organisation. Alla skall vara lika mycket värda

Ett väl fungerande samarbete mellan näringsliv och kommun.

Är med i partnerskapet på 7500.- nivån.

Att alla tjänar på det

Mer inriktning mot hållbarhet och att inte fortsätta mot överexploatering

Arbetar politiskt redan

Transparant vad kapitalet används till.

Vet ej.

Är med och ligger på rätt nivå. Om hälften av alla de avgifter som skickas till Booking.com etc skulle kunna styras till Oland.se hade jag haft mer än 100000kr till att lägga. Men det är inte rimligt. Det tåget har gått.

Vill inte gå upp

Betalar 10000 idag och det är Max

Inflytande

Ganska stort steg mellan nivåerna - sugen på att gå upp ett steg för ni gör ett bra jobb, men då behöver vi dra ner på marknadsföring i någon annan lokal kanal... Hela tiden avvägande och alla behövs (?) .

Att ha en driven ledare som tydligt syns tillsammans med varumärket (Öland) och är uppdaterad och uppdaterar näringslivet med information.

Om min egen omsättning ökar finns ekonomiska medel att gå upp ytterligare nivå.

Kan övervägas

Vet inte vad det skulle ge mig som företag. Allt som görs verkar ju ändå hamna i hamnen

Om vår verksamhet skulle bli/vara mycket större än idag.

-

längre sesong

Kommunen måste förstå vikten av turismen och bidra med mer pengar samt att det måste bearbetas så det blir fler partners. Fortsätta med den fina marknadsföringen med liknande tex filmerna som tidigare gjorts.

Kommunen måste förstå vikten av turistnäringen och därför skjuta till mer pengar, samt att bearbeta fler partner för att få in mer pengar. Regionen måste också se ett intresse av att lägga in en slant

Inte aktuellt för mig

Fler nivåer. Framför allt lägre.

Jag lägger stor del av marknadsbudgeten på Google ads. Mha (dyra) Eniro. Om den experthjälpen kan fås av turistorganisationen kan jag avsätta mer till organisationen.

När lobbyism och arenaexploatering är högt på "att-göra-listan" i organisationen, se fritextsvar.

prisbild för mindre aktörer, typ omsättningsbaserad

ökade ekonomiska resurser hos oss själva

Som jag ser det är det inte intressant i dagsläget. Det som skulle kunna göra det aktuellt att gå med är om turistorganisationen skapar och bekostar event som känns angelägna för mig som liten krögare. Anser att turistorganisationen skall finansieras genom skattsedeln, då i princip alla på den här ön på ett eller annat sätt drar fördel av att ön har turister.

Kan ej svara pga generationsväxling

Tycker att nuvarande system varit bra där man kan välja nivå på deltagande beroende på var man befinner sig med sin verksamhet. Vi skulle med det nuvarande sättet som Ölands Turism har byggt upp partnerskapet inte ha några problem att öka vår insats då vi tycker att det är ett bra arbete som utförs och som vi tycker gagnar oss och övriga verksamheter på Öland. Däremot så sätter vår storlek och budget stopp....

Destinationsutveckla Öland som besöksmål

Kopiera

Fråga nr 7
Partnerskap Öland är ett nätverk och en samverkan mellan Ölands Turismorganisation och regionens företag och ideella organisationer som tillsammans satsar på Öland. Satsningen ger turismorganisationen möjligheten att utveckla och marknadsföra Öland. Ju fler vi är som satsar tillsammans desto större blir möjligheterna.
FRÅGA; För fler ska kunna vara med och påverka har vi tagit fram olika samarbetspaket med olika belopp från 7 500 kr upp till 100 000 kr. Vilken nivå skulle vara rimlig efter ditt företags förutsättningar?

42 svar

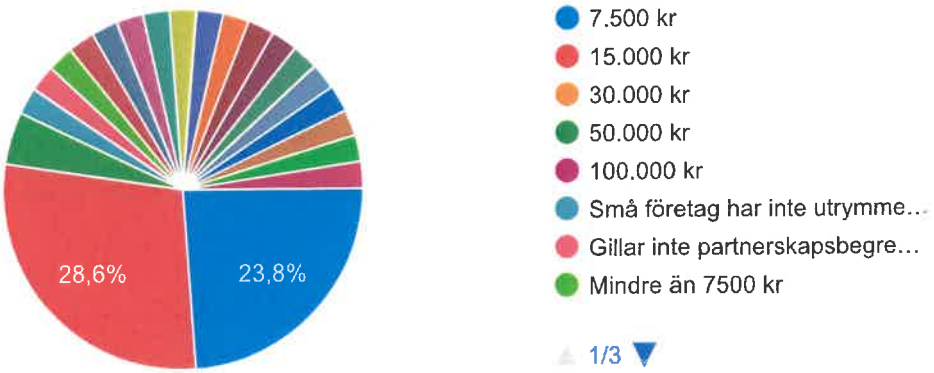

Kopiera

Fråga nr 8

Fråga till Partnerskapsmedlem: Om du ser till ditt företags totala utlägg för marknadsföring, såsom i sociala medier, annonser i tidskrifter och tidningar, annonser, websidor, sponsring m m. Hur mycket utgör ditt Partnerskap i Ölands Turismorganisation i procent av din totala marknadsbudget för ditt företag? Svara närmast nedan procent.

42 svar

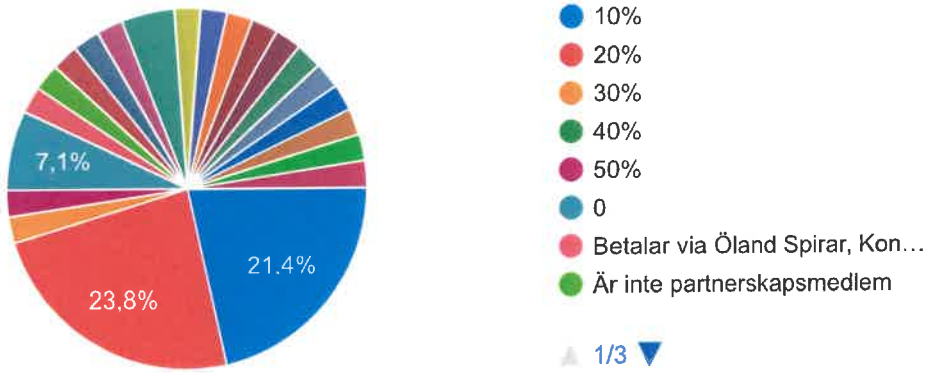

Fråga nr 9

Övriga synpunkter - fri text!

42 svar

-

Har inga

Inget

Tycker det görs ett jättebra arbete ifrån turistbyrån idag. Tycker att driftsformen ska ligga på kommunen i första hand men näringen ska vara tätt efter och tycka och styra.

Inga Synopunkter

X

Trycksaker bra men Öländska pärlor inte viktigast. Cykelkarta? Norra o södra Öland två helt olika upplevelser. Kvalitet framför kvantitet. Charmen är det småskaliga. Inte massturism

Kommunerna ska vara med i Ölands Turist, för en stabil trygg framtid.

Organisationen skall ägas och drivas av ölandskommunerna så alla företag oavsett storlek och resurser kan känna sig delaktiga
Jobba mer på övergripande information om Öland, inte på detaljnivå, det sköter företagen bäst själva.

Hitta en chef för turistorganisationen som verkligen brinner för Öland, samarbete med Kalmar i all ära men vi ser hur det har gått, Öland först.

Jag är frilansjournalist och har tidigare arbetat med PR och kommunikation. Jag tycker att den framtida turismorganisationen ska vara bättre på att marknadsföra Öland till journalister, både i Sverige och utomlands. De journalister som vill skriva om Öland behöver enkelt få tillgång till information och kontaktpersoner. Turismorganisationen ska också skicka ut pressmeddelanden som riktar sig till journalister med olika inriktningar.

?

.....

Senaste åren så är en tydlig trend att det sker överexploatering. Ex så parkerar man o övernattar på platser inom reservat, sker fosillknackning mm. Viktigt är att inte utarma det som utgör Ölands kärna o värdegrund!

Samarbetet mellan kommunerna är mycket viktigt

Inga synpunkter

Jo, Jag driver ju ett renodlat besöksnäringsföretag. Jag påstår härmed att andra näringar skor sig på det. Jag menar dom näringarna som anser att dom inte har med turismen att göra. Ett exempel: Nybloms i Kalmar levererar pallvis med skithuspapper till Ölands campingar. Hur mycket lägger dom på extern marknadsföring av Öland, och hur mycket skulle dom minska omsättningen om dom inte fick leverera dom där pallarna med skithuspapper...? Hur många företag på Öland med omnejd livnär sig i förlängningen på besöksnäringen? Hur får vi dom involverade i den nya turistorganisationen?

Gött mos/

Fredrik

Större intresse för de mindre företagen, skapa kluster i byarna tex.

Viktigt att ansvaret delas på Ölandskommunerna. Ingen av oss som verkar och eller bor på Öland är oberoende av turismen. Besöksnäringen är en stor del av kulturutbudet och kittet av det som gör Öland attraktivt att bo på. Utan besöksnäringen hade alla företag haft ännu svårare att locka personal. Kommunerna hade tappat invånare. Besöksnäringens många aktiviteter sätter guldkant för alla som bor på Öland. Få om några kommuner är så beroende för sin självkänsla och attraktionskraft av besöksnäringen såsom Borgholm och Mörbylånga. Det gör att kommunerna måste vara engagerade i näringen även i en framtid. Så att deras eget varumärke inte tappar i attraktion.

En annan anledning till att kommunerna måste vara med och bära ansvaret är att besöksnäringen består av många små mestadels livsstilsföretag. Dessa saknar muskler för att marknadsföra Öland för att locka besökare till Öland. Budgeten räcker knappt för att locka när väl gästerna är på plats.

Dessutom har kommunen massor att vinna på att vi utvecklar vår-, höst och vintersäsong. Om vi lyckas få besökare en större del av året kommer antalet åretruntanställda att växa markant. Likaså kommer det bli tydligt att Öland är en attraktiv plats att bo på även andra årstider än juni-augusti. Arbetet med att förlänga säsongen behöver ligga på en gemensam organisation med kommunal finansiering.

Låt inte en av våra viktigaste näringsgrenar hänga fritt pga ett eventuellt förhastat beslut angående kommunalförbundet...

Turistverksamhet är en basnäring för Öland. Turistverksamheten måste vara en grundverksamhet i den kommunala verksamheten och det är märkligt att man ska behöva utreda företagsform och finansiering. Att privata företag är involverade är bra, men privata företag kan inte ta ansvar för det kollektiva att marknadsföra Öland. Privata företag har fullt upp med sin egna utveckling, drift och marknadsföring.

Jag har trettio år av suckar, förhoppningar, besvikelser ... vet inte vad jag skall säga faktiskt, men hoppas på det bästa förstås.

Fortsättning på fråga 8 Våra viktigaste marknadsföringskanaler är bokningssighter och hur räknar man den provisionen som del av total marknadsföring? - en annan synpunkt. Jag/vi tycker det fungerar bra just nu. Allt kan alltid bli bättre men jämfört med hur rörigt det varit många gånger så har det under senaste åren känns ovanligt stabilt. Behövs ett stort kommunalt engagemang- varumärket Öland "ägs och förvaltas" ju gemensamt av kommunerna, oss invånare och oss företagare. Det externa marknadsföringen är mycket en kommunal fråga- som kommunerna har långsiktig nytta av för utveckling.

Bra med en ordentlig utredning innan det blir ny organisationsform.

T0talförsvar Öland har ett utmärkt samarbete med Ölands Turist

Ser helst en icke-politiskt styrd organisation. Sedan har vi som små aktör aldrig upplevt ett intresse från turismorganisationen i vår verksamhet och det är därför svårt att känna sig engagerat eller berett att gå in som partner.

vet ej

Kommunen måste vara med

Anser inte att turismstrategin som är klubban för Öland är genomförbar. Öland behöver satsa på att ha öppet Påsk till Skördefest innan övrig tid på året. Vi klarar inte av att fylla den tiden som det ser ut idag. Varför fäkta efter andra säsonger när vi inte fixar vår och höst? Vi har stora problem med bl a personaltillgång under den tid som inte betraktas som högsäsong (midsommar-mitten av augusti). Tycker också att det är märkligt att bestämma en turismstrategi innan en chef för verksamheten är utsedd.

På fråga 5 hade jag velat markera alla alternativ. Allt behövs. Och är mycket värt. Jag har stort förtroende för vår turistorganisation. Öland behöver den.

Självklart ska arbetet ske i samverkan mellan näringsliv och kommun men associationsformen är inte viktig. I en ev styrelse/ledning ska de stora företagen prioriteras för att ett affärsmässig perspektiv ska bibehållas men det ska såklart finnas inslag av även mindre företag. Ta ägarskap (bildligt) av Ölands arenor och starta ett starkt lobbyarbete för att fylla dessa med event, särskilt på för och eftersäsong. De kan handla om idrottsevenemang, politiska event, mässor, kultur osv. Snegla på hur Destination Kalmar jobbar.

som jag skrev tidigare prisbild för dom små aktörerna, för dyrt idag.

Ser det som viktigt att lägga till ett ytterligare ben i turismorgansiationen: "Leva och bo" på Öland. Kort gott flytta detta från kommunerna så det turismorganisationen både jobbar med frågor som rör "turista och njut" + "leva och bo"

Se svar ovan (fråga 6)

Kan ej svara pga generationsväxling

Tycker det är viktigt att det blir en kommunal "huvudman" i detta då vi tror att det skulle bli svårt att skapa någon form av bolag som var "samägt" av näringslivet. Ser svårigheterna med

att få till ett bra arbetssätt avseende rättvist arbete. Kan exempelvis bli diskussioner om en större aktör med stora resurser gå in med större del än vad en mindre aktör har möjlighet till ekonomiskt osv man har väl dessutom testat detta innan och det fungerade väl inte så bra.....

Viktigt att marknadsföra hela Öland samlat nationellt- och internationellt

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

Aktör	Antal som de representerar	Driftsform	Ekonomiskt engagemang	Övrigt 1	Övrigt 2	Övrigt 3
Hotell & Restaurang	1	AB som ägs av kommun	Nuvarande partnerskap är bra. Ja, kan öka förhållande till utväxling	Näring skall var med i styrelsen	Inte göra om strategi vart annat år	Tycker nuvarande org fungerar bra
Campingägare	1	Ingen synpunkt. Viktigare med rätt kompetens i styrelsen	Ja, beredd lägga mer i pengar	Turismen skall sitta i styrelsen	Viktigt att turistchefen är en kunnig person. Skall ha förtroende för chefen. Kommunicering skall vara tydlig	Kommunen skall vara grunden och garant för ny organisation. Använd EU och Regionen mer
Bed & Breakfast	15-40st företag	Svårt vilken driftsform. Viktigt med rätt folk i styrelsen	Man vill vara med men vilken storlek? Bör finnas lägre avgifter	Repr i styrelsen från något "kluster"	Partnerskap lägre avgift för mindre företag	Om pengen är för stor kan man känna sig exkluderad
Större restaurang	1	Grundpengen skall kommunen stå för	Kan tänka sig öka insatsen	Tror att kommunen skall vara i grunden och äga		
Större förening	100 företag	Kommunen skall ta ledartröjan. Ingen uppfattning om driftsform	Kommunerna skall komma överens om en gemensam organisation som nu.	Ledaren viktig Max 1-3 pers i org. Sommaren fler	Köp in Marknadsföring från extern byrå. Ha inte en stab av folk som producerar marknadsföring	
Aktivitetsanläggning	1	Kan vara AB likväl som Ek förening	Tycker kommun skall satsa mer.	Måste lita på näringslivet. Inga politiker i styrelsen	I styrelsen skall sitta folk som kan turism	Ja, det kan vara representanter

Bilaga Fyrska Intervjuer

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

			Man satsar mycket själv			från kommun som sitter i styrelsen
Större arrangör	100 st företag	AB som kommunen äger. Företag skall ej äga	Ja till partnerskap som det är nu.	Viktigt att små företag kan vara med för en lägre avgift. Kompetent styrelse	Måste finnas en säljkår som är ute och säljer partnerskap. Måste gå att sälja mer. Ägardirektiv skall gälla 3-5 år. Turistbyrå i B-holm och M-långa	Kan finns utskott knutna till ledning/styrelse
Kultur och natur	32 st lokala föreningar (9000 medlemmar)	Kommunalt ägt AB eller ek förening. Viktigast att de som sitter i styrelsen har kompetens	Ja, vi kan engagera oss aktivt, men inte ekonomiskt. Har inga pengar! Vi har aktiviteter istället	Ta vara på kulturarvet på Öland	Viktigt att kommunerna är överens om en driftsform. Sätter upp ägardirektiv.	Blandad styrelse från näring och kommun
Större aktör	1	Ett AB som kommunen äger	Ja, kan gå in med mer.	Styrelsen skall ha 2-3 st från näringslivet	De som sitter i styrelsen skall "prya" på bolaget så dom ser hur jobbet går till	
Större aktör	1	Kommun skall finnas i botten. Kan äga AB. Kompetens viktigt i styrelsen	Beredd gå in med mer pengar när jag har förtroende för ledaren	Styrelsemedlem från näringen skall representera HELA näringen, minst 2 pers	Viktigt att repr från kommun har god kännedom om turism	Ledare skall röra sig ute bland näringslivet.
Större kluster	30 st företag	Kommunen skall äga. Vet ej driftsform	Ja, vi vill bidra. Kanske partnerskap för 7500 är för stort för mindre företag	Tycker nuvarande organisation gör bra ifrån sig.		
Intresseförening	10 st företag	Kommunen skall ha grundekonomin.	Ja, vi är beredda att satsa mer.	Gör inte samma misstag att ta in	Minst 2 st från näringslivet. Viktigt att kommunerna har repr	Att styrelsen får utbildning och har viljan att arbeta i

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

		AB som ägs av kommunerna tillsammans		ägare av större aktörer i bolaget.	från båda kommunerna. Marknadsföring kan skötas från en byrå. Målgrupper, och vilka kanaler	en styrelse. Personal skall vara ute och träffa folk. Kommuner och näringsliv skall dra upp strategi vad man skall leverera. Stämmer av att man är på rätt väg
Större intresseföreninge nr 2	60 företag	Skall ägas av kommunerna i ett Aktiebolag	Är med i partnerskap. Medlemmar satsar själva i partnerskap.	Representanter i styrelsen från kommunerna och näringslivet	Fungerar bra som det är nu.	
Camping	1	Ska ägas av kommunen. Bolagsform oklart	Med i partnerskapet och kan tänka sig att gå upp.	Näringslivet ska ha majoritet i styrelsen	Mycket nöjd med hur turismorganisationen fungera de senaste åren.	Släpp egot och jobba tillsammans.
Hotellägare	1	Turismbolaget och varumärket Öland ska ägas av det offentliga.	Medlem i partnerskapet, kan gå upp i framtiden.	Näringslivet måste vara med i styrelsen. Gärna ha ordförandeposten.	Fungerar bra som det är nu.	Jobba för vi-känslan på Öland.
Stor aktör	1	Kommunen ska ha basansvaret.	Ja och är beredda att satsa mer.	Näringslivet ska ha ett flertal poster i styrelsen	Är nöjda med arbetet som gjorts inom turismorganisationen. Måste sälja in fler arenor runt om Öland.	Ägaren måste med ägardirektiv ge organisationen: Riktning, ramar och mandat. Vad ska de och vad ska de inte göra.

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

Stor aktör	1 företag (20 st anställda)	I dagsläget bör nog kommunen ta huvudansvaret. I framtiden, när strategi är implementerad, TC på plats kan detta revideras.	Är med som partner.	Signalerna vi får är att man överlag är nöjd med arbetet som turismorganisationen gjort så här långt.	Styrelsen bör ha både kommun och näringsliv representerad.	Omfamna Ölands olikheter.
Tjänsteperson	1	Kommunen ska äga – driftsform osäker.	Gör inte om Öland i marknadsföringen. Ölands olikheter från norr till söder är tillräckligt. Vi är i grunden annorlunda och det är ju styrkan.	Kunskapsturismen är allt viktigare.	Bli bättre på omvärldsbevakning	Styrelseledamöter måste ha Ölandskunskap – och känna ölänningar, både personligen och som folk.
Förenings företrädare	300 medlemmar	Driftsform osäkert, men kommunerna bör ha huvudansvar.	Med som partner. Kommer troligen inte gå upp. Hänger på hur det utvecklar sig	I strategin står ofta genunt öländskt – vad är det, Definiera!	Nöjd med arbetet som görs.	
Restaurangägare	1	Mål och vision viktigast. Ta reda på det, titta sen på bolagsform.	Med i turismnätverket	Näringslivet bör vara drivande i bolaget och därför ha majoritet.	Huvuduppdraget för turismbolaget borde vara att locka till inflyttning eller investering.	Samla de viktigaste aktörerna (behöver inte nödvändigtvis vara de största) för att diskutera strategin för att få en samsyn.
Större intresseorganisation	100		Med i partnerskapet. Sitter gärna med i styrelse.	Viktigt att styrelseledamöterna representerar	Utbilda turisten i allemansrätten.	Kommunicera varför landskapet ser ut som det gör.

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

				bolaget och ej egen organisation.		
Företagare	1	Har personlig positiv erfarenhet av ekonomisk förening.	Medlem på en bra nivå	Nyttja tekniken för att kunna ställa frågor till näringen. Snabba undersökningar och avstämningar.	Glöm inte natur- och kulturgrupperna.	Måste ha en kunnig styrelse.
VD	1 (50 st anställda)	Kommunalt ägande, i alla fall initialt. Börja så och utvärdera om ett antal år ifall att det ska ändras.	Är med som partner. Vill engagera sig i styrelse eller råd om det behövs.	Mix av människor i styrelsen med rätt kompetens.	Måste finnas en tydlig vision för turism(organisationen), Vad vill vi åstadkomma. Inte bara kronor och ören utan vad vill vi åstadkomma i stort.	Gemensamt bygger en väg framåt. Ha koll på vad som händer på Öland.
Företagare	1 (Ca 40 st anställda)	Kommunalt ägande	Kan inte vara medlem, bidrar gärna på sätt som fungerar	Näringslivet bör ha stort inflytande i styrelsearbetet	Inget gemensamt bolag med Kalmar. Vi är för olika hur vi driver turism.	
Föreståndare butik	1 (20 st anställda)	Det offentliga måste ta ansvaret för bolaget.	Är medlem, Kan sitta med i ett råd/utskott om man så önskar.	Näringslivet måste finnas med i styrelsen	Fokusera mer på vår och höst där stor utvecklingspotential finns.	Glöm inte att besökare på och i närheten av Öland också är viktiga

Sammanställning av intervjuer med större aktörer på Öland 20230321
Dessa representerar ca 350 företag och föreningar. Vissa av de större aktörerna/klustren har bara svarat på enkät. Ej intervju.

Analys av Hans G och Stefan A med ovanstående svar;

1. Kommunerna skall äga ett Aktiebolag tillsammans
2. Ja, näringslivet är beredda att engagera sig ekonomiskt och till viss del mer än idag, i partnerskap. Några tycker att det skall finnas en lägre partnerskapsavgift också
3. Styrelsen skall bestå av kompetenta och kunniga personer med representanter från båda kommunerna (som kan turism) och representanter från näringslivet som representerar hela näringslivet på Öland.

I övrigt finns det olika förslag till hur turismorganisationen skall drivas, men det får bli ett medskick till framtida ägare.

Frågeenkät till alla er som är beroende av turismen på Öland!

Ölands Kommunalförbund läggs ner senast 31 dec 2023, och därefter skall Ölands Turismorganisation drivas vidare i annan driftsform.

Vilken driftsform och vilket engagemang både aktivt och ekonomiskt vill du bidra med?

Målsättning med denna enkät är att undersöka vad alla som är beroende av turismen på Öland tycker det skall vara för driftsform och hur man vill engagera sig i Ölands Turismorganisation i framtiden.

Läs mer om detta på www.partner.oland.se/framtid

Vilka vänder vi oss till?

Vi vänder oss till er på Öland som är beroende av turismen, som t ex campingar, hotell, restauranger, aktivitetsföretag, lantbruk, konst och kultur, evenemang, konserter, hantverkare, byggnadsföretag, transportörer, handel av olika slag, byggmaterial, entreprenörer inom olika områden, fastigheter, bank och försäkringsbolag, bensinstationer, energibolag, underleverantörer, industri inom olika områden, service- och tjänsteföretag av olika slag, föreningar inom idrott, hembygdsföreningar, utbildare, kommunala bolag, m fl. Med andra ord alla som kommersiellt är beroende av turismen på Öland!

Fota av nedanstående QR-kod, så kommer du direkt till frågeformuläret och svara på de 9 frågorna och glöm inte att trycka på knappen SKICKA, så du sänder iväg enkäten.

Vi vill ha dina svar och synpunkter
senast den 10 mars 2023.

För mer info, gå in på
partner.oland.se/framtid

ÖLANDS
KOMMUNALFÖRBUND

Bilaga Annons i ÖB x 2

§ 28

Redovisning av uppdrag – Framtidens turismorganisation

Hans Gerremo redovisar slutrapporten gällande driftsform och engagemang från näringen i Ölands turismorganisation. Rapporten och dess resultat bygger på fysiska intervjuer och enkätsvar från bland annat företag och föreningar.

Merparten vill att kommunerna ska utgöra grundstenen och äga Ölands turismorganisation såsom den ägs idag. Merparten anser även att driftsformen ska vara i form av aktiebolag. Rapporten visar att näringen är nöjd med det koncept för partnerskap som finns idag. Näringen önskar styrelserepresentation i framtida driftsform.

De fem viktigaste aktiviteterna som turismorganisationen ska driva är:
Skapa innehåll på digitala kanaler
Driva turistbyrå
Ansvara för att driva turismfrågor
Planera och producera annonser och kampanjer
Utveckla Destination Öland

Med anledning av ovanstående rekommenderas följande:
- Kommunerna bildar ett aktiebolag för Ölands turismorganisation och tillsätter en styrelse med representanter från både näringen och kommunerna. En vision om turismbolagets mål upprättas. En valberedning utser ledamöterna.
- Aktiebolaget ska ägas av kommunerna till 100 %.
- Näringen engagerar sig ekonomiskt genom nuvarande partnerskapsmodell.
- Att man fortsätter bygga på den organisation som finns idag.

Direktionen instämmer i de rekommendationer som lämnas. Frågan kommer att diskuteras vidare i respektive kommuns arbetsutskott.

Informationen läggs till handlingarna.

§ 42

Ny organisationsform för Ölands Turismorganisation

Förbundsdirektör Ann Willsund föredrar ärendet om ny organisationsform för Ölands Turismorganisation.

Direktionen gav i uppdrag vid sammanträdet i mars att undersöka vidare vilka möjliga vägar till samverkan inom turism som finns mellan Borgholms kommun och Mörbylånga kommun. Utifrån presentation av slutrapport – alternativa driftsformer för Ölands turismorganisation, diskussion på föregående sammanträde samt dialog mellan respektive kommuns arbetsutskott föreslås att samverkan avseende turism ska drivas i ett aktiebolag ägt gemensamt av Mörbylånga kommun och Borgholms kommun.

Beslutsunderlag

Organisationsform för turismverksamhet den 2 maj 2023.
Protokoll Förbundsdirektionen den 24 mars 2023 § 28.
Slutrapport – alternativa driftsformer för Ölands turismorganisation den 22 mars 2023.

Beslut

1. Uppdra till styrgruppen att arbeta fram en affärsplan samt arbeta fram förslag till bolagsordning och ägarrepresentation inför beslut i respektive kommun.
2. Uppdra till förbundsdirektör Ann Willsund och biträdande förbundsdirektör Jens Odevall att påbörja rekryteringen av en VD till turistbolaget.

Förbundsdirektionens förslag till beslut

1. Turismverksamheten ska drivas i ett aktiebolag ägt gemensamt av Mörbylånga kommun och Borgholms kommun.

Expedieras till:
Mörbylånga kommun
Borgholms kommun

Mörbylånga kommun

Översiktlig konsekvensanalys vid ombildning till aktiebolag/ekonomisk förening

Strictly private and confidential
Draft
Juni 2023

Patric Forsell
Partner
+46 (0) 709 29 52 09
patric.forsell@pwc.com

Charlie Winde
Senior Manager
+46 (0) 729 95 26 75
charlie.lindstroem@pwc.com

Erika Carlshamre
Manager
+46 (0) 709 29 14 09
erika.carlshamre@pwc.com

Mörbylånga kommun

386 80 Mörbylånga

Hej Åsa,

Vi avger härmed vårt utkast till rapport. Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s (”nedan PwC”) ansvar gentemot Er regleras i ett uppdragsavtal mellan oss daterat 2023-06-01 (nedan ”Avtalet”).

Denna rapport är ett utkast. PwC:s definitiva uppfattning och slutsatser kommer endast i uttryck i den slutliga rapporten och inte i detta utkast. PwC accepterar inte någon form av ansvar vare sig på obligatorisk eller på utomobligatorisk grund (inte heller vid oaktsamhet) gentemot Er för innehållet i detta utkast och Ni ska varken agera eller avhålla Er från att agera på grund av innehållet i detta utkast.

Rapporten och våra kommentarer har baserats på PwC:s uppfattning om den riktiga tolkningen av lagar, föreskrifter, rättspraxis och andra uttalanden till vägledning för rättstillämpningen som var kända för oss vid tidpunkten för upprättandet av denna rapport. Därefter genomförda förändringar av lagar, föreskrifter, rättspraxis och andra uttalanden till vägledning för rättstillämpningen har inte beaktats.

Rapporten är skriven för att tillgodose Ert specifika behov och ändamål. Andra eventuella läsare av rapporten än företrädare för Er kan därför inte förlita sig på innehållet i rapporten för sina ändamål och ska vara införstådd med att PwC inte accepterar någon form av ansvar eller skadeståndsskyldighet gentemot utomstående som tar del av rapporten. Utomstående äger inte rätt att hänvisa till eller citera innehållet i denna rapport eller göra rapporten tillgänglig för annan utan PwC:s skriftliga medgivande.

Med vänlig hälsning,

PwC

Bakgrund och uppdrag

Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bedriver idag gemensam turismverksamhet genom s.k. kommunalförbund. Diskussion förs kring att turismverksamheten ska struktureras om och ombildas för att övergå till att bedrivas i aktiebolagsform.

PwC har därför fått i uppdrag att för Mörbylånga kommuns räkning genomföra en översiktlig analys av de skatteregler (inkomstskatt och mervärdesskatt) samt rättspraxis som aktualiseras i fall dylik verksamhet bedrivs i framförallt aktiebolagsform. I uppdraget ingår också att översiktligt även se över och jämföra alternativa driftsformer såsom exempelvis ekonomisk förening.

Allmänt om behov av omorganisation

Behovet av omorganisation

Hur en kommunal verksamhet på bästa och lämpligaste vis ska vara beskaffad har sedan länge varit en svår fråga i kommuner. Innan en omorganisation beslutas, är ett naturligt första steg att ställa sig frågan varför en omorganisering är rätt väg att gå.

Typiskt sett beror kommunala omorganisationer på att någon viss verksamhet inte möter politiska målsättningar, saknar förutsättningar för att bedriva sitt uppdrag effektivt eller att besparingar behöver göras.

Syftet med en omorganisation bör mot ovan bakgrund vara att komma till rätta med någon viss problematik som inte går att lösa i befintlig organisation. Eftersom omorganisationer ofta är både kostsamma och tidskrävande, bör det i sammanhanget noteras att effektiva avhjälpandeåtgärder många gånger kan genomföras i en befintlig organisation.

Kommuners frihet att bestämma organisering

Stor frihet för kommuner att välja driftform

Kommuner har stor frihet i att bestämma vilken driftform som är mest lämplig att bedriva viss verksamhet i. Däremot gäller att det är fullmäktiges ovillkorliga rätt att besluta om vilken driftform som en verksamhet ska bedrivas i. Om flera kommuner ska samverka i samma juridiska person krävs således likalydande fullmäktigebeslut.

När fullmäktige överlämnar en verksamhet så följer en rad skyldigheter för att överlämnandet ska överensstämma med kommunallagen. Däribland gäller att fullmäktige, vid överlämnande till aktiebolag, antar ett kommunalt ändamål, beslutar om bolagsordning, väljer styrelse, lekmannarevisor etc. För det fall att överlämnande sker till ekonomisk förening så gäller ovan i tillämpliga delar och istället för bolagsordning så är det stadgar som fullmäktige ska besluta om.

Aktiebolag

När det gäller aktiebolag som driftform är viktigt att framhålla att aktiebolag till sin natur är avsedd för affärsmässig verksamhet och med ett grundsyfte i att skapa vinst till sina aktieägare. I grunden innebär detta att verksamhet i aktiebolag som regel behöver ha en egen affär med vinstsyfte för att bl.a. kunna agera självständigt i förhållande till sin ägare. Mer konkret, om ett aktiebolag saknar en egen affär med vinstsyfte så kommer verksamheten löpande vara beroende av finansiering såsom ex. tillskott från sina ägare. Det finns dock risk att dessa tillskott bedöms skattepliktiga i bolaget, vilket behandlas närmare nedan. Det är därför viktig att överväga hur och i vilken form verksamheten ska bedrivas och finansieras innan beslut fattas om att lägga den i exempelvis aktiebolag.

Kommuners frihet att bestämma organisering (forts.)

Ekonomisk förening

När det gäller ekonomisk förening som driftform så gäller i likhet med aktiebolagsformen att den på visst sätt är anpassad för affärsmässig verksamhet och som bedrivs en skattepliktig miljö. Grundsyftet med en ekonomisk förening är att den ska främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Föreningen kan också främja andra intressen än rent ekonomiska men väsentligt är att det ekonomiska intresset dominerar. Nämnas ska också att en ekonomisk förening kräver att det är minst *tre* parter (fysiska eller juridiska personer) som vill driva verksamhet tillsammans. En ekonomisk förening såsom samarbetsform kan i och för sig vara ett lämpligt alternativ i det att det grundas på ett medlemsskap och där medlemmar kan kliva in respektive ur. Därutöver så sker medlemsantagning, ev. kapitalinsats, medlemsavgifter etc. i enlighet med stadgarna. I skattehänseende är en ekonomisk förening att i allt väsentligt att likställa med ett aktiebolag. Så vad som i övrigt i denna rapport nämns om skatteöverväganden gäller således även en ekonomisk förening.

Andra offentligrättsliga samverkansformer

Det är viktigt att framhålla att för kommuner finns det flera olika samverkansformer som inte innebär att det behöver ske ett överlämnande till en skattepliktig miljö. Kommunalförbund, som verksamheten idag bedrivs inom är en möjlighet. Vidare kan kommuner samverka genom avtal (kommunal avtalssamverkan) eller genom gemensam nämnd. Det är därför viktigt att det inför beslut görs en grundlig utredning för att bestämma vilken form som dels är mest lämplig för att uppnå samverkan men framförallt för att säkerställa att driftformen är lämplig för den verksamhet som ska bedrivas.

Finansiering av verksamheten

Tillskott inom kommunsektorn

Som tidigare nämnts så kommer verksamheten - enligt uppgift - i allt väsentligt att vara i behov av löpande finansiering från aktieägare/medlemmar i form av tillskott oavsett om den bedrivs som i ett aktiebolag eller i en ekonomisk förening.

Huvudregeln är att ett tillskott inte är en skattepliktig intäkt hos mottagande bolaget/föreningen. Denna huvudregel grundas på att när en ägare gör tillskott just i sin egenskap av ägare så är utgångspunkten att tillskottet ska kunna mottas skattefritt. Men när det kommer till kommunsektorn finns det dock fall där tillskott, från kommuner till av dem ägda bolag/föreningar, har ansetts skattepliktigt hos det mottagande bolaget/föreningen

Överföringen av medel i form av tillskott från en kommun till ett bolag kan ses som ersättning för vara eller tjänst som bolaget har tillhandahållit till kommunen - kort om moms

Ett bolaget/föreningen kan bedömas vara skattskyldig för utgående moms för erhållen betalning i form av tillskott från en kommun.

Som utgångspunkt ska utgående mervärdesskatt debiteras och betalas in till staten för skattepliktiga omsättningar av varor och tjänster inom landet som görs av en beskattningsbar person i denna egenskap. Samtliga dessa förutsättningar måste alltså vara uppfyllda för att mervärdesskatt ska betalas i Sverige. För att en vara eller tjänst ska anses vara omsatt krävs vidare att den som tillhandahåller varan/tjänsten erhåller någon form av ersättning eller motprestation från köparen.

Köparen har som huvudregel avdragsrätt för ingående moms på inköp av varor eller tjänster, under förutsättning att köparen är skattskyldig till moms och att inköpet görs i köparens skattepliktiga verksamhet. Om en kommun gör ett förvärv i sin icke skattepliktiga verksamhet har kommunen rätt till ersättning för ingående moms enligt Lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Det behöver därför klargöras om bolaget/föreningen kommer tillhandahålla någon vara eller tjänst till kommunen, för vilket från kommunen erhållet tillskott kan bedömas utgöra ersättning.

Översiktlig skattemässig analys

Kortfattad analys

Tillskott från en kommun till ett hel- eller delägt bolag utgör antingen ett aktieägartillskott, ett näringsbidrag eller ett driftbidrag. Det är själva gränsdragningen mellan de olika företeelserna som är svår att göra. Anledningen till att det är viktigt att veta vad tillskottet ska benämnas är att de skattemässigt hanteras på olika sätt hos mottagaren. Ett aktieägartillskott är normalt skattefritt, medan ett driftbidrag är skattepliktigt och ett näringsbidrag kan vara antingen eller beroende på dess användning.

Trots att det finns flera rättsfall som behandlar gränsdragningsproblematiken finns det ingen tydlig gränsdragning mellan dem. Om tillskott ska hanteras hos det mottagande bolaget som skattepliktig eller inte avgörs istället från fall till fall.

Det som går att utläsa av rättsfallen är att det vid en klassificering av tillskott läggs vikt vid om mottagarens verksamheten drivits på affärsmässiga grunder och/eller om medlen använts till nyinvesteringar. Vidare har tillskott som lämnas löpande för att täcka underskott hos mottagaren bedömts som skattepliktiga bidrag, till skillnad från tillskott som lämnas till ett bolag som inte behöver det för att bedriva sin verksamhet. I de fallen har tillskottet ansetts vara skattefritt hos mottagaren.

Utför ett bolag tjänster åt kommunen så kan det även bli tal om uttagsbeskattning om inte tjänsterna prissätts marknadsmässigt. Exempelvis så har ett bolag, som under kommunens regi arrangerade ett event för att öka turismen och stärka kommunens varumärke, blivit uttagsbeskattat då de inte tagit tillräckligt betalt för sina tjänster. Bolaget medgavs inte heller avdrag för ingående moms.

Sammanfattningsvis är det gemensamma för rättsfallen när det kommer till att avgöra hur tillskotten ska klassificeras, att en samlad bedömning görs av hur och till vad tillskottet faktiskt används. Klassificeringen styrs alltså inte av hur givaren och mottagaren väljer att benämna tillskottet.

Översiktlig skattemässig analys

Slutsats

Även om det finns stor frihet för en kommun att välja driftform för viss verksamhet så finns det många aspekter att beakta för att säkerställa att berörd verksamhet är lämplig att bedriva i viss form.

Att bolagisera en del av kommunal verksamhet måste noga övervägas både från ett civilrättsligt och ett skatterättsligt perspektiv. Aktiebolagsformen är i grunden anpassad för affärsmässig verksamhet. Detta ska emellertid inte likställas med vinstsyfte, varför det är fullt möjligt att bedriva kommunal verksamhet i aktiebolagsform.

En av de största utmaningarna är att avgöra hur en verksamhet som bedrivs i bolagsform ska finansieras. Alla transaktioner som sker mellan kommunen och bolaget måste hanteras skattemässigt från fall till fall. En verksamhet som är beroende av tillskott från kommunen för att bedriva sin verksamhet kommer med största sannolikhet behöva ta upp dessa som skattepliktig inkomst.

Av den information vi fått ta del av förstår vi det som att verksamheten som ska bedrivas i det tilltänkta bolaget sannolikt kommer vara helt beroende av tillskott från kommunen för att kunna utföras. Det innebär att löpande tillskott troligtvis kommer behöva tas upp som skattepliktig inkomst hos bolaget. Kommer bolaget också utföra tjänster åt kommunen ska dessa beaktas och prissättas enligt marknadsmässiga villkor för att undvika risken för uttagsbeskattning och förlorad rätt till avdrag för ingående moms.

För att undvika skattemässiga bedömningar och gränsdragningsproblematiken kring detta bör det istället övervägas om verksamheten kan bedrivas genom att exempelvis samverka i ett kommunalförbund, eller i en annan form som inte bedrivs i en skattepliktig miljö.

Sammanfattningsvis ska framhållas att det är möjligt för en kommun att bedriva verksamhet i bolagsform eller i ekonomisk förening, men att det medför en hel del utmaningar som behöver tas i beaktande. Är det något ni vill gå vidare med rekommenderar vi en närmare utredning och bedömning av er situation och hur ni bör hantera ovanstående problematik. Vid en sådan genomlysning bör också beaktas omfattningen av finansieringsbehovet på kort och lång sikt.

pwc.se

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt uppdrag att tillhandahålla rådgivning avseende omstrukturering. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Liunga Bygg AB och får inte lämnas ut eller göras tillgänglig för andra fysiska eller juridiska personer utan Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s/PricewaterhouseCoopers AB:s skriftliga godkännande. I avsaknad av skriftligt godkännande, tar Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB/PricewaterhouseCoopers AB inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande.

© 202 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. All rights reserved. In this document, “PwC” refers to Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB or PricewaterhouseCoopers AB which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.

§ 108

Diarienummer 2023/127 841 KS

Inrättande av turismbolag

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar ett gemensamt aktiebolag för turismverksamheten.

att bolagets aktiekapital ska uppgå till 100 000 kronor (etthundratusen kronor).

att antalet aktier ska vara 100 stycken där kommunerna äger 50 stycken vardera.

att antalet styrelseledamöter ska vara sju stycken med tre suppleanter.

att ordförande ska vara oberoende och inte väljas bland kommunernas ledamöter.

att till Borgholms kommuns ägarrepresentant väljs Ilko Corkovic.

att till firmatecknare väljs Ann Willsund, ersättare Jens Odevall.

Ärendebeskrivning

Med anledning av att Ölands kommunalförbund står inför avveckling behöver Mörbylånga kommun och Borgholms kommun fatta beslut om framtida driftsformer för de verksamheter som idag organiseras inom förbundet, däribland turismverksamheten.

Beslutsunderlag

- Organisationsform för Ölands turismorganisation 2023-05-02
- Förbundsdirektionens protokoll 2023-05-23 § 42
- Sammanfattning konsekvensanalys organisationsformer
- PwC Konsekvensanalys organisationsformer.

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Ölands kommunalförbund står inför avveckling och förbundet kommer att träda i likvidation vid årsskiftet 2023/2024. I och med det behöver respektive kommun besluta om ny driftsform för turismverksamheten.

På uppdrag från förbundets förbundsdirektion har möjliga driftsformer undersökts och förmedlats till förbundsdirektionen. Dialog har även förts mellan respektive kommuners arbetsutskott. Förslag till beslut har därefter inkommit till respektive kommun från förbundsdirektionen, som föreslår att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda ett gemensamt aktiebolag för att bedriva turismverksamheten.

Resonemang om för- och nackdelar med respektive samverkansform framgår av skrivelsen ”Organisationsformer” samt ”Sammanfattning konsekvensanalys organisationsformer”. Därutöver har även en konsultrapport från PwC beställts som beskriver konsekvenserna för de olika organisationsformerna ur ett ekonomiskt och skattemässigt perspektiv.

Det som lyfts fram i PwC:s rapport är att aktiebolag är en driftsform som är avsedd för affärsmässig verksamhet med syfte att skapa vinst. Förutsättningarna för Ölands turismorganisation att skapa en vinstdrivande verksamhet utan bidrag från kommunerna bedöms som små. Kommunerna behöver därmed vara medvetna om att en konsekvens kan bli att bolaget behöver betala skatt på erhållna driftsbidrag om bolaget genererar vinst.

En annan sak som ofta lyfts fram är ett aktiebolag bedöms generera mindre administration än t ex ett förbund. Den administration som krävs i ett kommunalt bolag kan uppfattas som mindre än i ett förbund men administrationen flyttas istället till ägarkommunerna som behöver utföra tillsyn i form av lekmannarevisorer och fullgöra kommunernas uppsiktsplikt. Totalt sett blir skillnaden liten i administration för ett kommunalt aktiebolag och ett kommunalförbund.

Det som också behöver beaktas vid bildandet av en ny organisation är uppstartskostnader för att hantera lön, ekonomi och övrig administration. Detta finns idag redan etablerat i förbundet men vid bildandet av ett aktiebolag uppskattas dessa uppgå till cirka 750 000 kronor. Det kan eventuellt bli en lägre kostnad om tjänsten köps av en redovisningsbyrå istället för av ägarkommunerna. I övrigt behöver befintliga avtal i förbundet flyttas över till det nybildade aktiebolaget.

Enligt förbundsdirektionens förslag ska ett aktiebolag bildas för att bedriva turismverksamheten. Aktiekapitalet föreslås uppgå till 100 000 kronor och ett tillskott på 900 000 kronor till fritt eget kapital för att säkerställa att bolaget kan betala uppstartskostnaderna. Antalet aktier föreslås bli 100 stycken där kommunerna äger 50% vardera.

Antalet styrelseledamöter föreslås uppgå till sju stycken där kommunerna tillsätter fyra platser och näringslivet tre platser. Antalet suppleanter föreslås uppgå till tre stycken. Ordförande ska vara oberoende och inte väljas bland kommunernas ledamöter. En interimsstyrelse under bolagets bildande föreslås uppgå till sex stycken ledamöter från kommunerna. Ett förslag till bolagsordning finns framtagen och behöver beslutas innan ett lagerbolag kan köpas.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Alternativa förslag till beslut framgår av förvaltningens överväganden.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Yrkande

Sara Kånåhols (V) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- Samtliga nämnder
- Ekonomi

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/127 841-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Bolagsordning för Destination Öland AB

Förslag till beslut

kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

att Bolagsordning för Destination Öland AB antas.

Ärendebeskrivning

Enligt aktiebolagslagen ska varje bolag ha en bolagsordning. För att kunna bilda ett turismbolag behöver därmed en bolagsordning antas av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023
Bolagsordning för Destination Öland AB

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Förvaltningen har tagit fram ett förslag på bolagsordning som följer de krav som aktiebolagslagen och bolagsverket ställer. Förslaget är också i linje med övriga bolagsordningar inom Mörbylånga och Borgholms kommuners bolag.

Huvudförslaget är att bolagets firma är Destination Öland AB med säte i Färjestaden, Kalmar län. Bolagets verksamhet är i likhet med vad som framgår av förbundsordningen i Ölands kommunalförbund; Bolaget ska i samverkan med näringslivet utveckla, profilera och marknadsföra Öland som besöksmål. Vidare ska bolaget bedriva turistbyråverksamhet.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Om inte bolagsverket godkänner förslaget på firma ”Destination Öland AB” är alternativ 2; Visit Öland AB och alternativ 3; Ölands turistbolag AB. Vid ansökan måste alltid tre alternativ anges.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Beslutet skickas till

Bolagsverket

Jens Odevall
Kommunchef

Bolagsordning för Destination Öland AB

Fastställd av:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum inkl. ev. §:	2023-XX-XX
Dokumentansvarig:	Kommunkansliet
Dokumentet gäller för:	Destination Öland AB
Dokumentet gäller från och med:	2023-09-xx
Dokumentet gäller till och med:	Tillsvidare
Ev. dokumentkoppling:	
Dnr:	KS 2023/000252

Bolagsordning för Destination Öland AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Destination Öland AB

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Färjestaden, Mörbylånga kommun, Kalmar län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget ska i samverkan med näringslivet utveckla, profilera och marknadsföra Öland som besöksmål. Vidare kan bolaget tillhandahålla tjänster inom marknadsföring, kommunikation och företagsutveckling samt bedriva turistbyråverksamhet och därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Ändamål med bolagets verksamhet

Syftet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip driva verksamhet för att utveckla besöksmålet Öland. Ändamålet med verksamheten är att Öland ska bli ännu attraktivare som besöksmål och vara en attraktiv plats att bo, verka och leva i. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer och därmed präglas av konkurrensneutralitet. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Mörbylånga och Borgholms kommun.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Mörbylånga och Borgholms kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst etthundratusen (100 000) kronor och högst fyrahundratusen (400 000) kronor.

§ 7 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst ett hundra (100) och högst fyra hundra (400), aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst tre (3) ledamöter och högst sju (7) ledamöter med högst tre (3) suppleanter.

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Mörbylånga och Borgholms kommun för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Verkställande direktör ska tillsättas av styrelsen i bolaget och får inte vara styrelseledamot.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses lekmannarevisorer med ersättare och ett registrerat revisionsbolag. Respektive kommunfullmäktige ska utse en lekmannarevisor med ersättare från sin kommun för samma mandatperiod som gäller för bolagets styrelse. Val av lekmannarevisor och ersättare fastställs av bolagets årsstämma. Bolagsstämman utser ett registrerat revisionsbolag.

§ 10 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev eller e-post till ägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 11 Utomståendes närvarorätt vid bolagsstämman

Allmänheten har rätt att närvara vid bolagsstämman.

§ 12 Ärenden på årsstämma

På årsstämma ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av justerare
5. Prövning av om stämman blivit behörigt sammankallad
6. Godkännande av dagordning
7. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorernas granskningsrapport
8. Beslut om
   a) Fastställande av resultat- och balansräkning
   b) Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
   c) Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
9. Val av styrelse
10. Val av styrelseordförande
11. Val av revisionsbolag
12. Fastställande av kommunfullmäktiges val av lekmannarevisorer och ersättare
13. Fastställande av arvoden till styrelsen och revisorerna
14. Annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

§ 13 Bolagsstämmans kompetens

Bolaget skall bereda kommunfullmäktige i Mörbylånga och Borgholms kommun möjlighet att ta ställning och möjlighet att yttra sig innan beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

Bolaget får inte förvärva aktier, andelar, bilda dotterföretag, ändra aktiekapitalet eller ingå fusion utan kommunfullmäktiges medgivande. Bolaget får inte heller köpa eller sälja fast egendom utan kommunfullmäktiges medgivande.

§ 14 Räkenskapsår

Kalenderår ska utgöra räkenskapsår för bolaget.

§ 15 Firmateckning

Styrelsen får ej bemyndiga annan än styrelseledamot eller verkställande direktör att teckna firma för bolaget.

§16 Hembud

Om aktier har övergått till en person som inte tidigare ägde aktier i aktiebolaget ska övriga aktieägare ha rätt att lösa aktierna. Den nya aktieägaren ska genast anmäla övergången till aktiebolagets styrelse. Anmälan ska göras skriftligt och visa hur övergången har gått till. Styrelsen ska genast skicka ett skriftligt meddelande om erbjudandet till de övriga aktieägarna som aktiebolaget vet postadresserna till.

Den som vill lösa aktier måste skriftligen meddela styrelsen senast inom två månader räknat från anmälan. Det ska vara möjligt att lösa ett färre antal aktier än vad som ingår i erbjudandet.

Om flera som har rätt att lösa aktierna anmäler sig ska alla aktier, så långt det är möjligt, delas mellan dem i förhållande till det antal aktier som de äger i aktiebolaget. Resterande aktier ska delas genom en lottning som ska göras av styrelsen. Om någon som har rätt att lösa aktierna begär det ska lottningen göras av notarius publicus.

Har övergången skett mot ersättning ska lösenbeloppet motsvara ersättningen, om det inte finns särskilda skäl för något annat. De lösta aktierna ska betalas inom en månad räknat från när priset blev bestämt.

Talan i en fråga om hembud måste väckas inom två månader räknat från den dag då den som vill lösa aktierna anmälde det.

§ 17 Förköpsrätt

Den som avser att överlåta aktie till annan aktieägare i bolaget, eller till någon som inte är aktieägare i bolaget, ska genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse erbjuda övriga aktieägare att köpa aktien. Av anmälan ska framgå de villkor som gäller för förköpet.

Erbjudandet om förköp kan bara utnyttjas för alla de aktier som erbjudandet omfattar.

När aktie har anmälts till förköp ska styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje förköpsberättigad med anmodan till den som önskar begagna sig av förköpsrätten att skriftligen framställa förköpsanspråk hos bolagets styrelse inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsen om förköpserbjudandet.

Skulle flera förköpsberättigade anmäla sig, ska företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning av bolagets styrelse eller, om någon förköpsberättigad begär det, av notarius publicus. Om flera aktier erbjudits ska aktierna, så långt det är möjligt, fördelas i proportion till tidigare innehav mellan dem som framställt förköpsanspråk.

Talan i en fråga om förköp måste väckas inom två månader från den dag då den som ville utöva förköpsrätt anmälde detta till bolagets styrelse.

Aktie som förköps ska betalas inom en månad från den tidpunkt då priset blev bestämt.

§ 18 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Mörbylånga och Borgholms kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 19 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Mörbylånga och Borgholms kommun.

§ 110

Diarienummer 2023/127 841 KS

Val av interimstyrelse i turismbolag

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att utse nedanstående personer till interimstyrelseledamöter i turismbolaget från och med konstituerade bolagsstämma fram till dess att ny styrelse väljs.

Matilda Wärenfalk (S)
Torget 1
386 50 Mörbylånga

Ilko Corkovic (S)
Almvägen 3
387 35 Borgholm

Anna-Kajsa Arnesson (C)
Hagby 126
386 96 Färjestaden

Staffan Larsson (C)
Sandbacksvägen 19
387 75 Byxelkrok

Ulrik Brandén (M)
Kyrkbyn 118
386 51 Mörbylånga

Carl Malgerud (M)
Östra Bergklintsvägen 12
387 36 Borgholm

att till ordförande i interimstyrelsen väljs Matilda Wärenfalk.

Ärendebeskrivning

I samband med bildandet av ett nytt aktiebolag för turismverksamheten på Öland behöver en styrelse till bolaget väljas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst tre ledamöter och högst sju med högst sju suppleanter. I underlaget till beslut för bildandet av ett turismbolag anges att styrelsen ska bestå av sju ledamöter med tre suppleanter. Fyra av ledamöterna ska förordas från ägarkommunerna och tre från näringslivet.

Under bildandet och uppstarten av bolaget är förslaget att välja en interimstyrelse bestående av sex ledamöter från kommunerna. Ledamöterna är medlemmarna i respektive

kommunstyrelses arbetsutskott. När bolaget har etablerats och verksamhet flyttats till bolaget väljs en ny styrelse.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Inga alternativa förslag till beslut finns.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Beslutet skickas till

- Valda
- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- HR-avdelningen
- Ekonomiavdelningen

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/127 841-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Val av interimstyrelseledamöter i Destination Öland AB

Förslag till beslut

kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

att utse nedanstående personer till interimstyrelseledamöter i Destination Öland AB från och med konstituerade bolagsstämma fram till dess att ny styrelse väljs.

Matilda Wärenfalk (S)
Torget 1
386 50 Mörbylånga

Ilko Corkovic (S)
Almvägen 3
387 35 Borgholm

Anna-Kajsa Arnesson
Hagby 126
386 96 Färjestaden

Staffan Larsson
Sandbacksvägen 19
387 75 Byxelkrok

Ulrik Brandén (M)
Kyrkbyn 118
386 51 Mörbylånga

Carl Malgerud
Östra Bergklintsvägen 12
387 36 Borgholm

att till ordförande i interimstyrelsen väljs Matilda Wärenfalk.

Ärendebeskrivning

I samband med bildandet av ett nytt aktiebolag för turismverksamheten på Öland behöver en styrelse till bolaget väljas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst tre ledamöter och högst sju med högst sju suppleanter. I underlaget till beslut för bildandet av ett turismbolag anges att styrelsen ska bestå av sju ledamöter med tre suppleanter. Fyra av ledamöterna ska förordas från ägarkommunerna och tre från näringslivet.

Under bildandet och uppstarten av bolaget är förslaget att välja en interimstyrelse bestående av sex ledamöter från kommunerna. Ledamöterna är medlemmarna i respektive

kommunstyrelses arbetsutskott. När bolaget har etablerats och verksamhet flyttats till bolaget väljs en ny styrelse.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Inga alternativa förslag till beslut finns.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Beslutet skickas till

Valda
Ölands kommunalförbund
Mörbylånga kommun
HR-avdelningen
Ekonomiavdelningen

Jens Odevall
Kommunchef

§ 111

Diarienummer 2023/127 841 KS

Val av lekmannarevisor och ersättare för turismbolag

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att utse nedanstående lekmannarevisorer i det nya turismbolaget för mandatperioden 2023-2026.

Revisor	**Ersättare**
Jan-Olof Olsson (M)	Eva Flyckt (S)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor med ersättare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor.

Lekmannarevisor utses i gruppen valda revisorer i kommunen. Borgholms kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget och Mörbylånga kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget. Förslaget är att välja samma lekmannarevisor som i kommunens övriga bolag.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Inga alternativa förslag till beslut finns.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Dagens sammanträde

Marcel van Luijn (M) lyfter att en ändring behöver göras i beslutet för ärendet vad gäller att-satserna. Att-satserna ska justeras så att det utses lekmannarevisorer och ersättare för det nya turismbolaget. Kommunstyrelsen är enig om justeringen.

Beslutet skickas till

- Valda lekmannarevisorer
- HR-avdelningen

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/127 841-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Val av lekmannarevisor och ersättare för Destination Öland AB

Förslag till beslut

kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

att Utse nedanstående lekmannarevisorer i Destination Öland AB för mandatperioden 2023-2026.

Revisor	**Ersättare**
Jan-Olof Olsson (M)	Eva Flyckt (S)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2023

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Enligt kommunallagen ska en kommun som överlämnar skötseln av en kommunal angelägenhet till hel- och delägda bolag utse en lekmannarevisor.

Lekmannarevisor utses i gruppen valda revisorer i kommunen. Borgholms kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget och Mörbylånga kommun utser en lekmannarevisor med ersättare i bolaget. Förslaget är att välja samma lekmannarevisor som i kommunens övriga bolag.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Inga alternativa förslag till beslut finns.

Konsekvensanalys

Beslutet bedöms inte utgöra någon påverkan för de nämnda perspektiven.

Beslutet skickas till

Valda lekmannarevisorer
HR-avdelningen

Jens Odevall
Kommunchef

§ 112

Diarienummer 2023/128 808 KS

Ny organisationsform för IT-verksamheten

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för IT-verksamhet.

att Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholms kommuns organisation.

Ärendebeskrivning

Med anledning av att Ölands kommunalförbund står inför avveckling behöver Mörbylånga kommun och Borgholms kommun fatta beslut om framtida driftsformer för de verksamheter som idag organiseras inom förbundet, däribland verksamheten för drift av IT.

Beslutsunderlag

- Organisationsform för IT samverkan 2023-05-02
- Förbundsdirektionens protokoll den 24 mars 2023 § 29
- Reglemente för Ölands IT-nämnd slutversion

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Ölands kommunalförbund står inför avveckling och förbundet kommer att träda i likvidation vid årsskiftet 2023/2024. I och med det behöver respektive kommun besluta om ny driftsform för IT-verksamheten.

På uppdrag från förbundets förbundsdirektion har möjliga driftsformer undersökts och förmedlats till förbundsdirektionen. Dialog har även förts mellan respektive kommuners arbetsutskott. Förslag till beslut har därefter inkommit till respektive kommun från förbundsdirektionen, som föreslår att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda en gemensam nämnd för IT-verksamheten. Förbundsdirektionen föreslår vidare att Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholms kommuns organisation.

Kommunerna står inför valet att ta tillbaka IT-driften till respektive organisation, eller att fatta beslut om ny lämplig form för samarbete. Då både Mörbylånga kommuns och Borgholms kommuns intentioner är att fortsätta samarbetet kring IT-verksamheten finns följande

alternativ enligt 9 kap. Kommunallagen: avtalssamverkan, kommunalförbund eller gemensam nämnd med en värdkommun.

Resonemang om för- och nackdelar med respektive samverkansform framgår av skrivelsen ”Organisationsformer”. Vad det gäller avtalssamverkan finns det goda möjligheter att skapa en robust organisation där vi kan nyttja resurser mer effektivt. Nackdel som lyfts fram är att respektive kommun behöver dela upp medarbetare då det behöver finnas två organisationer. Kommunalförbundets fördel är att vi kan fortsätta driften i den form som redan finns uppbyggd. Nackdelen är att det finns en administrativ överbyggnad som är svår att motivera. Avseende gemensam nämnd finns möjligheten att effektivisera samarbetet och samtidigt minska den administrativa överbyggnaden. Den nackdel som lyfts fram är att det krävs ett val avseende värdskap.

För att nå ett effektivt samarbete med minskad administrativ överbyggnad förordar förvaltningen, liksom förbundsdirektionen, att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för IT-verksamhet.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Alternativa förslag till beslut framgår av förvaltningens överväganden.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Yrkande

Linda Hedlund (C), Sara Kånåhols (V) och Carl Malgerud (M) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- Ekonomi

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/128 808-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse – Ny organisationsform för IT-verksamheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för IT-verksamhet.

att Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholms kommuns organisation.

Ärendebeskrivning

Med anledning av att Ölands kommunalförbund står inför avveckling behöver Mörbylånga kommun och Borgholms kommun fatta beslut om framtida driftsformer för de verksamheter som idag organiseras inom förbundet, däribland verksamheten för drift av IT.

Beslutsunderlag

- Organisationsform för IT samverkan 2023-05-02
- Förbundsdirektionens protokoll den 24 mars 2023 § 29
- Reglemente för Ölands IT-nämnd slutversion

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Ölands kommunalförbund står inför avveckling och förbundet kommer att träda i likvidation vid årsskiftet 2023/2024. I och med det behöver respektive kommun besluta om ny driftsform för IT-verksamheten.

På uppdrag från förbundets förbundsdirektion har möjliga driftsformer undersökts och förmedlats till förbundsdirektionen. Dialog har även förts mellan respektive kommuners arbetsutskott. Förslag till beslut har därefter inkommit till respektive kommun från förbundsdirektionen, som föreslår att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda en gemensam nämnd för IT-verksamheten. Förbundsdirektionen föreslår vidare att Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholms kommuns organisation.

Kommunerna står inför valet att ta tillbaka IT-driften till respektive organisation, eller att fatta beslut om ny lämplig form för samarbete. Då både Mörbylånga kommuns och Borgholms kommuns intentioner är att fortsätta samarbetet kring IT-verksamheten finns följande

alternativ enligt 9 kap. Kommunallagen: avtalssamverkan, kommunalförbund eller gemensam nämnd med en värdkommun.

Resonemang om för- och nackdelar med respektive samverkansform framgår av skrivelsen ”Organisationsformer”. Vad det gäller avtalssamverkan finns det goda möjligheter att skapa en robust organisation där vi kan nyttja resurser mer effektivt. Nackdel som lyfts fram är att respektive kommun behöver dela upp medarbetare då det behöver finnas två organisationer. Kommunalförbundets fördel är att vi kan fortsätta driften i den form som redan finns uppbyggd. Nackdelen är att det finns en administrativ överbyggnad som är svår att motivera. Avseende gemensam nämnd finns möjligheten att effektivisera samarbetet och samtidigt minska den administrativa överbyggnaden. Den nackdel som lyfts fram är att det krävs ett val avseende värdskap.

För att nå ett effektivt samarbete med minskad administrativ överbyggnad förordar förvaltningen, liksom förbundsdirektionen, att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för IT-verksamhet.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Alternativa förslag till beslut framgår av förvaltningens överväganden.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Beslutet skickas till

- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- Ekonomi

Jens Odevall
Kommunchef

Organisationsform för IT samverkan

Direktionen gav uppdrag vid sitt möte i mars att undersöka vidare vilka möjliga vägar till IT samverkan mellan Borgholms kommun och Mörbylånga kommun som finns. Vidare gavs uppdrag att ha dialog med medarbetarna inom nuvarande IT organisation samt ta en kontakt med Kalmar kommun för att höra deras intresse av vidare samverkan.

Utifrån dialog mellan respektive kommuns arbetsutskott föreslås att IT samverkan sker genom en gemensam nämnd och där Borgholms kommun är värdkommun. Samverkan ska gälla för driftverksamheten av IT.

Ölands kommunalförbunds förbundsdirektions förslag till beslut:

1. Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för drift av IT.
2. Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholm kommuns organisation.

Med anledning av ovanstående beslut ges följande uppdrag:

Styrgruppen får i uppdrag att:

- Genomföra en nulägesanalys gällande IT säkerhet och ta fram ett önskat läge för säkerhetsnivån. Dessa dokument ska leda fram till en kravspecifikation.

- Arbeta fram underlag vad gäller reglemente och avtal inför beslut i respektive kommun.

POSTADRESS ÖLANDS KOMMUNALFÖRBUND, TROLLHÄTTEVÄGEN 4, 386 80 MÖRBYLÅNGA
BESÖKSADRESS STORGATAN 1, BORGHOLM TEL 0485-887 04 FAX 0485-129 35
E-POST jeurgen.samuelsson@oland.se WEBB www.olandskommunalforbund.se

Organisationsformer

- **Avtalssamverkan.**
  Genom avtalssamverkan kan en kommun eller en region överlåta utförandet av sina uppgifter till en annan kommun eller en annan region. Att förenkla möjligheterna till kommunal samverkan och extern delegering är ett viktigt led i att ge kommuner och regioner goda förutsättningar att möta dagens och framtida utmaningar.
  Det finns möjligheter enligt kommunallagen men LOU begränsar oss förutom tillsyyn och prövning samt inom socialtjänsten.
  För en samverkan inom IT krävs att vi organisera oss enligt ovan förslag
  Fördelar:
  Förutsättningar är större att vi skapar en robustare organisation med mindre sårbarhet och där vi kan nyttja resurserna mer effektivt
  Nackdelar:
  Vi behöver dela upp medarbetarna och man blir trots allt i 2 olika organisationer
- **Kommunalförbund**
  Kommunalförbund kan bildas mellan kommuner och regioner. Medlemmarna överlämnar kommunal verksamhet till förbundet. Kommunalförbundet är en egen offentligrättslig juridisk person med egen rättskapacitet, fristående från medlemmarna, ofta sägs kommunalförbundet vara en slags specialkommun.

  Organisatoriskt är ett kommunalförbund uppbyggt på i princip samma sätt som en kommun eller en region. Det finns kommunalförbund med eget fullmäktige och kommunalförbund med direktion. I varje kommunalförbund ska det finnas en förbundsordning. Varje medlem ska vara representerad i förbundets fullmäktige eller direktion.

  Fördelar:
  Kan fortsätta så som nu. Skapar ett lugn i organisationen
  Nackdelar:
  Administrativ överbyggnad som är svår att motivera
- **Gemensam nämnd med en värdkommun**
  En gemensam nämnd bildas mellan två eller flera kommuner eller regioner och kan fullgöra uppgifter avseende all kommunal verksamhet. Den gemensamma nämnden ingår i en av de samverkande kommunernas eller regionernas politiska organisation.

Uppgifterna för nämnden ska preciseras i en överenskommelse och det ska också finnas ett reglemente för nämnden. Varje samverkande kommun eller region ska vara representerad i styrelsen.

Fördelar:
Smidigt sätt att jobba effektivare tillsammans. Fördel att man kan lägga in fler verksamheter att samarbeta kring och då ha olika värdskap
Nackdelar
Krävs ett val om värdskap

IT organisation

Kategori	Antal	Anställd hos
Driftspersonal:	x	Borgholm
Driftspersonal	x	Mörbylånga
Systemtekniker	x	Borgholm
Systemtekniker	x	Mörbylånga
(antalet tjänster beror på antalet medarbetare/verksamheter)		
Verksamhetsutvecklare	1	Borgholm
Verksamhetsutvecklare	1	Mörbylånga
Administratör	0,5	Mörbylånga eller Borgholm
IT chef	0,5	Borgholm
IT chef	0,5	Mörbylånga

Kräver en samordnande arbetsledare som jobbar tvärs kommunerna

Arbetsuppgifter driftspersonal (IT-tekniker): Helpdesk, applikationssupport, installera datorer, chromebooks, surfplattor och telefon, utskriftssupport, nätverksinkoppling, leveranser, kontohantering, grupphantering, inköp, telefoni support
Arbetsuppgifter systemtekniker: IT-infrastruktur (servrar lagring, backup, virtualisering, nätverk, IT-säkerhet), ansvar för klient- och applikationsinstallation, driftansvariga för verksamhetssystem, fysisk miljö kring datacenter (kyla, ventilation, UPS, reservkraft och brandsläckning), molntjänster (M365 och Google)
Arbetsuppgifter verksamhetsutvecklare: utvärdering av verksamhetssystem, utveckling av tjänster i befintliga system (e-tjänsteplattformar, processhanteringssystem, integrationer och robotplattformar), hjälpa verksamheterna utnyttja systemen och IT i sin vardag
Arbetsuppgifter IT chef: Ansvarig för verksamheten, leder och fördelar arbetet. Strategisk planering och upphandlingsansvarig
Administratör: Administration kring skrivare och kopiatorer, ekonomi och lagerhantering.

§ 29

Rapport – Alternativa framtida lösningar av IT-organisation

Förbundsdirektör Ann Willsund och bitr. förbundsdirektör Jens Odevall informerar om tre möjliga alternativ till samarbete: avtalssamverkan, gemensam nämnd eller kommunalförbund. De presenterar även för- och nackdelar med respektive förslag.

Direktionen diskuterar utifrån alternativen och enas om att det är viktigt att hitta en effektiv organisation för IT-verksamheten. Direktionen ser positivt på ett fortsatt samarbete genom en gemensam nämnd.

De båda förbundsdirektörerna kommer att träffa personalgruppen inom IT-verksamheten för att få deras syn på saken innan beslut fattas.

I samband med diskussionen avseende fortsatt samarbete i form av gemensam nämnd uppkommer frågan om fråga ska ställas till Kalmar kommun hur de ställer sig till ett samarbete i form av gemensam nämnd. Delar av direktionen är för att frågan ställs och andra anser att det inte är lämpligt.

Ordförande Matilda Wärenfalk sammanfattar diskussionen och anger att det kommer att bokas in en träff med personalgruppen inom IT-verksamheten samt att förbundsdirektörerna får i uppgift att kontakta Kalmar kommun för att höra om intresse för en gemensam nämnd för IT.

Ilko Corkovic motsätter sig sammanfattningen och anger att direktionen inte är enig om att fråga om intresse för gemensam nämnd ska ställas till Kalmar kommun. Ilko Corkovic yrkar att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun på egen hand ska titta vidare på alternativet gemensam nämnd. Ilko Corkovic begär votering.

Följande propositionsordning godkänns:
Ja-röst för ordförandens förslag till uppdrag
Nej-röst för yrkande från Ilko Corkovic.

Omröstningsresultat:

JA	NEJ
Matilda Wärenfalk	Ilko Corkovic
Sofia Wermelin	Staffan Larsson
Liv Stjärnlöv	
Marcel van Luijn	

§ 29 (forts)

Uppdrag

Förbundsdirektörerna får i uppgift att kontakta Kalmar kommun för att höra om det finns intresse för en gemensam nämnd för IT.

Reservation

Ilko Corkovic och Staffan Larsson reserverar sig skriftligen.

"I ärendets beredning redovisas tre olika alternativ för hur Borgholm och Mörbylånga kan organisera sitt framtida IT-samarbete. Det är anmärkningsvärt att direktionens ordförande vid sittande möte föreslår ett fjärde alternativ som innebär samarbete med ytterligare en kommun, Kalmar kommun.

Det framkom vid det aktuella mötet att det finns en oro bland personalen på IT. Att i det läget komma med ett ytterligare alternativ torde inte minska oron, snarare tvärtom. ÖKF hamnar på nytt i ett beredningsläge som kräver resurser och tid.

Vi förespråkar fortsatt samarbete mellan våra kommuner. När vårt nya samarbete är etablerat kan vi initiera samarbetsdiskussioner med nya parter. För oss är det viktigt att vi i samband med avvecklingen av verksamheten inom ÖKF minimerar oron hos personalen och inte fördröjer processen."

Informationen läggs till handlingarna.

§ 41

Ny organisationsform för IT-verksamheten

Förbundsdirektör Ann Willsund föredrar ärendet om ny organisationsform för IT-verksamheten.

Direktionen gav i uppdrag vid sammanträdet i mars att undersöka vidare vilka möjliga vägar till IT-samverkan som finns mellan Borgholms kommun och Mörbylånga kommun. Utifrån dialog mellan respektive kommuns arbetsutskott föreslås att IT-samverkan ska ske genom gemensam nämnd där Borgholms kommun är värdkommun.

Beslutsunderlag

Organisationsform för IT-samverkan den 2 maj 2023.
Protokoll Förbundsdirektionen den 24 mars 2023 § 29.
Sammanställning organisationsformer den 21 mars 2023.

Beslut

1. Uppdra till styrgruppen att genomföra en nulägesanalys gällande IT-säkerhet och ta fram ett önskat läge för säkerhetsnivån.
2. Uppdra till styrgruppen att arbeta fram underlag vad gäller reglemente och avtal inför beslut i respektive kommun.

Förbundsdirektionens förslag till beslut

1. Mörbylånga kommun och Borgholms kommun bildar en gemensam nämnd för drift av IT-verksamhet.
2. Borgholms kommun ska vara värdkommun för den gemensamma nämnden som ska ingå i Borgholms kommuns organisation.

Expedieras till:
Mörbylånga kommun
Borgholms kommun

Reglemente för Ölands IT-nämnd

Borgholms kommun och Mörbylånga kommun har i särskilt avtal kommit överens om att från och med den 1 januari 2024 inrätta en gemensam nämnd inom verksamhetsområdet IT. Nämnden benämns Ölands IT-nämnd (nedan kallad nämnden).

Borgholms kommun är värdkommun för nämnden. Nämnden ingår i värdkommunens organisation.

För nämnden gäller utöver vad som följer i lag detta reglemente, Borgholms kommuns reglemente med allmänna bestämmelser för nämnder i tillämpliga delar samt mellan de samverkande kommunerna ingångna avtal.

§ 1 Allmänt om IT-nämndens ändamål och uppgifter

Nämndens syfte är att tillhandahålla organisering och styrning av IT-verksamhet för ändamålsenlig IT-användning och digitalisering för verksamheterna i medlemskommunerna och dess kommunala bolag. Med IT-verksamhet avses, som en helhet, drift av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.

Nämnden kan medverka i medlemskommunernas digitala utvecklingsarbete samt stödja samordning av verksamhetsutvecklingsinsatser som är IT-relaterade.

Nämnden ska möjliggöra för kommunerna att arbeta i en samverkanskultur för att få mer effektiva och/eller innovativa lösningar för såväl kärnverksamheterna som för IT-verksamheten.

Nämnden har även möjlighet att tillhandahålla drift, support och förvaltning av system och nätverksmiljö i de kommunalförbund i vilka någon medlemskommun ingår.

Verksamheten ska bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Nämnden får väcka ärende hos kommunfullmäktige i respektive medlemskommun. Nämnden ska inom sitt förvaltningsområde avge de yttranden och lämna de upplysningar som kan begäras av fullmäktige, kommunstyrelsen och respektive kommuners övriga nämnder. Nämnden får begära yttranden och upplysningar från övriga nämnder om det behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter.

Nämnden utövar de befogenheter och skyldigheter som annars ankommer på enskild medlemskommun enligt vad som anges i upprättat reglemente.

§ 2 IT-nämndens uppdrag

I enlighet med beslutade mål, riktlinjer och ekonomiska ramar ansvarar nämnden för att:

- Utvärdera befintlig och framtida användning av IT i medlemskommunernas verksamheter.
- Tillhandahålla drift och utveckling av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.
- Styra IT-verksamheten för att säkerställa att stödet svarar mot verksamheternas behov.
- Följa utvecklingen inom nämndens ansvarsområde.
- Vara stöd i kommunernas digitala utveckling vid behov.
- Vara stöd för verksamheterna vid upphandling av förvaltningsspecifika IT-produkter och IT-tjänster, inklusive produkt- och modellval vid behov.
- Vara stöd för förvaltningar vid IT/digitaliseringsprojekt och andra utvecklingsprojekt vid behov.
- Delta i respektive kommuns planering där frågor inom nämndens område berörs.
- Besluta om styrdokument inom nämndens ansvarsområde samt styrdokument som även är bindande för övriga organisationer inom kommunkoncernerna.

Nämndens uppdrag omfattar att hantera driftsstörningar i verksamhetssystem som beror på serverfel eller fel i kommunikationssystem. IT-verksamheten ska vara verksamheterna behjälplig i kommunikationen med systemleverantör då fel uppstår i verksamhetssystem.

Ansvaret för kommunernas förvaltning inklusive exempelvis krisberedskap, informationssäkerhet samt den digitala utvecklingen åligger i sin helhet respektive kommun. Nämnden ska vid behov ta fram beslutsunderlag och medverka i dessa frågor.

Nämnden har ansvar att se till att IT-säkerheten upprätthålls. Då kravet på säkerhetsnivå varierar kan också säkerhetsnivån variera mellan olika typer av verksamheter. Respektive kommun beslutar på egen hand vad som är korrekt säkerhetsnivå för IT-säkerheten i dess verksamheter. Nämnden ansvarar för den tekniska och produktmässiga säkerheten som är ett stöd för kommunernas förvaltningsarbete. Vidare ansvarar nämnden för att upprätta gemensamma lösningar som stöd vid allvarlig samhällsstörning.

Hantering och lagring av personuppgifter regleras i separata överenskommelser mellan nämnden och de personuppgiftsansvariga vars personuppgifter den behandlar.

§ 3 Mandatperiod

Nämndens mandatperiod ska vara den 1 januari 2024 till den 31 december 2026, därefter fyra år med början den 1 januari året efter att den tidigare mandatperioden upphört.

§ 4 Budget, verksamhetsplan och utvärdering

Nämnden har att budgetera, planera och utvärdera sin verksamhet i enlighet med de ekonomiska styrprinciper som kommunfullmäktige i värdkommunen har fastställt.

§ 5 Arbetsgivaransvar

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun är anställande nämnd för IT-nämndens personal. Innan verksamhetschef tillsätts ska kommunstyrelsen i Borgholms kommun samråda med IT-nämnden och den referensgrupp som avses i § 12 i avtalet om gemensam nämnd.

§ 6 Sammanträden

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden sammanträder i värdkommunen om inte nämnden själv bestämmer annat.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det, eller om ordförande anser att det behövs.

Nämnden får hålla möten där ledamöterna är närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Ordföranden avgör om deltagande kan ske på distans.

§ 7 Nämndens sammansättning

Nämnden ska bestå av sex ledamöter och sex ersättare. Mörbylånga kommun utser tre ledamöter och tre ersättare. Borgholms kommun utser tre ledamöter och tre ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande. Presidiet utses av värdkommunens kommunfullmäktige bland dem som valts till att ingå i nämnden. Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet ska växla mellan kommunerna genom val vartannat år. Ordförande har utslagsröst.

§ 8 Beslutsförhet och ersättarnas tjänstgöring

För beslutsförhet krävs att minst tre ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare, i första hand från den kommun som valt ledamoten, tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts och jäv inte längre föreligger.

Ersättare har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde även när de inte tjänstgör och att få sin mening antecknad i protokollet.

§ 9 Ersättare för ordförande

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldsta ledamoten ordförandes uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, ersätts ordförande enligt ovan tills kommunfullmäktige utsett annan ledamot att vara ersättare för ordföranden.

Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 10 Anmälan av förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del av sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekretariat.

§ 11 Kallelse

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare, kommunkansliet i respektive kommun samt annan som får närvara på sammanträdet, senast sju dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldsta ledamoten göra det.

§ 12 Justering och anslag av protokoll m.m.

Nämndens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den. Nämndens protokoll ska anslås på var och en av kommunernas anslagstavlor. Protokollet ska tillställas nämndens ledamöter och ersättare samt kommunkansliet i respektive kommun. Nämndens ordförande avgör vilka som därutöver ska tillställas protokollet.

§ 13 Reservation

En ledamot som har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera sin reservation ska göra detta skriftligt. Motiveringen ska lämnas innan protokollet har justerats.

§ 14 Närvarorätt

IT-chefen, eller den som denne utser, är föredragande av ärenden vid nämndens möten.

Kommundirektörerna i respektive kommun, eller den kommundirektören utser, har rätt att närvara vid nämndens sammanträden, då med rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Nämnden kan medge att andra anställda får närvara vid sammanträden.

§ 15 Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, IT-chefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

§ 16 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall av denne av vice ordförande och kontrasigneras vid behov av anställd som nämnden bestämmer.

§ 17 Delegation av beslutanderätt

För att få en effektiv hantering av ärenden kan ärenden som inte omfattas av delegationsförbud enligt kommunallagen delegeras till ledamöter och ersättare i nämnden, presidiet eller till anställda i någon av de ingående kommunerna.

§ 18 Ersättning till förtroendevalda

Nämndens ledamöter och ersättare har enligt lag rätt till arvode och andra ekonomiska förmåner från den kommun som valt dem.

§ 19 Revision

Nämnden ska granskas av var och en av samverkande kommunernas revisorer.

Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i respektive kommun.

Det är bara fullmäktige i den kommun som valt personen i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

§ 20 Personuppgiftsansvarig

Nämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen (GDPR), för de behandlingar av personuppgifter som utförs inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden kan också vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd eller organisation eller gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med en annan nämnd eller organisation, varvid de inbördes förhållandena ska regleras.

Vid ett biträdesförhållande ska den personuppgiftsansvariga nämnden, om den är en del av Borgholms kommun, ge instruktioner om behandlingen till Ölands IT-nämnd. Om den personuppgiftsansvarige inte är en nämnd inom Borgholms kommun ska ett personuppgiftsbiträdesavtal tecknas som också ska innehålla instruktioner till Ölands IT-nämnd. Ölands IT-nämnd ska bistå den personuppgiftsansvarige i arbetet med instruktionen.

Om gemensamt personuppgiftsansvar förekommer ska fördelningen av ansvar regleras mellan parterna, bland annat vad gäller den registrerades rättigheter och tillhandahållande av information till den registrerade. Ölands IT-nämnd ska ta initiativ till att ansvaret regleras och att detta dokumenteras.

Nämnden ska utse ett dataskyddsombud.

§ 21 Arkiv

Nämnden svarar för vård och förvaring av verksamhetens arkivhandlingar enligt arkivlagen, arkivreglemente och upprättad informationshanteringsplan.

§ 113

Diarienummer 2023/128 808 KS

Ölands IT-nämnd avtal och reglemente

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avtal om samverkan i gemensam IT-nämnd antas.

att den gemensamma nämnden träder i kraft den 1 januari 2024.

att kommunens firmatecknare undertecknar avtalet.

att reglemente för Ölands IT-nämnd antas.

att reglementet gäller från och med den 1 januari 2024.

Ärendebeskrivning

Det finns förslag om att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda en gemensam nämnd för drift av IT. Till grund för bildande av en gemensam nämnd ligger att avtal och ett reglemente där kommunerna beslutar om förutsättningarna för bildandet. Avtalet och reglementet ska antas av kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslutsunderlag

- Avtal om samverkan i gemensam IT-nämnd 2023-08-11
- Reglemente för Ölands IT-nämnd slutversion

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Lagstiftningen utgår från att den gemensamma nämndens uppgifter, verksamhet och arbetsformer ska grundas på ett avtal om samverkan samt ett reglemente. Båda behövs, men har skilda funktioner.

Avtalet ingås mellan de samverkande parterna och reglerar samarbetets gränser samt parternas rättigheter och skyldigheter mot varandra. Avtalet specificerar de uppgifter och ansvar som åligger nämnden samtidigt som det anger respektive parts ansvar. Reglementet beskriver nämndens uppdrag och ansvarsområden. Reglementet reglerar även nämndens sammansättning och arbetsformer. Av avtalet och reglementet framgår likalydande regleringar i vissa frågor, vilket är lämpligt då det i vissa fall handlar om grundläggande förutsättningar för den gemensamma nämnden.

Av reglementet framgår det att nämnden ska bestå av sex ledamöter och sex ersättare.

Avtalet anger förutsättningarna för äganderätt till egendom, försäkring samt förutsättningarna vid eventuellt skadeståndsansvar. Eftersom nämnden inte är en egen juridisk person ska värdkommunen stå för skadestånd. Kostnaden fördelas sedan mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret.

Avtalet anger även förutsättningarna för ekonomisk förvaltning och kostnadsansvar. För att underlätta hanteringen av kommunernas kostnader föreslås att de kostnader som kan härledas till respektive kommun ska faktureras direkt till den kommunen. Gemensamma kostnader såsom löner och IT-avdelningens omkostnader ska fördelas mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Avtalet och reglementet är en förutsättning för bildandet av en gemensam nämnd och innehåller de bestämmelser som kommunerna ska komma överens om. Respektive kommun har alternativet att återremittera ärendet om de inte anser att avtalets eller reglementets innehåll är korrekt.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Yrkande

Linda Hedlund (C) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- Kommunkansliet
- Ekonomi

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-08-21

Ärendenummer
2023/128 808-KS

Till kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Ölands IT-nämnd - Avtal och reglemente

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avtal om samverkan i gemensam IT-nämnd antas.

att den gemensamma nämnden träder i kraft den 1 januari 2024.

att kommunens firmatecknare undertecknar avtalet.

att reglemente för Ölands IT-nämnd antas.

att reglementet gäller från och med den 1 januari 2024.

Ärendebeskrivning

Det finns förslag om att Mörbylånga kommun och Borgholms kommun ska bilda en gemensam nämnd för drift av IT. Till grund för bildande av en gemensam nämnd ligger att avtal och ett reglemente där kommunerna beslutar om förutsättningarna för bildandet. Avtalet och reglementet ska antas av kommunfullmäktige i respektive kommun.

Beslutsunderlag

- Avtal om samverkan i gemensam IT-nämnd 2023-08-11
- Reglemente för Ölands IT-nämnd slutversion

Bedömning

Överväganden förvaltningens huvudförslag

Lagstiftningen utgår från att den gemensamma nämndens uppgifter, verksamhet och arbetsformer ska grundas på ett avtal om samverkan samt ett reglemente. Båda behövs, men har skilda funktioner.

Avtalet ingås mellan de samverkande parterna och reglerar samarbetets gränser samt parternas rättigheter och skyldigheter mot varandra. Avtalet specificerar de uppgifter och ansvar som åligger nämnden samtidigt som det anger respektive parts ansvar. Reglementet beskriver nämndens uppdrag och ansvarsområden. Reglementet reglerar även nämndens sammansättning och arbetsformer. Av avtalet och reglementet framgår likalydande regleringar i vissa frågor, vilket är lämpligt då det i vissa fall handlar om grundläggande förutsättningar för den gemensamma nämnden.

Av reglementet framgår det att nämnden ska bestå av sex ledamöter och sex ersättare.

Avtalet anger förutsättningarna för äganderätt till egendom, försäkring samt förutsättningarna vid eventuellt skadeståndsansvar. Eftersom nämnden inte är en egen juridisk person ska värdkommunen stå för skadestånd. Kostnaden fördelas sedan mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret.

Avtalet anger även förutsättningarna för ekonomisk förvaltning och kostnadsansvar. För att underlätta hanteringen av kommunernas kostnader föreslås att de kostnader som kan härledas till respektive kommun ska faktureras direkt till den kommunen. Gemensamma kostnader såsom löner och IT-avdelningens omkostnader ska fördelas mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret.

Alternativa förslag till beslut med de ytterligare överväganden som kan behövas

Avtalet och reglementet är en förutsättning för bildandet av en gemensam nämnd och innehåller de bestämmelser som kommunerna ska komma överens om. Respektive kommun har alternativet att återremittera ärendet om de inte anser att avtalets eller reglementets innehåll är korrekt.

Konsekvensanalys

Förslag till beslut påverkar inte något av perspektiven i kommunstyrelsens reglemente § 2.

Beslutet skickas till

- Ölands kommunalförbund
- Mörbylånga kommun
- Kommunkansliet
- Ekonomi

Jens Odevall
Kommunchef

2023-08-11

Avtal om samverkan i gemensam IT-nämnd

dnr 202x/000xxx

Mörbylånga kommun
Borgholms kommun

2023-08-11

Part: Mörbylånga Kommun	**Part:** Borgholms kommun
Org.nr: 212000-0704	**Org.nr:** 212000-0795
Adress: Trollhättevägen 4, Mörbylånga	**Adress:** Östra Kyrkogatan 10, Borgholm

Detta avtal reglerar gemensam politisk nämnd och förvaltning för en gemensam IT-organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta avtal och upprättat reglemente för den gemensamma nämnden.

Avtalsvillkor

§ 1 Samverkande kommuner

Borgholms kommun och Mörbylånga kommun, nedan kallade medlemskommunerna, överenskommer genom detta avtal att från och med den 1 januari 2024 inrätta den gemensamma nämnden Ölands IT-nämnd.

§ 2 Värdkommun

Borgholms kommun är värdkommun för nämnden. Nämnden ingår i värdkommunens politiska organisation.

§ 3 Allmänt om IT-nämndens syfte och uppgifter

Nämndens syfte är att tillhandahålla organisering och styrning av IT-verksamhet för ändamålsenlig IT-användning och digitalisering för verksamheterna i medlemskommunerna och dess kommunala bolag. Med IT-verksamhet avses, som en helhet, drift av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.

Nämnden kan medverka i medlemskommunernas digitala utvecklingsarbete samt stödja samordning av verksamhetsutvecklingsinsatser som är IT-relaterade.

Nämnden ska möjliggöra för kommunerna att arbeta i en samverkanskultur för att få mer effektiva och/eller innovativa lösningar för såväl kärnverksamheterna som för IT-verksamheten.

Nämnden har även möjlighet att tillhandahålla drift, support och förvaltning av system och nätverksmiljö i de kommunalförbund i vilka någon medlemskommun ingår.

Verksamheten ska bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Nämnden får väcka ärende hos kommunfullmäktige i respektive medlemskommun. Nämnden ska inom sitt förvaltningsområde avge de yttranden och lämna de upplysningar som kan begäras av fullmäktige, kommunstyrelsen och respektive kommuners övriga nämnder. Nämnden får begära yttranden och upplysningar från övriga nämnder om det behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter.

Närmare föreskrifter om nämndens verksamhet och arbetsformer finns i ett särskilt reglemente för nämnden.

Nämnden utövar de befogenheter och skyldigheter som annars ankommer på enskild medlemskommun enligt vad som anges i upprättat reglemente.

§ 4 IT-nämndens uppdrag

I enlighet med beslutade mål, riktlinjer och ekonomiska ramar ansvarar nämnden för att:

- Utvärdera befintlig och framtida användning av IT i medlemskommunernas verksamheter.
- Tillhandahålla drift och utveckling av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.
- Styra IT-verksamheten för att säkerställa att stödet svarar mot verksamheternas behov.
- Följa utvecklingen inom nämndens ansvarsområde.
- Vara stöd i kommunernas digitala utveckling vid behov.
- Vara stöd för verksamheterna vid upphandling av förvaltningsspecifika IT-produkter och IT-tjänster, inklusive produkt- och modellval vid behov.
- Vara stöd för förvaltningar vid IT/digitaliseringsprojekt och andra utvecklingsprojekt vid behov.
- Delta i respektive kommuns planering där frågor inom nämndens område berörs.
- Besluta om styrdokument inom nämndens ansvarsområde samt styrdokument som även är bindande för övriga organisationer inom kommunkoncernerna.

Nämndens uppdrag omfattar att hantera driftsstörningar i verksamhetssystem som beror på serverfel eller fel i kommunikationssystem. IT-verksamheten ska vara verksamheterna behjälplig i kommunikationen med systemleverantör då fel uppstår i verksamhetssystem.

Ansvaret för kommunernas förvaltning inklusive exempelvis krisberedskap, informationssäkerhet samt den digitala utvecklingen åligger i sin helhet respektive kommun. Nämnden ska vid behov ta fram beslutsunderlag och medverka i dessa frågor.

Nämnden har ansvar att se till att IT-säkerheten upprätthålls. Då kravet på säkerhetsnivå varierar kan också säkerhetsnivån variera mellan olika typer av verksamheter. Respektive kommun beslutar på egen hand vad som är korrekt säkerhetsnivå för IT-säkerheten i dess verksamheter. Nämnden ansvarar för den tekniska och produktmässiga säkerheten som är ett stöd för kommunernas förvaltningsarbete. Vidare ansvarar nämnden för att upprätta gemensamma lösningar som stöd vid allvarlig samhällsstörning.

Hantering och lagring av personuppgifter regleras i separata överenskommelser mellan nämnden och de personuppgiftsansvariga vars personuppgifter den behandlar.

§ 5 Reglemente

Vid sidan om detta avtal finns ett reglemente upprättat som ska gälla för nämndens verksamhet, sammansättning m.m. Reglementet och ändringar i detta ska fastställas av kommunfullmäktige i båda medlemskommunerna för att vara giltigt. Framtida förändringar i reglementet ska antas av kommunfullmäktige i medlemskommunerna efter beredning i nämnden.

§ 6 Administration

Värdkommunen ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut samt för planering och administration av nämndens verksamhet.

§ 7 Arbetsgivaransvar

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun är anställande myndighet för IT-nämndens personal. Innan verksamhetschef tillsätts ska kommunstyrelsen i Borgholms kommun samråda med IT-nämnden och den referensgrupp som avses i § 12.

§ 8 Arkivhantering

Värdkommunen ansvarar för slutarkivering av nämndens allmänna handlingar.

§ 9 Äganderätt till egendom samt försäkring

Var och en av kommunerna behåller äganderätten till de inventarier, varulager och reservdelslager som den kommunen äger vid ingången av giltighetstiden för detta avtal och som de därefter förvärvar. De inventarier, varulager och reservdelslager som ägs av ÖKF överförs till IT-verksamheten i den nya nämnden.

Den kommun som har äganderätten till egendom ansvarar för att egendomen är försäkrad. Värdkommunen ansvarar för de gemensamma ägodelarnas försäkring.

§ 10 Skadestånd

Om IT-nämnden åläggs att betala skadestånd är det värdkommunen som juridisk person som står för kostnaden. Värdkommunen har regressrätt gentemot den andra medlemskommunen. Kostnaden fördelas då mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret.

§ 11 Budget, verksamhetsplan och utvärdering

Nämnden har att budgetera, planera och utvärdera sin verksamhet i enlighet med de ekonomiska styrprinciper som kommunfullmäktige i värdkommunen har fastställt. Värdkommunen ska i samråd med Mörbylånga kommun upprätta en verksamhetsplan med budget för nämndens verksamhet. Förslag till verksamhetsplan med budget ska efter beslut i nämnden tillställas Mörbylånga kommun enligt värdkommunens tidplan för arbetet.

§ 12 Referensgrupp

Inför varje budgetprocess ska en referensgrupp bestående av kommundirektör och ekonomichef från respektive kommun samt IT-chefen träffas. Referensgruppens uppgift är att följa upp samverkansavtalets genomförande och föra budgetdialog och prioriteringsdiskussion som en förberedelse för budgetprocessen. Kommundirektören i värdkommunen ansvarar för att sammankalla referensgruppen.

§ 13 Kostnadsfördelning

Gemensamma nettokostnader för nämndens verksamhet, exklusive arvode och kostnadsersättningar till politiker i nämnden, ska fördelas mellan kommunerna efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret. Även eventuella över- eller underskott ska fördelas utifrån denna fördelningsmodell.

Kostnader som kan härledas till en kommun faktureras till den kommunen direkt.

§ 14 Ersättning till värdkommunen

Budgeterad ersättning faktureras av värdkommunen kvartalsvis i förskott med ¼ av budget enligt kostnadsfördelningen. I december görs en årsavstämning med efterföljande slutreglering senast 15 januari året efter verksamhetsåret.

§ 15 Ersättning till nämndens förtroendevalda

Nämndens ledamöter och ersättare har enligt lag rätt till arvode och andra ekonomiska förmåner från den kommun som valt dem enligt respektive kommuns ersättningsbestämmelser. Respektive kommun ansvarar för utbetalning enligt de underlag som nämnden skickar ut.

§ 16 Insyn och uppföljning
Kommunfullmäktige i respektive kommun har rätt till löpande insyn i förvaltningen och redovisningen som gäller nämndens verksamhet. Värdkommunen ska efter de första två tertialen redovisa prognos över beräknat ekonomiskt utfall för helåret kompletterat verksamhetens utveckling och andra uppgifter som är av betydelse för uppföljningen. Efter varje år ska värdkommunen tillställa Mörbylånga kommun en verksamhetsberättelse.

§ 17 Omförhandling
Respektive kommun har rätt att påkalla omförhandling av avtalet.

§ 18 Tvist
Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska, om inte parterna enas, avgöras av allmän domstol.

§ 19 Avtalstid och uppsägning
Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2026. Om båda parterna vill avsluta avtalet tidigare kan detta ske enligt överenskommelse.

§ 20 Samarbetets upphörande
För det fall som samverkan enligt detta avtal upphör fördelas gemensamma tillgångar och avvecklingskostnader på motsvarande sätt som anges i § 13.

§ 21 Avtalets giltighet
Detta avtal gäller under förutsättning att det godkänns av kommunfullmäktige i respektive kommun.

Avtalsexemplar
Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Mörbylånga Kommun	Borgholms kommun
Mörbylånga 202x-xx-xx	Ort 202x-xx-xx
……..	……

2023-08-11

Namn på behörig
Titel

Namn på behörig
Titel

Bilagor:
Bilaga 1 Gränsdragningslista mellan Ölands IT-nämnd, medlemskommunerna, förbund och bolag

Bilaga 2 Funktionsbeskrivningar

Bilaga 3 Kostnadsfördelning

2023-08-11

Bilaga 1
Gränsdragningslista mellan Ölands IT-nämnd, medlemskommunerna, förbund och bolag

Gränsdragningslistan är till för att definiera var gränsdragningen går mellan Ölands IT-nämnd, medlemskommuner, förbund och kommunala bolag avseende leverans av IT-verksamhet.

Denna lista reglerar:

- Ansvarsfördelningen mellan Ölands IT-nämnd och medlemskommuner, förbund och kommunala bolag
- Vem som ska tillhandahålla support.
- Vem som ansvarar för respektive tjänst som denna lista avser.

Generell gränsdragningslista

Ölands IT-nämnd ansvarar för:

- Att tillhandahålla en dynamisk organisation som kan anpassa serviceutbud i enlighet med kommunernas behov och utveckling.
- Drift och utveckling av kommunernas centrala server- och nätverksmiljöer samt IT-säkerheten i desamma.
- Helpdesk och support. IT-verksamheten ska vara tillgänglig för support måndag till fredag (helgfria dagar) mellan kl. 07.30-16.30. IT-verksamheten ska även kunna erbjuda support under annan tid. Sådan support ska regleras i särskilt avtal mellan nämnden och den verksamhet som önskar utökad support. Utökad support bekostas av den verksamhet som är part i supportavtalet.
- Att hantera inköp, inventarieadministration samt service av IT-produkter så som datorer, datorskärmar, TV-skärmar, kameror, konferensutrustning, skrivare, mobila enheter och datortillbehör. Ölands IT-nämnd ger råd vid inköp så att den digitala enheten anpassas efter användarens behov.
- Att avgöra vilken hård- och mjukvara som får anslutas till nätverken och i samband med verksamheternas inköp av hård- och mjukvara förbereda dessa för anslutning till nätverken. Förutom IT-utrustning gäller det produkter som ex. passersystem, porttelefoner, övervakningskameror.
- Behov/kravanalys inför nya upphandlingar av IT produkter och IT-tjänster.
- Verka för att standardisering av IT-produkter, programvaror och system för effektivare upphandling, service och support.
- Upphandling av serverhårdvara, nätverksutrustning, klientutrustning och skrivare.

Kommentar [DI1]: Finns det servrar och nätverk de inte ansvarar för?

Kommentar [ÅB2R2]: tror inte det. I våra externt hyrda lokaler har vi satt in vårt egna nät och därmed borde IT ansvara även för dem.

Kommentar [DI3R2]: Frågan är om ordet centrala kan tas bort.

- Upphandling av licenspartner för inköp av licenser till befintliga system.
- Teknisk rådgivning vid kommunernas upphandlingar av verksamhetssystem.
- Inför en ny-/ombyggnation hjälper Ölands IT-nämnd till med att ta fram heatmaps (var accesspunkter ska placeras) och hjälper till i dialogen med installatören för att det ska bli rätt kabelstandard, patch-ställ blir rätt placerade.
- Att beställa den aktiva utrustning som behövs (switchar, AP m.m.) till kommunerna för att nätverket ska följa de krav som finns. Innan beställningen görs så ska den godkännas av beställaren. Fakturan för den aktiva utrustningen går direkt till respektive kommuner/verksamhet. Utrustningen monteras av kommunens upphandlade installatör och Ölands IT-nämnd aktiverar utrustningen.
- Systemförvaltning av kommungemensamma system som tex AD, MDM-system, Microsoft 365.
- Tilldelning av Microsoft och Adobelicenser.
- Kostnaden för central nätverks- och serverhårdvara som används av samtliga anslutna kommuner.
- Systemägare och systemförvaltare av telefonisystemet samt övrig administration i samband med telefoni, ex. hantering av SIM-kort.
- Förvaltningarnas IT-kommunikationsnät.
- Att bevaka och ansöka om statsbidrag samt besvara utredningsenkäter som ryms inom nämndens ansvarsområde.
- Upprätta och underhålla en IT-roadmap där det kommuniceras till medlemskommunerna vad som är på gång inom IT-verksamheten och vad som planeras framåt. IT ansvarar för att bjuda in medlemskommurna till möten kopplat till ämnet 2 ggr per år.
- Ansvara för medlemskommunernas IT-arkitektur gällande upprättande av integrationer och systemsamband samt dokumentation av desamma. Föreslå nya förbättrade integrationer.
- Integrationsansvarig i egen IT-miljö eller gentemot systemleverantörens tekniskt ansvariga. Aktivt arbeta för integrationslösningar hållbara över tid.

Respektive medlemskommun ansvarar för:

- Information, datahantering och informationssäkerhet samt sina specifika verksamhetssystem.
- Kostnader för klientprodukter med tillbehör.
- Kostnader för användarlicenser och kommunspecifika licenser.
- Infrastruktur, dvs fiber mellan kommunala lokaler, nätverk i lokaler och aktiv nätverksutrustning.
- Att köpa licenser till befintliga system via Ölands IT-nämnd:s licenspartner.
- Att köpa klientutrustning via Ölands IT-nämnd:s upphandlade partner.

Kommentar [DI4]: Eller är det så att IT-verksamheten är leverantör?

Kommentar [DI5]: Behövs denna punkt?

Kommentar [DI6]: Gemensamt eller kommunerna var för sig?

Kommentar [DI7]: Behövs definition?

Kommentar [DI8]: Ingår inte detta i första punkten?

- Inköp av och kostnader för förbrukningsmaterial t.ex. toner till skrivare.
- Projektledning vid införande av nya verksamhetssystem.
- Att i dialog med Ölands IT-nämnd se över nätverket i samband med om/nybyggnationer.
- Stämma av med Ölands IT-nämnd innan utrustning som ska kopplas in i nätverket beställs, ex. passersystem, porttelefoner, övervakningskameror.
- Ansvara för hanteringen och supporten av elevers digitala enheter.
- Ansvarar för att utbilda personalen så de har kunskapen om de olika program och system som används i tjänsten.

2023-08-11

Bilaga 2
Funktionsbeskrivningar

Funktionsbeskrivningarna är till för att definiera uppdrag och ansvar för funktionerna systemägare, systemförvaltare och tekniskt ansvarig. Dessa funktioner är centrala i arbetet med IT-verksamhet och dessa funktioner kommer att finnas för de system som används inom Ölands IT-nämnd, medlemskommuner, förbund och kommunala bolag.

Systemägare är, om inget annat anges,
förvaltningschefen/verksamhetsområdeschefen för den verksamhet som äger systemet.
Systemförvaltare är den eller de som systemägaren utser.
Tekniskt ansvarig är den som levererar tjänsten.

Systemägare
En systemägare har det överordnade ansvaret för ett eller flera system.
Systemägaren agerar ledningsfunktion över förvaltningen av systemet.

Ansvar för:

- Systemet i dess helhet.
- Systemets inköp, implementering, förvaltning och avveckling
- Utse systemförvaltare.
- Ekonomiska frågor kring systemet. Att budget finns för förvaltning och utveckling.
- Beslut om nyutveckling, vidareutveckling och avveckling av systemet (efter utredning av systemförvaltaren).
- Supportfunktion och underhållsavtal finns kring systemet.
- Systemet stöder verksamheten.
- Systembeskrivning.
- Informationen i systemet.
- Regelbundna avstämningar med systemförvaltare.

Systemförvaltare
En systemförvaltare har ansvaret för administration och drift av ett eller flera system

Ansvar för:

- Leda utvecklingen av systemet.
- Ha löpande kontakt med systemets administratörer, användare (eller användarrepresentanter), andra systemförvaltare etc.

- Tillsammans med tekniskt ansvarig se till att systemdokumentation med integrationer till andra system finns tillgänglig och är uppdaterad.
- Tillsammans med Ölands IT-nämnd ta fram SLA (Service Level Agreement) och backupkrav.
- Support till användare och upprätta underhållsavtal.
- Kontakter och samverkan med företrädare för närliggande system
- Upprättande av systembeskrivning
- Se till att användarmanualer finns tillgängliga och är uppdaterade.
- Hantera behörigheter till systemet
- Se till att PUB-avtal finns med eventuella systemleverantör och underleverantörer.
- Se till att systemsäkerhetsanalys genomförs och följs upp.
- Se till att klassning av systemets innehåll utförs, tillsammans med tekniskt ansvarig.
- Hantera support för systemet, om detta ej handlas upp externt.
- Se till att beställa och underhålla supportavtal enligt beslut från systemägare.
- Tillsammans med Ölands IT-nämnd ta fram rutiner för hur externa konsulter får lov att ansluta till systemet om det ligger i Ölands IT-nämnd:s serverhall.
- Planerar in uppdateringar med verksamhetssystemets leverantör.
- Ansvar för avtalstid, GDPR-dokumentation, personuppgiftsbiträdesavtal, efterlevnad av policy/rutinbeskrivning.

Tekniskt ansvarig

En tekniskt ansvarig är den som levererar en tjänst bestående av ett eller flera system. Tekniskt ansvarig kan vara tekniker på Ölands IT-nämnd men även leverantör av systemet.

Ansvar:

- Se till så att den tekniska infrastrukturen lever upp till eventuella prestandakrav enligt systemägare/systemförvaltare.
- Se till så att backup tas enligt SLA.
- Se till så att tjänsten är nåbar enligt SLA.
- Vara med i tekniska diskussion med systemleverantör.
- Se till att teknisk systemdokumentation finns tillgänglig och är uppdaterad.
- Se till så att en IT-arkitektur över alla system med deras respektive integrationer finns tillgänglig och är uppdaterad.
- Se till att systemsäkerhetsanalys genomförs och följs upp.
- Hantera support för infrastrukturen, om detta ej handlas upp externt eller det är en extern tjänst.

- Vara behjälplig i arbetet med ständig utveckling via en långsiktig plan kopplat till systemet. Exempelvis utvärdera huruvida intern eller extern drift är det mest fördelaktiga för systemet.

2023-08-11

Bilaga 3
Kostnadsfördelning

När kostnader ska fördelas mellan kommunerna görs detta efter antalet användare i respektive kommunkoncern per den 1 januari året före verksamhetsåret. Även eventuella över- eller underskott ska fördelas utifrån denna fördelningsmodell.

Kommentar [DI9]: Behöver detta förtydligas? Investeringar i servrar mm? Nät i nya lokaler m.m.

Kommentar [ÅB10R10]: Investeringar och nät i nya lokaler är sånt som faktureras respektive kommun direkt och aldrig går via gemensamma nämnden. Eftersom det står tidigare att budgeten ska gås igenom av ekonomichef mfl så tycker jag inte det behöver definieras ytterligare eftersom det är de gemensamma nettokostnaderna som ska ingå i VP.

Inledningsvis ger modellen följande fördelning:

	Viktning	Borgholms kommun	Mörbylånga kommun	Borgholm Energi	Mörbylånga Bostad	ÖKF	Summa
Användare	1	1583	2062	76	102	57	3880
Elever	0,1	827	1571				2398
Användare och elever		1665,7	2219,1	76	102	57	4119,8
Användare %	1	40%	54%	2%	2%	1%	100%
Enheter	1	1025	1952	163	83	28	3251
Skolenheter	0,2	1272	2671				3943
Enheter och skolenheter		1279,4	2486,2	163	83	28	4039,6
Enheter %	1	32%	62%	4%	2%	1%	100%
System %	2	40,5%	45,5%	10%	3%	1%	100%
Summa		153%	206%	26%	11%	4%	400%
Procent		38,3%	51,6%	6%	3%	1%	100%

Modellen kan behöva justeras i samband med framtagandet av nämndens budget.

Reglemente för Ölands IT-nämnd

Borgholms kommun och Mörbylånga kommun har i särskilt avtal kommit överens om att från och med den 1 januari 2024 inrätta en gemensam nämnd inom verksamhetsområdet IT. Nämnden benämns Ölands IT-nämnd (nedan kallad nämnden).

Borgholms kommun är värdkommun för nämnden. Nämnden ingår i värdkommunens organisation.

För nämnden gäller utöver vad som följer i lag detta reglemente, Borgholms kommuns reglemente med allmänna bestämmelser för nämnder i tillämpliga delar samt mellan de samverkande kommunerna ingångna avtal.

§ 1 Allmänt om IT-nämndens ändamål och uppgifter

Nämndens syfte är att tillhandahålla organisering och styrning av IT-verksamhet för ändamålsenlig IT-användning och digitalisering för verksamheterna i medlemskommunerna och dess kommunala bolag. Med IT-verksamhet avses, som en helhet, drift av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.

Nämnden kan medverka i medlemskommunernas digitala utvecklingsarbete samt stödja samordning av verksamhetsutvecklingsinsatser som är IT-relaterade.

Nämnden ska möjliggöra för kommunerna att arbeta i en samverkanskultur för att få mer effektiva och/eller innovativa lösningar för såväl kärnverksamheterna som för IT-verksamheten.

Nämnden har även möjlighet att tillhandahålla drift, support och förvaltning av system och nätverksmiljö i de kommunalförbund i vilka någon medlemskommun ingår.

Verksamheten ska bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Nämnden får väcka ärende hos kommunfullmäktige i respektive medlemskommun. Nämnden ska inom sitt förvaltningsområde avge de yttranden och lämna de upplysningar som kan begäras av fullmäktige, kommunstyrelsen och respektive kommuners övriga nämnder. Nämnden får begära yttranden och upplysningar från övriga nämnder om det behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter.

Nämnden utövar de befogenheter och skyldigheter som annars ankommer på enskild medlemskommun enligt vad som anges i upprättat reglemente.

§ 2 IT-nämndens uppdrag

I enlighet med beslutade mål, riktlinjer och ekonomiska ramar ansvarar nämnden för att:

- Utvärdera befintlig och framtida användning av IT i medlemskommunernas verksamheter.
- Tillhandahålla drift och utveckling av servrar och nätverk, förvaltning och drift av system, upprätthållande av IT-säkerhet, support till användare samt leveranser av hårdvara till verksamheterna.
- Styra IT-verksamheten för att säkerställa att stödet svarar mot verksamheternas behov.
- Följa utvecklingen inom nämndens ansvarsområde.
- Vara stöd i kommunernas digitala utveckling vid behov.
- Vara stöd för verksamheterna vid upphandling av förvaltningsspecifika IT-produkter och IT-tjänster, inklusive produkt- och modellval vid behov.
- Vara stöd för förvaltningar vid IT/digitaliseringsprojekt och andra utvecklingsprojekt vid behov.
- Delta i respektive kommuns planering där frågor inom nämndens område berörs.
- Besluta om styrdokument inom nämndens ansvarsområde samt styrdokument som även är bindande för övriga organisationer inom kommunkoncernerna.

Nämndens uppdrag omfattar att hantera driftsstörningar i verksamhetssystem som beror på serverfel eller fel i kommunikationssystem. IT-verksamheten ska vara verksamheterna behjälplig i kommunikationen med systemleverantör då fel uppstår i verksamhetssystem.

Ansvaret för kommunernas förvaltning inklusive exempelvis krisberedskap, informationssäkerhet samt den digitala utvecklingen åligger i sin helhet respektive kommun. Nämnden ska vid behov ta fram beslutsunderlag och medverka i dessa frågor.

Nämnden har ansvar att se till att IT-säkerheten upprätthålls. Då kravet på säkerhetsnivå varierar kan också säkerhetsnivån variera mellan olika typer av verksamheter. Respektive kommun beslutar på egen hand vad som är korrekt säkerhetsnivå för IT-säkerheten i dess verksamheter. Nämnden ansvarar för den tekniska och produktmässiga säkerheten som är ett stöd för kommunernas förvaltningsarbete. Vidare ansvarar nämnden för att upprätta gemensamma lösningar som stöd vid allvarlig samhällsstörning.

Hantering och lagring av personuppgifter regleras i separata överenskommelser mellan nämnden och de personuppgiftsansvariga vars personuppgifter den behandlar.

§ 3 Mandatperiod

Nämndens mandatperiod ska vara den 1 januari 2024 till den 31 december 2026, därefter fyra år med början den 1 januari året efter att den tidigare mandatperioden upphört.

§ 4 Budget, verksamhetsplan och utvärdering

Nämnden har att budgetera, planera och utvärdera sin verksamhet i enlighet med de ekonomiska styrprinciper som kommunfullmäktige i värdkommunen har fastställt.

§ 5 Arbetsgivaransvar

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun är anställande nämnd för IT-nämndens personal. Innan verksamhetschef tillsätts ska kommunstyrelsen i Borgholms kommun samråda med IT-nämnden och den referensgrupp som avses i § 12 i avtalet om gemensam nämnd.

§ 6 Sammanträden

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden sammanträder i värdkommunen om inte nämnden själv bestämmer annat.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det, eller om ordförande anser att det behövs.

Nämnden får hålla möten där ledamöterna är närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Ordföranden avgör om deltagande kan ske på distans.

§ 7 Nämndens sammansättning

Nämnden ska bestå av sex ledamöter och sex ersättare. Mörbylånga kommun utser tre ledamöter och tre ersättare. Borgholms kommun utser tre ledamöter och tre ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande. Presidiet utses av värdkommunens kommunfullmäktige bland dem som valts till att ingå i nämnden. Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet ska växla mellan kommunerna genom val vartannat år. Ordförande har utslagsröst.

§ 8 Beslutsförhet och ersättarnas tjänstgöring

För beslutsförhet krävs att minst tre ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare, i första hand från den kommun som valt ledamoten, tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts och jäv inte längre föreligger.

Ersättare har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde även när de inte tjänstgör och att få sin mening antecknad i protokollet.

§ 9 Ersättare för ordförande

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldsta ledamoten ordförandes uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, ersätts ordförande enligt ovan tills kommunfullmäktige utsett annan ledamot att vara ersättare för ordföranden.

Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 10 Anmälan av förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del av sammanträde ska snarast anmäla detta till nämndens sekretariat.

§ 11 Kallelse

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare, kommunkansliet i respektive kommun samt annan som får närvara på sammanträdet, senast sju dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldsta ledamoten göra det.

§ 12 Justering och anslag av protokoll m.m.

Nämndens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den. Nämndens protokoll ska anslås på var och en av kommunernas anslagstavlor. Protokollet ska tillställas nämndens ledamöter och ersättare samt kommunkansliet i respektive kommun. Nämndens ordförande avgör vilka som därutöver ska tillställas protokollet.

§ 13 Reservation

En ledamot som har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera sin reservation ska göra detta skriftligt. Motiveringen ska lämnas innan protokollet har justerats.

§ 14 Närvarorätt

IT-chefen, eller den som denne utser, är föredragande av ärenden vid nämndens möten.

Kommundirektörerna i respektive kommun, eller den kommundirektören utser, har rätt att närvara vid nämndens sammanträden, då med rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Nämnden kan medge att andra anställda får närvara vid sammanträden.

§ 15 Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, IT-chefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

§ 16 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall av denne av vice ordförande och kontrasigneras vid behov av anställd som nämnden bestämmer.

§ 17 Delegation av beslutanderätt

För att få en effektiv hantering av ärenden kan ärenden som inte omfattas av delegationsförbud enligt kommunallagen delegeras till ledamöter och ersättare i nämnden, presidiet eller till anställda i någon av de ingående kommunerna.

§ 18 Ersättning till förtroendevalda

Nämndens ledamöter och ersättare har enligt lag rätt till arvode och andra ekonomiska förmåner från den kommun som valt dem.

§ 19 Revision

Nämnden ska granskas av var och en av samverkande kommunernas revisorer.

Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i respektive kommun.

Det är bara fullmäktige i den kommun som valt personen i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

§ 20 Personuppgiftsansvarig

Nämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen (GDPR), för de behandlingar av personuppgifter som utförs inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden kan också vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd eller organisation eller gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med en annan nämnd eller organisation, varvid de inbördes förhållandena ska regleras.

Vid ett biträdesförhållande ska den personuppgiftsansvariga nämnden, om den är en del av Borgholms kommun, ge instruktioner om behandlingen till Ölands IT-nämnd. Om den personuppgiftsansvarige inte är en nämnd inom Borgholms kommun ska ett personuppgiftsbiträdesavtal tecknas som också ska innehålla instruktioner till Ölands IT-nämnd. Ölands IT-nämnd ska bistå den personuppgiftsansvarige i arbetet med instruktionen.

Om gemensamt personuppgiftsansvar förekommer ska fördelningen av ansvar regleras mellan parterna, bland annat vad gäller den registrerades rättigheter och tillhandahållande av information till den registrerade. Ölands IT-nämnd ska ta initiativ till att ansvaret regleras och att detta dokumenteras.

Nämnden ska utse ett dataskyddsombud.

§ 21 Arkiv

Nämnden svarar för vård och förvaring av verksamhetens arkivhandlingar enligt arkivlagen, arkivreglemente och upprättad informationshanteringsplan.

§ 106

Diarienummer 2023/47 805 KS

Bidrag till studieförbunden 2023-Skrivelse om att stoppa det kommunala stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå Rolf-Erik Edmarks (SD) yrkande att stoppa stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.

Ärendebeskrivning

Rolf-Erik Edmark (SD) yrkar att kommunfullmäktige beslutar att stoppa det kommunala stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.
Kommunfullmäktige beslutade 2023-01-23 § 11 överlämna yrkande från Rolf-Erik Edmark (SD) till kommunstyrelsen för beredning.

Borgholms kommun beviljar bidrag till studieförbund som haft verksamhet i kommunen och som har godkänts för statsbidrag av Folkbildningsrådet. Stödet syftar till att ge studieförbunden möjlighet att, utifrån respektive studieförbunds inriktning, bedriva och främja folkbildning och kulturverksamhet av god kvalitet i demokratiska former i Borgholms kommun.

För att erhålla kommunalt bidrag ska studieförbunden följa de av kommunstyrelsen fastställda riktlinjerna och inkomma med underlag för det aktuella verksamhetsåret. Enligt riktlinjerna ska anslaget, som årligen avsätts, fördelas procentuellt mellan kommunens bidragsberättigade studieförbund utifrån föregående års verksamhetsvolym. Denna baseras på den verksamhetsredovisning som studieförbunden rapporterar till Folkbildningsrådet och SCB. Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott beslutar om fördelning av bidrag till studieförbund med redovisad och godkänd verksamhet en gång varje år. Bidraget utbetalas inte regelbundet utan vid ett tillfälle varje år.

Beslutsunderlag

- Yrkande från Rolf-Erik Edmark (SD) 2023-01-23
- Beslut kommunfullmäktige 2023-01-23 § 11
- Riktlinjer för bidrag till föreningar i Borgholms kommun antagna av kommunstyrelsen 2019-12-17 § 213
- Tjänsteskrivelse 2023-02-27

Bedömning

Innan bidraget till studieförbund som hade verksamhet i Borgholms kommun år 2022 beviljas och betalas ut i slutet av 2023 kommer utskottet liksom tidigare år diskutera och analysera varje studieförbunds verksamhet och redovisning. Visar det sig att något studieförbund inte haft verksamhet i kommunen eller på annat sätt inte uppfyller de krav som ställs kommer inget bidrag att betalas ut. Bidrag till studieförbund med verksamhet i Borgholms kommun betalas inte ut regelbundet under året utan vid ett tillfälle i slutet av varje år.

Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott har beslutat att under mandatperioden träffa representanter för samtliga studieförbund med verksamhet i Borgholms kommun. I mars 2023 träffade utskottet Ibn Rushd studieförbund.

Kultur- och fritidsutskottet kommer att följa det arbete som Folkbildningsrådet gör med förslag till nytt bidragssystem som träder i kraft 1 januari 2024. Utgångspunkten i förslaget är kortfattat kvalitet före kvantitet. Riktlinjerna för fördelning av bidrag till studieförbunden i Borgholms kommun bör anpassas till kommande bidragssystem vilket utskottet kommer att bevaka. Utskottet kommer också att följa arbetet med den statliga utredning som genomförs med en genomlysning av hela folkbildningen.

Studieförbunden har stora krav på egenkontroll och redovisning enligt riktlinjer från Folkbildningsrådet. Det har inte framkommit att verksamheten i Borgholm inte bedrivits enligt gällande riktlinjer. Om verksamheten inte uppfyller villkoren för bidragsgivning, ändras eller övriga förhållanden väsentligen förändrats jämfört med vad studieförbundet angett kan utbetalning stoppas, bidraget minskas eller beslut om återbetalning tas.

Yrkande

Erik Arvidsson (SD) yrkar att kommunstyrelsen bifaller Rolf-Erik Edmarks (SD) yrkande i kommunfullmäktige att avsluta allt samröre med Ibn Rushd bildningsförbund och stoppa utbetalningar omedelbart.

Carl Malgerud (M), Kerstin Kyhlberg Engvall (S), Annette Hemlin (FÖL), Sara Kånåhols (V) och Marcel van Luijn (M) yrkar bifall till kultur- och fritidsutskottets förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut. Erik Arvidssons (SD) förslag att bifalla Rolf-Erik Edmarks (SD) yrkande eller att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå ovan nämnt yrkande. Av framställd beslutsordning på framlagda yrkanden finner ordföranden att Kommunstyrelsen beslutar bifalla kultur- och fritidsutskottets förslag till beslut att avslå yrkandet.

Beslutet skickas till

- Rolf-Erik Edmark (SD)
- Kommunstyrelsen

ABF **Avdelning 0061 ABF Kalmar län** **Borgholm**

Registrerad verksamhet	Antal Arr	Antal deltagare Totalt	Kvinnor	Män	Åldergrupper 25-65 år	< 13 år	13-24 år	=> 65	Antal Studie-timmar	Deltagartimmar* Bidrag
Folkbildning										
Summa studiecirklar										
Totalt	3	29	19	10	29	0	0	0	69	776
Ej tilläggsbidrag	3	29	19	10	29	0	0	0	69	776
Summa annan folkbildningsverksamhet										
Totalt	3	50	44	6	50	0	0	0	36	529
Ej tilläggsbidrag	3	50	44	6	50	0	0	0	36	529
Beräknade studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet										
Totalt	6	79	63	16	79	0	0	0	87	1 041
Ej tilläggsbidrag	6	79	63	16	79	0	0	0	87	1 041

* Summeringen Beräknade studiecirklar innehåller uppräkning av värdet funktionshindrade, studietimmar=1,5 och deltagartimmar=2, värdet för annan gruppverksamhet är halverat.

ABF **Avdelning 0061 ABF Kalmar län** **Borgholm**

Registrerad verksamhet	**Antal Arr**	**Antal Deltagare**	**Deltagartimmar Bidrag**
Kulturprogram			
Totalt	37	1 128	2 454
Föreläsning	2	39	133
Sång/musik	35	1 089	2 321

Riktigheten i ovanstående uppgifter intygas

§ 12

Diarienummer 2023/47 805 KS

Bidrag till studieförbunden 2023

Beslut

Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsens föreslå kommunfullmäktige

att avslå Rolf-Erik Edmarks (SD) yrkande att stoppa stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.

Ärendebeskrivning

Rolf-Erik Edmark (SD) yrkar att kommunfullmäktige beslutar att stoppa det kommunala stödet till Ibn Rushd bildningsförbund med omedelbar verkan.
Kommunfullmäktige beslutade 2023-01-23 § 11 överlämna yrkande från Rolf-Erik Edmark (SD) till kommunstyrelsen för beredning.

Borgholms kommun beviljar bidrag till studieförbund som haft verksamhet i kommunen och som har godkänts för statsbidrag av Folkbildningsrådet. Stödet syftar till att ge studieförbunden möjlighet att, utifrån respektive studieförbunds inriktning, bedriva och främja folkbildning och kulturverksamhet av god kvalitet i demokratiska former i Borgholms kommun.
För att erhålla kommunalt bidrag ska studieförbunden följa de av kommunstyrelsen fastställda riktlinjerna och inkomma med underlag för det aktuella verksamhetsåret. Enligt riktlinjerna ska anslaget, som årligen avsätts, fördelas procentuellt mellan kommunens bidragsberättigade studieförbund utifrån föregående års verksamhetsvolym. Denna baseras på den verksamhetsredovisning som studieförbunden rapporterar till Folkbildningsrådet och SCB. Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott beslutar om fördelning av bidrag till studieförbund med redovisad och godkänd verksamhet en gång varje år. Bidraget utbetalas inte regelbundet utan vid ett tillfälle varje år.

Beslutsunderlag

Yrkande från Rolf-Erik Edmark (SD) 2023-01-23
Beslut kommunfullmäktige 2023-01-23 § 11
Riktlinjer för bidrag till föreningar i Borgholms kommun antagna av kommunstyrelsen 2019-12-17 § 213
Tjänsteskrivelse 2023-02-27

Bedömning

Innan bidraget till studieförbund som hade verksamhet i Borgholms kommun år 2022 beviljas och betalas ut i slutet av 2023 kommer utskottet liksom tidigare år diskutera och analysera varje studieförbunds verksamhet och redovisning. Visar det sig att något studieförbund inte haft verksamhet i kommunen eller på annat sätt inte uppfyller de krav som ställs kommer inget bidrag att betalas ut. Bidrag till studieförbund med verksamhet i Borgholms kommun betalas inte ut regelbundet under året utan vid ett tillfälle i slutet av varje år.

Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott har beslutat att under mandatperioden träffa representanter för samtliga studieförbund med verksamhet i Borgholms kommun. I mars 2023 träffade utskottet Ibn Rushd studieförbund.

Kultur- och fritidsutskottet kommer att följa det arbete som Folkbildningsrådet gör med förslag till nytt bidragssystem som träder i kraft 1 januari 2024. Utgångspunkten i förslaget är kortfattat kvalitet före kvantitet. Riktlinjerna för fördelning av bidrag till studieförbunden i Borgholms kommun bör anpassas till kommande bidragssystem vilket utskottet kommer att bevaka. Utskottet kommer också att följa arbetet med den statliga utredning som genomförs med en genomlysning av hela folkbildningen.

Studieförbunden har stora krav på egenkontroll och redovisning enligt riktlinjer från Folkbildningsrådet. Det har inte framkommit att verksamheten i Borgholm inte bedrivits enligt gällande riktlinjer. Om verksamheten inte uppfyller villkoren för bidragsgivning, ändras eller övriga förhållanden väsentligen förändrats jämfört med vad studieförbundet angett kan utbetalning stoppas, bidraget minskas eller beslut om återbetalning tas.

Dagens sammanträde

Kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott diskuterar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

§ 116

Diarienummer 2022/85 109 KS

Motion (Erik Arvidsson SD) - om att Borgholms kommun bör skaffa sig en vänort i Ukraina

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att bifalla Erik Arvidssons (SD) motion och fortsätta knyta kontakter med en ort i Ukraina där förutsättningarna för ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter gör en vänort intressant för båda parter.

Ärendebeskrivning

Erik Arvidsson SD yrkar i en motion som anmäldes till kommunfullmäktige 2022-04-25 § 85 att Borgholms kommun ska knyta kontakt med en ort i Ukraina som vänort, bland annat för att på så sätt stötta återuppbyggnaden av Ukraina efter kriget. Kommunfullmäktige beslutade lämna motionen till kommunfullmäktige för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion (Erik Arvidsson SD) om att Borgholm bör skaffa sig en vänort i Ukraina, inkom 2022-03-27

Bedömning

Väldigt många kommuner, såväl i Sverige som i andra europeiska länder, vill stötta Ukraina bland annat genom att knyta kontakter som vänort. Det gör att många ukrainska orter får flera förfrågningar från olika orter i olika länder. I rådande läge blir det svårt att hantera för ukrainska orter. De har fullt upp med att lösa alla nya utmaningar som kriget innebär.

Borgholms kommun avser att fortsätta visa intresse för stöd till Ukraina och när/om tillfälle bjuds erbjuda sitt stöd som vänort. Hittills har vi haft kontakt med en presumtiv vänort via en av de ukrainska medborgarna som vistas i vår kommun men det har dessvärre gått i stå.

Konsekvensanalys

Det går inte att bedöma konsekvenser av förslaget då det i dagsläget inte finns något konkret förslag att ta ställning till.

Beslutet skickas till

- Motionsställare
- Kommunchef

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-18

Ärendenummer
2022/85 109-KS

Till Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse – motion (Erik Arvidsson, SD) om att Borgholm bör skaffa sig en vänort i Ukraina

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar

att fortsätta knyta kontakter med en ort i Ukraina där förutsättningarna för ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter gör en vänort intressant för båda parter

Ärendebeskrivning

Erik Arvidsson SD yrkar i en motion som anmäldes till kommunfullmäktige 2022-04-25 § 85 att Borgholms kommun ska knyta kontakt med en ort i Ukraina som vänort, bland annat för att på så sätt stötta återuppbyggnaden av Ukraina efter kriget. Kommunfullmäktige beslutade lämna motionen till kommunfullmäktige för beredning.

Beslutsunderlag

Motion (Erik Arvidsson SD) om att Borgholm bör skaffa sig en vänort i Ukraina, inkom 2022-03-27

Bedömning

Väldigt många kommuner, såväl i Sverige som i andra europeiska länder, vill stötta Ukraina bland annat genom att knyta kontakter som vänort. Det gör att många ukrainska orter får flera förfrågningar från olika orter i olika länder. I rådande läge blir det svårt att hantera för ukrainska orter. De har fullt upp med att lösa alla nya utmaningar som kriget innebär.

Borgholms kommun avser att fortsätta visa intresse för stöd till Ukraina och när/om tillfälle bjuds erbjuda sitt stöd som vänort. Hittills har vi haft kontakt med en presumtiv vänort via en av de ukrainska medborgarna som vistas i vår kommun men det har dessvärre gått i stå.

Konsekvensanalys

Det går inte att bedöma konsekvenser av förslaget då det i dagsläget inte finns något konkret förslag att ta ställning till.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

Motion till Kommunfullmäktige. Att Borgholms kommun bör skaffa sig en vänort i Ukraina.

Borgholms kommun har idag ett fruset samarbete med en vänortskommun i Ryska Kaliningrad Då det i och med det Ryska anfallskriget mot Ukraina ser jag inga möjligheter att inom överskådlig tid återuppta detta samarbete. Så det bör helt avslutas.

I ett tal till Sveriges riksdag den 24/3 2022 vädjade Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj om att upprätta vänortssamarbeten. Detta för att möjliggöra samarbeten och stöd till den oundvikliga uppbyggnadsfasen då förhoppningsvis detta vedervärdiga krig tar slut någon gång.

Borgholms kommun har nu möjligheten att ligga i framkant genom att skaffa ett vänortsavtal med en Ukrainsk ort. Med anledning av detta yrkar jag

Att Borgholms kommun undersöker möjligheterna att inleda ett vänortssamarbete med en Ukrainsk ort eller stad.

Sverigedemokraterna
Trygghet & Tradition

Erik Arvidsson

§ 118

Diarienummer 2022/53 109 KS

Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att motionen anses besvarad genom att åtgärder vidtas i pågående dialog och planering med Kalmar Länstrafik.

Ärendebeskrivning

Per Lublin (ÖP) lämnade under våren 2022 in motion om en busshållplats vid hälsocentralen till kommunfullmäktige som sedan beslutade att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen, anmäld vid kommunfullmäktige 2022-02-14 § 35

Bedömning

Denna motion och motionen om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad rör busstrafiken och behandlas i praktiken av kommunen i dialog med Kalmar länstrafik. Där planeras bland annat en ny busshållplats för att förbättra tillgängligheten till Hälsocentralen och Folktandvården.

Dagens sammanträde

Kommunstyrelsen är enig om att samtliga motioner skall behandlas precis som kommunstyrelsens arbetsutskott har fastslagit.

Yrkande

Sara Kånåhols (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutet skickas till

- Planeringschef

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-18

Ärendenummer
2022/53 109-KS

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - avsluta tre äldre motioner som det saknas motiv att besvara

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar

att lägga motionerna med ärendenummer KS2022/53, KS2022/54 och KS2022/113 till handlingarna utan ytterligare behandling med den motivering som följer nedan under bedömning.

Ärendebeskrivning

Per Lublin ÖP lämnade under våren 2022 bland annat dessa tre motioner till kommunfullmäktige, som beslutade att lämna dessa motioner till kommunstyrelsen för beredning. Innan valet 2022 avled motionären, och Ölandspartiet finns inte heller representerat i kommunfullmäktige efter valet. Innehållet i motionerna bereds i andra sammanhang.

Beslutsunderlag

Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund, anmäld till kommunfullmäktige 2022-05-23 § 105

Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad, anmäld till kommunfullmäktige 2022-02-14 § 32

Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen, anmäld vid kommunfullmäktige 2022-02-14 § 35

Bedömning

Motionerna har inte blivit behandlade som en följd av att motionären inte längre finns bland oss och att Ölandspartiet inte heller finns representerat i kommunfullmäktige efter valet. De två motioner som rör busstrafiken behandlas i praktiken av kommunen i dialog med Kalmar länstrafik. Där planeras bland annat en ny busshållplats för att förbättra tillgängligheten till Hälsocentralen och Folktandvården.

Formerna för kommunfullmäktige beslutades efter valet hösten 2022. Motionären deltog i arbetet som föregick det beslutet.

Med hänvisning till ovanstående görs bedömningen att motionerna kan läggas till handlingarna utan vidare beredning, då inget parti i kommunfullmäktige efter valet företräder motionerna och deras innehåll har hanterats i andra sammanhang.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

From: Per Lublin
Sent: Mon, 14 Feb 2022 17:27:04 +0100
To: Jonatan Wassberg;Borgholms Kommun;Eva-Lena Israelsson

Motion till Kommunfullmäktige.

Många som ska till Hälsocentralen i Borgholm har problem med att det inte finns någon buss som stannar där. Trots tidigare löften har ingenting hänt. Det borde hända med det allra snaraste!

EN BUSSHÅLLPLATS VID HÄLSOCENTRALEN

skulle underlätta för många äldre som ska till Hälsocentralen av olika anledningar.

Föreslår att kommunfullmäktige beslutar uppdra till kommunstyrelsen att vidta de åtgärder som behövs för att snarast ordna en hållplats så att länstrafikens bussar stannar för av- och påstigande vid Hälsocentralen i Borgholm.

En dag i februari 2022

Per Lublin *Roland Wickholm*

§ 119

Diarienummer 2022/51 109 KS

Motion (Per Lublin ÖP) - om kommunala trygghetsboenden

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att motionen anses besvarad med denna tjänsteskrivelse.

Ärendebeskrivning

Per Lublin (ÖP) föreslår i motion inkommen 2022-02-14:
att kommunen ska skapa trygghetsboenden för äldre runt om i kommunen

att uppdra åt kommunstyrelsen att genom annonsering och dialogmöten dels samla in önskemål om lämpliga platser, och dels tips om lämpliga byggnader, samt

att uppdra åt kommunstyrelsen att förbereda köp av lämpliga fastigheter för ändamålet.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-02-14 § 33 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion (Per Lublin, ÖP) – om kommunala trygghetsboenden 2022-02-14
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-02-14 § 33

Bedömning

Borgholms kommun har under 2022 bildat ett fastighetsbolag, Borgholmshem AB, som är den aktör som kan, och ska, bedriva kommersiell uthyrning av lägenheter. Kommunala trygghetsboenden kommer därför i den mån de tillskapas att hanteras av Borgholmshem.

Kommunstyrelsens syn är att den privata marknaden i första hand ska tillhandahålla hyresrätter, inräknat trygghetsboenden. Ett av huvudsyftena med att inrätta Borgholmshem är att förvalta och i begränsad omfattning även nyproducera hyresrätter, i första hand i områden där det saknas intresse från den privata marknaden. Bland annat genom dialogmöten i olika kommundelar samlas synpunkter in på behov av lägenheter och trygghetsboenden. Det finns en ambition att öka antalet hyresrätter i alla kommundelar, men i dagsläget är kostnaden för nybyggnation så hög att det är svårt att bygga så att hyreskostnaden blir rimlig för potentiella hyresgäster.

Under 2022 genomfördes en inventering av möjliga platser för hyresrätter och trygghetsboenden i hela kommunen.

Den typ av byggnader som motionären föreslår ombildas till hyresrätter torde inte vara en billigare lösning. Lägenheter, och särskilt för äldre, måste uppfylla grundläggande standard. I normalfallet är det dyrare att bygga om befintliga byggnader som använts för andra ändamål än att bygga nytt så man kan anpassa byggnaden efter aktuellt ändamål från början.

Konsekvensanalys

Det är i dagsläget inte ekonomiskt möjligt att bygga särskilda trygghetsboenden på olika platser i kommunen, och det arbetssätt som motionären föreslår ger inte billigare bostäder. Det finns dock inget hinder mot att Borgholmshem på sikt och i den mån lämpliga objekt dyker upp kan komma att ha trygghetsboenden i sitt fastighetsinnehav.

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-01-09

Ärendenummer
2022/51 109-KS

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion om kommunala trygghetsboenden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta

att motionen ska anses besvarad med denna tjänsteskrivelse

Ärendebeskrivning

Per Lublin (ÖP) föreslår i motion inkommen 2022-02-14:

att kommunen ska skapa trygghetsboenden för äldre runt om i kommunen

att uppdra åt kommunstyrelsen att genom annonsering och dialogmöten dels samla in önskemål om lämpliga platser, och dels tips om lämpliga byggnader, samt

att uppdra åt kommunstyrelsen att förbereda köp av lämpliga fastigheter för ändamålet.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-02-14 § 33 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

Motion (Per Lublin, ÖP) – om kommunala trygghetsboenden 2022-02-14

Kommunfullmäktiges beslut 2022-02-14 § 33

Bedömning

Borgholms kommun har under 2022 bildat ett fastighetsbolag, Borgholmshem AB, som är den aktör som kan, och ska, bedriva kommersiell uthyrning av lägenheter. Kommunala trygghetsboenden kommer därför i den mån de tillskapas att hanteras av Borgholmshem.

Kommunstyrelsens syn är att den privata marknaden i första hand ska tillhandahålla hyresrätter, inräknat trygghetsboenden. Ett av huvudsyftena med att inrätta Borgholmshem är att förvalta och i begränsad omfattning även nyproducera hyresrätter, i första hand i områden där det saknas intresse från den privata marknaden. Bland annat genom dialogmöten i olika kommundelar samlas synpunkter in på behov av lägenheter och trygghetsboenden. Det finns en ambition att öka antalet hyresrätter i alla kommundelar, men

i dagsläget är kostnaden för nybyggnation så hög att det är svårt att bygga så att hyreskostnaden blir rimlig för potentiella hyresgäster.

Under 2022 genomfördes en inventering av möjliga platser för hyresrätter och trygghetsboenden i hela kommunen.

Den typ av byggnader som motionären föreslår ombildas till hyresrätter torde inte vara en billigare lösning. Lägenheter, och särskilt för äldre, måste uppfylla grundläggande standard. I normalfallet är det dyrare att bygga om befintliga byggnader som använts för andra ändamål än att bygga nytt så man kan anpassa byggnaden efter aktuellt ändåmål från början.

Konsekvensanalys

Det är i dagsläget inte ekonomiskt möjligt att bygga särskilda trygghetsboenden på olika platser i kommunen, och det arbetssätt som motionären föreslår ger inte billigare bostäder. Det finns dock inget hinder mot att Borgholmshem på sikt och i den mån lämpliga objekt dyker upp kan komma att ha trygghetsboenden i sitt fastighetsinnehav.

Konsekvensmatris	Internt perspektiv		Samhällsperspektiv					
Förslag	Ekonomi (negativ eller positiv budget-påverkan)	Personal (se Personal-policy)	Jämställdhet (se Jämställdhets- och mångfaldspolicy)	Barn (se rutin för barn-konsekvens-analys)	Globalt mål 3 God hälsa och välbefinnande	Globalt mål 4 God utbildning för alla	Globalt mål 8 Anständiga arbetsvillkor & ekonomisk tillväxt	Globalt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
A	● ○ ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○
B	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○
Att göra inget	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○	○ ● ○

Tabellen beskriver förvaltningens bedömning av konsekvenserna av angivna förslag. Röd indikerar negativ påverka, gul liten eller ingen påverkan och grön positiv påverkan. Vid bedömd stor påverkan kan ytterligare konsekvensanalys vara bifogad skrivelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen för vidare befordran till kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

Linda Hedlund
Utvecklingsstrateg,

From: Per Lublin
Sent: Mon, 14 Feb 2022 16:26:01 +0100
To: Jonatan Wassberg;Eva-Lena Israelsson;Eva-Lena Israelsson

Motion till Kommunfullmäktige om kommunala trygghetsboenden

Det borde finnas kommunala trygghetsboenden runt om i kommunen, där pigga äldre kan hyra små lägenheter och samtidigt ha gemensamma utrymmen för gemenskap.

Alla pensionärer har ju inte ekonomiska möjligheter att köpa in sig till en lägenhet i Bovieran. Många vill också fortsätta att bo i den bygd där de bott i större delen av sitt liv och känner sig hemma.
Det finns t ex många tomma ladugårdar som går att bygga om på passande sätt för detta ändamål och vi har också fått tips om Solö pensionat i Byxelkrok som en tid varit till salu. Kommunen borde engagera den breda allmänheten i detta - både för att komma med önskemål och att ge tips om lämpliga byggnader. Kostnaderna behöver ju inte bli så stora om man använder sig av byggnader som redan finns.

Vi föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar

att kommunen ska skapa trygghetsboenden för äldre runt om i kommunen

att uppdra åt kommunstyrelsen att genom annonsering och dialogmöten dels samla in önskemål om lämpliga platser, och dels tips om lämpliga byggnader, samt

att uppdra åt kommunstyrelsen att förbereda köp av lämpliga fastigheter för ändamålet.

En dag i februari 2022

Per Lublin ***Roland Wickholm***

§ 120

Diarienummer 2022/54 109 KS

Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Per Lublin (ÖP) lämnade under våren 2022 in motion om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad till kommunfullmäktige som sedan beslutade att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad, anmäld till kommunfullmäktige 2022-02-14 § 32

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-18

Ärendenummer
2022/53 109-KS

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - avsluta tre äldre motioner som det saknas motiv att besvara

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar

att lägga motionerna med ärendenummer KS2022/53, KS2022/54 och KS2022/113 till handlingarna utan ytterligare behandling med den motivering som följer nedan under bedömning.

Ärendebeskrivning

Per Lublin ÖP lämnade under våren 2022 bland annat dessa tre motioner till kommunfullmäktige, som beslutade att lämna dessa motioner till kommunstyrelsen för beredning. Innan valet 2022 avled motionären, och Ölandspartiet finns inte heller representerat i kommunfullmäktige efter valet. Innehållet i motionerna bereds i andra sammanhang.

Beslutsunderlag

Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund, anmäld till kommunfullmäktige 2022-05-23 § 105

Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad, anmäld till kommunfullmäktige 2022-02-14 § 32

Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen, anmäld vid kommunfullmäktige 2022-02-14 § 35

Bedömning

Motionerna har inte blivit behandlade som en följd av att motionären inte längre finns bland oss och att Ölandspartiet inte heller finns representerat i kommunfullmäktige efter valet. De två motioner som rör busstrafiken behandlas i praktiken av kommunen i dialog med Kalmar länstrafik. Där planeras bland annat en ny busshållplats för att förbättra tillgängligheten till Hälsocentralen och Folktandvården.

Formerna för kommunfullmäktige beslutades efter valet hösten 2022. Motionären deltog i arbetet som föregick det beslutet.

Med hänvisning till ovanstående görs bedömningen att motionerna kan läggas till handlingarna utan vidare beredning, då inget parti i kommunfullmäktige efter valet företräder motionerna och deras innehåll har hanterats i andra sammanhang.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

From: Per Lublin
Sent: Mon, 14 Feb 2022 17:33:11 +0100
To: Jonatan Wassberg;Borgholms Kommun;Eva-Lena Israelsson

Motion till Kommunfullmäktige.

Många som kommer med buss när de har ärenden in till Borgholm saknar tidigare möjlighet att stiga av och på nära torget, biblioteket och t ex Apoteket.

EN ÅTERGÅNG TILL TIDIGARE FÄRDVÄG FÖR BUSSARNA GENOM BORGHOLMS INNERSTAD

skulle underlätta underlätta väsentligt. Det skulle även underlätta för boende i södra delarna av Borgholms innerstad som har ärenden till Kalmar att åka kollektivt.

Föreslår att kommunfullmäktige beslutar uppdra till kommunstyrelsen att vidta de åtgärder som behövs för att återfå tidigare eller liknande färdväg för länstrafikens bussar genom Borgholms innerstad på linje 101 på sträckan mellan Borgholm och Kalmar och vice versa. Inklusive lämpliga hållplatser.

En dag i februari 2022

Per Lublin ***Roland Wickholm***

§ 121

Diarienummer 2022/113 109 KS

Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen och lägga till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Per Lublin (ÖP) lämnade under våren 2022 in motion om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund till kommunfullmäktige som sedan beslutades att lämna till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunfullmäktige fastslår att samtliga inkomna motioner skall behandlas.

Beslutsunderlag

- Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund, anmäld till kommunfullmäktige 2022-05-23 § 105

Bedömning

Som en direkt följd av pandemin och att sammanträden då fick blev digitala medförde problematik för allmänheten att ställa frågor under allmänhetens frågestund. Detta är i dagsläget inte något problem då formerna för sammanträden har återgått till normalläge. Därav anses att denna motion kan avslås utan vidare beredning.

Borgholms kommun

Tjänsteskrivelse

2023-07-18

Ärendenummer
2022/113 109-KS

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Tjänsteskrivelse - avsluta tre äldre motioner som det saknas motiv att besvara

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar

att lägga motionerna med ärendenummer KS2022/53, KS2022/54 och KS2022/113 till handlingarna utan ytterligare behandling med den motivering som följer nedan under bedömning.

Ärendebeskrivning

Per Lublin ÖP lämnade under våren 2022 bland annat dessa tre motioner till kommunfullmäktige, som beslutade att lämna dessa motioner till kommunstyrelsen för beredning. Innan valet 2022 avled motionären, och Ölandspartiet finns inte heller representerat i kommunfullmäktige efter valet. Innehållet i motionerna bereds i andra sammanhang.

Beslutsunderlag

Motion (Per Lublin ÖP) - om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund, anmäld till kommunfullmäktige 2022-05-23 § 105

Motion (Per Lublin ÖP) - om en återgång till tidigare färdväg för bussarna genom Borgholm innerstad, anmäld till kommunfullmäktige 2022-02-14 § 32

Motion (Per Lublin ÖP) - om en busshållplats vid Hälsocentralen, anmäld vid kommunfullmäktige 2022-02-14 § 35

Bedömning

Motionerna har inte blivit behandlade som en följd av att motionären inte längre finns bland oss och att Ölandspartiet inte heller finns representerat i kommunfullmäktige efter valet. De två motioner som rör busstrafiken behandlas i praktiken av kommunen i dialog med Kalmar länstrafik. Där planeras bland annat en ny busshållplats för att förbättra tillgängligheten till Hälsocentralen och Folktandvården.

Formerna för kommunfullmäktige beslutades efter valet hösten 2022. Motionären deltog i arbetet som föregick det beslutet.

Med hänvisning till ovanstående görs bedömningen att motionerna kan läggas till handlingarna utan vidare beredning, då inget parti i kommunfullmäktige efter valet företräder motionerna och deras innehåll har hanterats i andra sammanhang.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Jens Odevall
Kommunchef

From: Per Lublin
Sent: Fri, 20 May 2022 05:42:46 +0200
To: Borgholms Kommun;Jonatan Wassberg
Cc: Redaktionen Ölandsbladet;oland@barometern.se
Subject: Motion till kommunfullmäktige

Till kommunfullmäktige

Motion om bättre tillgänglighet för allmänheten att kunna ställa frågor vid Allmänhetens frågestund

Pandemin har förhoppningsvis lärt oss mycket om beredskap, försiktighet, nya sätt att umgås och att minska onödigt resande. Distansarbete och möten på distans har kommit att bli vardag för många. En utveckling som kommit för att stanna.

Nu är det tillfälle att sätta Allmänhetens frågestund vid våra kommunfullmäktigemöten i fokus.

Allmänhetens frågestund är ett viktigt inslag som ger medborgarna möjlighet att fästa de folkvaldas uppmärksamhet på viktiga frågor. Det har vi genom åren fått se många exempel på. Formerna för hur frågeställandet går till är dock begränsande.
Alla har inte haft möjlighet att personligen ta sig till kommunfullmäktiges möten - beroende på arbetstider, avstånd, dåliga kommunikationer med mera. Bor man långt ifrån blir det också en kostnadsfråga. En viktig begränsande faktor har varit osäkerheten inför att ställa sig upp i en talarstol och tala samtidigt som man ser hela församlingens ögon riktade mot sig. Många människor är helt enkelt för osäkra och blyga för det.

Med dagens moderna teknik skulle det lätt att ge möjlighet för de som så önskar att i närtid ställa frågor till kommunfullmäktige på distans.

Föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar
att utvidga möjligheten att ställa frågor vid Allmänhetens frågestund så att de som så önskar ska kunna ställa frågor under närvaro på distans.

Borgholm den 20 maj 2022
Per Lublin

Per Lublin, Ölandspartiet